

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 97 / 15 Mart 1990 / 2.50 DM

Kürdistan halkı Newroz'a büyük hazırlıklar ve umutla giriyor

1990 Newroz'unun eşiğine geldiğimiz bugünlerde Kürdistan'da bahara açılmanın ilk eylemleri güçlü çıkış yaptı. Gerillanın bu ilk intikam kurşunları, Newroz'a ulaşırken bahara açılıp serpilmenin, ülke topraklarında daha bir köklü büyüyüp olgunlaşmanın kurşunlarıdır. Bizde her Newroz'un derin tarihi bir anlamı vardır. Öncekilere dayanarak daha güçlü bir yeniden doğuşu ifade eder. Yani, öncekileri de aşarak daha yeniye, güzele ve insanca yaşama ulaşmanın bir aşamasıdır. Özlü olarak bu anlama gelen Newroz'un 90'daki içeriği daha anlamlı ve yüklüdür. Bu Newroz'da insanlarımız önceki yıllardan çok daha gelişkin bir hazırlık temelinde daha yüksek beklentiler içindedir. Çünkü kurtuluş savaşımımız, geldiği düzey itibarıyla, Kürdistan'ı boydan boya isyan sürecine sokacak güç ve kudrete ulaşmıştır. Halkımız bağımsızlık ve özgürlüğe yürüme kararlılığını pratik bir olgu düzeyine ulaştırmada oldukça mesafe kattetmiştir. Dolayısıyla bu yıl Newroz'unun en belirgin özelliği, halkımızın askeri şiddetiyle siyasi şiddetinin daha bir kenetlendiği bir Newroz olmasıdır. Şimdiye kadar gerçekleştirilen askeri eylemlerle, halk ordumuzun gücünün iyi bir somutlanışı gerçekleşti. Bu, baharın görkemliliğine şimdiden işaret etmektedir.

Nitekim, TC'nin 90 baharından korkusunu açık açık ortaya koyması da, atılımın kendisine indireceği ölümcül darbeleri şimdiden hissetmesinden kaynaklanıyor. Sömürgeci basına göz atıldığında bu hemen farkediliyor. *"PKK'da Newroz alarmı"*, *"PKK'lıların barındığı bölgeler belirlendi"* gibi tedirginliği ve korkuyu yansıtan manşetlere son günlerde sıkça rastlanır oldu. Bu tarz başlıklar altında PKK'nin Newroz'a hazırlandığı ve kamplarda eğitilen gerillaların ülkeye gidip Kürdistan'a yayıldıkları tarzındaki haberlere geniş yer ayrılmaktadır. Yine özel savaş ve istihbarat yetkililerinin konuya ilişkin açıklamalarına yer veriliyor. Bu yetkililerden birisi, *"PKK'nın Mart ayı faaliyetleriyle ilgili elimizde geniş bilgi mevcuttur"* dedikten sonra, bütün özel savaş birliklerinin

Devamı 3. sayfada

HALEPÇE UNUTULMADI!

Katledilen insanlarımızın feryatları isyanımızın ateşidir!

Halepçe vahşeti üzerinden 2 yıl geçti. Yani faşist Saddam rejiminin kimyasal bombalar yüklü uçaklarının 16 Mart 1988 tarihinde Halepçe üzerine bu bombalarını yağdırmasından bu yana tam 2 yıl geçti. Bu katliamda 5 bin insanımız öldü, 10 bini yaralandı, sakat kaldı. Hiroşima ve Nagazaki katliamları bir tarafa bırakılacak olursa, Halepçe insanlık tarihine, kitlesel kırım silahlarıyla gerçekleştirilen asrın en büyük katliamı olarak geçti.

Katliama karşı dünyanın göstermiş olduğu tavır, büyük bir suskunluk oldu. Her yıl Nagazaki ve Hiroşima katliamlarının yıldönümünde bütün dünya ayaklanıp katliam kurbanlarını anarken, Halepçe adeta görmezlikten gelindi. Belki 2. yıldönümünde de bir-iki anma toplantısı yapılacak ve bildiriler yayınlanacaktır. Ama bunlar da suskunluğun sis perdelerini aralama kudretinde olmayacaktır.

Peki, bu suskunluk neden? Bu halkımızın kara yazgısı mıdır? Böyle değerlendirilebilir mi? Açık ki hayır, bununla uzaktan veya yakından hiçbir ilişkisi yoktur. Bu tamamen Kürdistan'ın dünya gericiliği ve emperyalizm açısından taşıdığı öneminden kaynaklanıyor. Zaten bu

Devamı 5. sayfada

NEWROZ BİRLİK, DİRENİŞ VE İSYAN GECELERİ BAŞLADI

Kürdistan halkı, 1990 Newroz'unu her yıldan daha çok gururla, coşkuyla ve umutla karşılıyor. Bağımsız ve özgür yaşam için direniş olan Newroz, ulusal kurtuluş mücadelemizin artan kazanımları derecesinde güçlü anlama kavuşuyor. Yine halk tarihimizin Çağdaş Kawa'sı olan **Mazlum DOĞAN** yoldaşın 21 Mart 1982'de şehit düşmesi, **Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi** (ERNK)'nin 21 Mart 1985'te kurulması, Newroz'u anlam dolu kılıyor.

Kürdistan halkı, çağdışı sömürgeci tarihe olan tahammülsüzlüğünü haykırmak, bağımsız ve özgür yaşama en erkenden ulaşmak, ulusal birliğini güçlendirmek ve dünya ilerici insanlığının statüsünde yer almak için Newroz gecelerine koşuyor; özlemlerini dile getiren sloganlar haykırıyor, coşkulu anlar yaşıyor ve halaylar çekiyor.

1990 yılı Newroz'u halkımızın bulunduğu dünyanın birçok ülkesinde kutlanacak. Newroz'u kutlama haberleri gazetemize ulaştıkça yayınlayacağız. İlk gece B. Almanya'nın başkenti Bonn'da gerçekleşti.

Gece haberi 6. sayfada

YENİ BİR 8 MART'I KUTLARKEN GÖREVLERİMİZİ DAHA İYİ KAVRAYIP ÜZERİNE YÜRÜYELİM!

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği-YJWK'nin tüm üyelerine!

Yoldaşlar,

Biliyoruz ki, Kürdistan'daki her sorunda olduğu gibi kadın sorununda da en basit, sıradan bir teorik bilgiden tutalım da, sorunun en dar anlamda önünü açacak, onu gündemleştirecek herhangi bir pratik adıma kadar geliştirici-dönüştürücü niteliği olan olumlu bir miras devralmadık. Toplum yapımız, bin yılların kahredici köleliği bu konuda da olumlu bir gelişme şansı tanımadı bize. Bildiğimiz, öğrendiğimiz ve miras diye devraldığımız tek şey; her başkaldırı ile direnişte Kürdistan kadınlarının da erkeğiyle birlikte omuz omuza savaşmış olması!.. İşte bu geleneksel rolüyle tanıdık, Kürdistan kadınını...

Kuşkusuz bu, sahiplenilmesi gereken bir gelenektir. Zira, tarihten devraldığımız tek olumlu miras genel olarak halkımızın ve özelde de Kürdistan kadınlarının bu yiğit direnişçiliğidir. Ve sarıldığımız esas yan, bu direnişçiliktir. Ancak bu bir başına alındığında fazla bir anlam ifade etmiyordu. Ona çağdaş bir nitelik, devrimci-atılımcı bir ruh kazandırmak; onu ulus-sınıf gerçekliği üzerine oturtmak gerekiyordu; bu şarttı.

İşte PKK bu genel-geleneksel direnişçiliğe bu ruh ve bu özü kazandırdı; onu bu öz üzerinde biçimlendirdi. Bu, Kürdistan halkının bir bütün olarak uyanışıydı, ayağa kalkışıydı... Bu, tüm toplum gözeneklerinin açılmasıydı...

Tarih boyunca köle yaşamış bir halkın, özgür kimlikli bireyi, özgürleşmiş kadını olamazdı, olmadı hiçbir zaman!

Devamı orta sayfada

Mardin'de muharebe ve halk ayaklanması

7. SAYFADA

Hakkari, Van ve Siirt bölgelerinde tıkanan çeteciliğe genel bir bakış

Şeyh İdris-i Bitlisi'den Jirki ağası Tahire Kero'ya

Türk sömürgeciliğinin, Kürdistan'daki askeri varlığı sadece "köy korucuları" ile sınırlı değil. Çete birliklerinin yanısıra birkaç yüzbin kişilik ordu birlikleri, özel timler ve polis güçleri var. Fakat sömürgeci devlet, çetecilik sisteminin geliştirilmesine o denli sarıldı ki, çeteciliğin akibeti, Türk sömürgeciliğinin, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına karşı başarı ya da başarısızlığının ölçütü haline geldi. Köy korucularının, sömürgeci devlet için önemi bu denli büyük olmalı ki, çetelere maaş bağlanıyor; sigorta ettiriliyorlar; rütbe veriliyor; ağır silahlarla donatılıyorlar; helikopterler tahsis ediliyor; bakanlar çete birliklerini teftiş ediyor; çetecilik, sömürgeci devletin bakanları tarafından "işsiz Doğuya (!) yeni bir istihdam alanı" olarak nitelendirilebiliyor.

Kürdistan'da çetecilik, aşiret reislerine dayanan ve yabancı güçlere, sömürgeci güçlere uşaklık vazifesi gören bir kurumdur. Bu kurum, XVI-XVII. yy arasındaki Osmanlı-Fars savaşları sırasında geliştirildi. Şeyh İdris-i Bitlisi öncülüğünde bir kısım Kürt aşiret reisleri, bencil sınıf çıkarları uğruna Osmanlı sömürgecilerinin milisliğini yaptılar.

1890'la Osmanlıların Abdülhamit yönetimi, milisliğe daha resmi ve daha kurumsal bir nitelik verdi. Aşiret reislerinin önderliğinde Kürt aşiretlerinin diri gücü Hamidiye Alaylarına alınır. Yekünü 150.000'nin üstünde olan bu alaylar, hem Kürt halkının direnmelerini hem de Osmanlı egemenliğindeki diğer halkların direnmelerini bastırmak için kullanıldılar, neticede Birinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda öne sürülerek kırdırtıldılar.

Kemalist Türk yönetimi, 1925'ten başlamak üzere Kürdistan'da milisliği yasa ile zorunlu duruma getirdi. Oluşturulan milis birlikleri, askeri valilerin denetiminde 1925-40 dönemindeki Kürt halkı direnmelerinin bastırılması için

Devamı 15. sayfada

Benavok'ta,
Serin bir bahar sabahında
Selvi narinliğiyle uzandı mevzisinde
Salih'in çefyesi vardı boynunda,
Asiliğine güzellik katan
Cuma'nın sevdalısıydı elindeki
Yavuz'un direnciydi,
Yumruklarında sıkılı olan
Cevher'in intikam tutkusu doluydu
İncecik belindeki
dört şarjörde
Havva'nın yiğitliği, soyluluğuydu
Yüz ifadesinden okunan
Ve Bedran'ın türküsüydü
Namlusunun ucunda söylenen
Onların mirasıydı
78'lerden süzülüp gelen

Sultan YAVUZ,

HİLVAN'IN ASİ KIZI, MÜCADELENİN ÇOCUĞU, ŞEHİTLERİN SADIK TAKİPÇİSİYDİ

Sultan YAVUZ'u anlatmak istiyorum. Hilvan'ın kavruk asi topraklarının asi kızını; Cuma, Salih ve Emin Yavuz'ların mirasını, Partinin çekirdekten yetişme çocuğunu başarabildiğim kadarıyla anlatmak, tanıtmak istiyorum. Gerçi, devrimciliğinin çocukluk yıllarından şehit düştüğü yakın ana kadar yaşamına, duygularına, anılarına, konuşmasına, gülmesine, coşmasına, hatta ağlamasına tanık olunan bir şehidi, olduğu gibi yansıtabilmek, O'nu kısa bir yazıyla dile getirebilmek sanıldığından da zor bir olaydır. Hele bu, izah edilen biçimiyle yaşamın önemli bir kesiti birlikte yaşanılmış acı, tatlı birçok an ve olayda birlikte olunmuş bir şehitse bu görev daha da zorlaşmakta, onlar hakkındaki duygu ve düşünceleri kelimelerle izah edebilmek neredeyse imkansızlaşmaktadır. Şahsında bir Kürdistan devrimcisinin, özellikle de bir kadın devrimcinin hem zayıf hem de güçlü yanlarını taşıyan, aynı zamanda kendi şahsında birçok gerçeği dile getiren bir yoldaşı hakkıyla tanıtabilmek zor da olsa, bazı özellikleriyle O'nu tanıtmaya çalışacağım.

O'nunla ilk karşılaşmamız, 1981 yılında Bekaa Vadisi'nde, şimdiki ismi Mahsum Korkmaz Akademisi olan Lübnan sahasındaki askeri eğitim kampında gerçekleşti. Üzerindeki haki yeşili askeri kıyafeti, dimdik ve kendinden emin duruşu, etrafına neşe saçan esprileri ve canlılığıyla bakışlarımı üzerinden ayıramadığım canayakın yoldaşlardan biri olmuştu Sultan YAVUZ. İlk karşılaştığımız anda zeytin siyahı, merak ve ilgi dolu bakışlarıyla beni baştan aşağı süzerek, içten "Hoşgeldin hemşehrim" deyişini hala unutamıyorum. Üzerimde bıraktığı ilk imaj, sonderece sade, özlü ve olduğu gibi görünmeyi seven bir yoldaş olduğuydu. Birlikte kaldığımız uzun yıllar boyunca O'nu daha yakından tanıyıp anladıkça bu düşüncemde yanılmadığımı gördüm. O gerçekten, içinden geldiği mücadele ortamının yetiştirdiği bir insan olarak, o mücadelenin özlülüğünü, sadeliğini ve biraz da dobralığını taşıyan bir yoldaştı. O'nun Hilvanlı oluşunu, Hilvan'ın sıcak mücadele ortamının büyüttüğü, olgunlaştırdığı biri olduğunu, oldukça ajiteli ve etkileyici bir dille o alanın mücadelesine ilişkin, biraz da Urfa şivesini katarak, yaptığı konuşmalardan anlamıştım. Her fırsatta, Partinin Hilvan-Siverek alanındaki mücadelesini, çapulcu ağalara, sömürgecilere vurduğu darbeleri ve halkın bu direnişe nasıl katıldığını adeta her an içinde yaşıyormuş gibi anlata anlata bitiremezdi. Bu mücadele sıcaklığının, canlılığının derin etkisi altında olduğu için de, geri çekiliş yılları olarak bildiğimiz o süreçte dönemi idrak edemeden kaynaklanan karamsarlık, yılgınlık, geri adım atma gibi olguların emaresini üzerinde taşımıyor; moralmen güçlü ve oldukça da azimli bir yapı sergiliyordu. O'nun zorluklara karşı direngen, birçoklarının geri adım atmasına, tökezlemesine neden olan zorlukları bile hiçbir karamsarlığa düşmeden aşan konumu hiç kuşkusuz ki, şehit düştüğü ana kadar da mücadele azmiyle dopdolu olmasından ve kararlılıkta sınır tanımamasından kaynağını alıyordu. Özünü şekillendiren ortam ve nedenlerin güçlülüğü O'na böylesi bir temeli kazandırmıştı.

Sultan YAVUZ; hamurunu, O'nun soylu bir direniş yaratmaya götüren özünü, Kürt kadınının asiliğinden, yurtseverliğinden, intikamcılığından ve bilinçle bütünleştikçe de azim ve kararlılığından alan bir yoldaştı. Daha çocuk denecek yaşlarda Hilvan'da bir isyan alevine dönüşen şiddetli mücadelenin bağrında tanımıştı kendisini. "Beni anam değil mücadele doğurdu" dediği bu yıllarda, doğal ve tek ailesi olarak son nefesine kadar yaşamını adayacağı Partisini, Parti mücadelesini, Kemal PİR, Mehmet KARASUNGUR ve Cuma TAK'lardan öğrenmişti. Onların şahsında insanlığın tüm soylu değerleriyle tanışmış, kölelikten kurtulmanın, özgürce, insanca yaşamanın ancak onların önderlik ettiği mücadele ile mümkün olabileceğini anlamıştı. En önemlisi; onların zulme, köleliğe, her türlü gericiliğe karşı dişediş verdikleri mücadelede nasıl bir saldırı ruhu ve kararlılıkla ölümün üzerine yürüdüklerine tanık olmuş; naaşları binlerce omuzda taşınırken söylenen marşlara, ağıtlara eşlik etmişti. Yüzlerce kez, yataklarını serdiği, elbiselerini yıkadığı, yemeklerini hazırladığı, onlardan insanlığın, özgürlüğün ne demek olduğunu öğrendiği bu yüce önderlerin mezarları başında içtiği antlar, O'nun mücadeleye kopmaz bağlarla bağlı olmasının en güçlü halkasını oluşturmaktaydı. Daha o dönemde bir savaş karargahını andıran evlerinde faşistlere, sömürgeciliğin tabak

yalayıcılarına, ağalara karşı intikam kusan dizi dizi silahları yağlar, temizlerdi. Bu silahlardan birini omuzuna atmanın, tıpkı Salih'inki gibi kankızıl bir çefyeyi boynuna dolamanın sevdasıyla büyümüştü Sultan YAVUZ. En önemlisi de Kürdistan'ın Babuşkini Emin YAVUZ gibi bir devrimcinin bağrında doğup büyüdüğü yurtsever, savaşkan bir aileye mensuptu. Bu O'na, kölelik zincirlerini parçalamada, kin ve nefretle dolu olduğunu sömürgecilere, tırşıkçı ağalara karşı savaşmada büyük kolaylık sağladı. Çünkü O'nun yüreğindeki isyan alevi, yediden yetmişe tüm aile bireyini sarmış, yaşlı babasından en küçük kardeşine kadar herkesi sıcak savaş ortamına çekmişti. Bunun içindir ki, dinmek bilmeyen silah seslerinin, barut ve kan kokusunun, yani acımasız savaşın ne demek olduğunu, dolayısıyla cesareti, fedakarlığı, gereken an ve zamanda ölümü göze almayı erkenden öğrenmişti Sultan YAVUZ. Yüzlerce devrimcinin gelip geçtiği ve Parti evi olarak kullandıkları evleri her seferinde Celal Bucak tırşıkçıları tarafından taranıp delik deşik edildikçe, O'nun yüreğindeki kin ve öfke daha da büyümüş, intikam duygusu yüreğinin derinliklerine işlemişti. Diyarbakır zindanları önünde kederli bakışları, nasırlı elleriyle zafer işareti yapan Sultan ananın daha o dönemde "Oğul mademki içine girdin, hakkını vereceksin. Bunu yapmazsan sütüm sana haram olsun" sözleri yaşamı boyunca ve ölümün üzerine yürüdüğü son ana kadar da O'nun için davaya sadakatle bağlılığın ilham kaynağı olmuştu.

Sultan YAVUZ yoldaş, gerçek kişiliğini daha çocuk denecek yaşta kendisini çevreleyen acımasız gerçekler ortamında edinir. Savaşı, savaşın acımasızlığını, cesareti, fedakarlığı, özveriyi, fedakarlıkta sınır tanımamayı bu ortamda öğrenmişti. Taptığı, canından çok sevdiği yoldaşları toprağa düşerken O gözyaşlarını yüreğine akıtmayı, yumak yumak hazmedilmezinden bir intikam duygusuna dönüştürmeyi öğrenmişti. Acılar ve zorluklar karşısında dayanıklı olmayı, yılmamayı, tam tersine bunları intikam ruhunu bilemenin gücü haline getirmesi gerektiğini, tanık olduğu, bizzat yaşadığı acımasız gerçekler ortamında öğrenmişti. Bu açıdan onda tarif edilmez derin bir intikam ruhu vardı. Bu yanıbaşında toprağa düşen, gözlerinin önünde kelepçeye vurularak götürülen sayısız yoldaşının kanına giren faşist sömürgecilere karşı taşıdığı derin kinden kaynağını alan ve onda kök salan bir devrimci intikamcılıktı. Bunun içindir ki, sıcak savaş alanının dışındaki alanlarda kalmayı hiçbir zaman kendisine yedirmez, sağlık durumu elverişli olmamasına rağmen sıcak savaş alanlarına gitmenin, düşmanla yakından bir savaşım olanağına kavuşmanın dayatıcılığı içinde olurdu. O'nun her zaman için tek arzusu bir an önce böylesi bir olanağa kavuşmak ve o soylu kin ve öfkesini düşmanın üzerine kusmaktı. Sultan YAVUZ yoldaş uzun bir süre Güney ve Doğu Kürdistan sahalarında kitle faaliyeti yürütmesine ve bu görevi başarıyla yerine getirmesine rağmen, mücadeleye bu düzeydeki bir katkıyı yeterli görmez, "Ne zaman elime silah alıp düşmanla göğüs göğüse çarpışırsam o zaman rahat edeceğim" derdi.

Sultan yoldaş, küçücük yüreğine büyük gerçekleri sığdıran, sevgilerin en güzelini yerleştiren derya gibi bir yoldaştı. Partisine ve yoldaşlarına duyduğu sevgi kadar halkına, ülkesine, ülkesinin dağına, taşına, toprağına karşı da sonsuz bir sevgiyle dopdoluydu. Ondaki sevginin boyutu gerçekten de bambaşkaydı. Halkın her kesiminden insanlarla, özellikle Kürt köylüsüyle ilgilenirken, onlarla sohbet edip mücadeleyi anlatırken yaşadığı mutluluğu, rahatlığı kelimelerle ifade etmek mümkün değil. Aynı şekilde fırsatını buldukça, dağdaki bir mağarayı, bitki çeşitlerini, ağaçları saatlerce incelemekten bıkmaz usanmazdı. Her zaman hayat dolu ve canlı oluşu, üstün bir morale sahip bulunuşu yoldaşları için örnek teşkil eden özellikleriydi. Duyduğu en acı haberler karşısında bile, metanetini korur; duygulandığını, üzüldüğünü yoldaşlarına hissettirmezdi. Ondaki Partiye ve şehitlere bağlılık, mücadeleye son derece sade, özlü ve fedakar bir katılım göstermesinden, özellikle de fedakarlıkta sınır tanımamasından belli oluyordu. Hiçbir zaman kendi kişisel sorunlarını, fiziki rahatsızlığını mücadeleye gereken katılımı sağlamanın önünde engel olarak görmez, üstlendiği en zor görevi bile başarıyla yerine getirmeye çalışırdı. El attığı her görevde başarılı olmak O'nun belirgin özelliklerinden biriydi. Kitle çalışmalarında, örgütlenme faaliyetlerinde gösterdiği başarıyı askeri alanda ve yine yazı kurulunda yazım dalındaki başarılarıyla yoldaşları tarafından takdir toplayan biri olmasını bilmişti. Çalışmalarında yapıcı, birleştirici ve işbitirici olması, O'nu aranan, birlikte çalışmak istenen yoldaşlardan biri haline getirmişti.

Sultan YAVUZ yoldaş, Parti ortamında yaşadığı uzun yıllar boyunca yaşamının her anında şehitlere ve zindan direnişçilerine bağlılığın gereklerini yerine getirmenin çabası içerisinde oldu. Onların anılarının manevi ağırlığını yüreğinde ve beyninde hissederek yaşadı. Bunun içindir ki, mücadeleye sunduğu katkıları hiçbir zaman yeterli görmedi. Her zaman "Biz yaşayanlar şehitlere, zindan direnişçilerine karşı o kadar borçluyuz ki, onlar uğruna kanımızı bile döksek yeterli gelmeyecektir" derdi. O'nun bu soylu duyguları her eylemin, her şahadet haberinin ardından daha da kabarır, yüreğini zaptedilmez bir intikam duygusuyla doldururdu. Şehit olmadan kısa bir süre önceki bir anısı hala tüm canlılığıyla gözlerimin önündedir. Zağroslar'ın tam karşısındaki ormanlık kampımızda küçük bir çadırda oturuyorduk. Sultan yoldaş nöbetten yeni dönmüş, oldukça da düşünceliydi. Uzun uzun düşünüp kendi kendine belli kararlara vardığı, ciddileşen yüz ifadesinden belli oluyordu. Hiçbir şey konuşmadan **Berxwedan** gazetesinden Sultan ananın zafer işareti yapan resmini derin derin inceledi. Ardından Mehmet Emin YAVUZ yoldaşın şahadet haberini bir kez daha okudu ve; "Onlar kendilerine düşeni layıkıyla yaptılar. Şu anda borçlu olan benim. Anamın resmine baksanıza bakışlarıyla, her şeyiyle mesaj veriyor. Damarlarında su değil de kan taşıyan bir insan düşmana yaptıklarını ödettirmeden bir gün dahi dayanabilir mi artık" dedi. Sultan YAVUZ'un küçücük yüreği

Devamı 20. sayfada

KÜRDİSTAN HALKI NEWROZ'A BÜYÜK HAZIRLIKLAR VE UMUTLA GİRİYOR

Baştarafı 1. sayfada

teyakkuz haline geçirildiğini, Newroz öncesi sömürgeci güçlerin hazır halde tutulduğunu, askeri karakollar ve polis karakollarının, lojman ve tesislerin yanısıra, Kürdistan'daki petrol kuyuları, köprü, baraj, demiryolları ve çeşitli tesisler ile stratejik öneme haiz bütün merkez kurum ve kuruluşların koruma altına alındığını açıklıyor.

Yine aynı haberlerde gerillanın Kürdistan'daki yerleşim ve konumlanma alanlarına ilişkin bilgiler verilirken Hakkari, Siirt, Mardin, Diyarbakır, Dersim başta olmak üzere, ülkedeki bellibaşlı yerleşim alanları sıralanıyor. Ayrıca İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, il emniyet müdürlüklerine gönderdiği genelgede, başta Diyarbakır Dicle, Malatya İnönü, Elazığ Fırat ve Van Yüzüncü Yıl üniversiteleri olmak üzere bütün Kürdistan ve Türkiye'deki yüksekokullarda PKK'nin Newroz'la birlikte eylemlilik süreci başlatacağının altını çizmekte ve gerekli tedbirlerin alınması talimatını vermektedir.

Görüldüğü gibi, Newroz ve bahar atılımı yaklaştıkça faşist TC tam bir paniği yaşamaktadır. Bütün ordu, polis, jandarma ve diğer güçlerini alarma geçirip savaş pozisyonunda tutmaktadır. Her an büyük bir saldırının olacağı korkusu sömürgeci güçleri sarmıştır. Korku psikolojisi öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, orduda firar etmeler, intihar etmeler, nöbet değişimi esnasında birbirini vurmalar, operasyonlarda birbirleriyle çatışmalar günlük olağan olaylar haline gelmiştir.

TC'yi bu düzeyde önlem almaya zorlayan nedir? Esasta bu, iki olgudan kaynaklanmaktadır: Her şeyden önce, düşman bahar atılımıyla kurtuluş güçlerimizin çok güçlü bir çıkış yapacağını gayet net görüyor. Bundan en az zararla kurtulmak için bütün gücünü hazır tutmaktadır. Çünkü bahar atılımının hedefi, büyük ve etkili eylemler koymaktır. Açık ki, bu tarz eylemlerin hedefleri kapsamında yukarıda adı geçen askeri, siyasi, stratejik önemde olan yerler ve maddi sahalar da yeralmaktadır. Bu yüzden sömürgeci TC, öncelikle bunların korunmasını esas almak durumunda kalıyor. Önemli bir gücünü bunların korunmasına ayırıyor. Bu ise sömürgeci güçleri oldukça zorlamakta, maddi kayıplarının artmasına, güçlerinin psikolojik tedirginlik içinde yıpranmasına yolaçmaktadır.

Diğer taraftan gerillanın sözü geçen güçlü eylemleri kitle ayaklanmalarına neden olacaktır. Sömürgeci otoriteden hızla bir kopuşu yaşayan kitleler daha radikal eylemler içine girebilecek, ulusal kurtuluş mücadelemizle daha sıkı bütünleşeceklerdir. Bu da sömürgeci TC'nin bahar eylemliliğimiz karşısındaki büyük korkusunun bir diğer önemli nedenidir.

Faşist TC'nin aldığı olağanüstü tedbirler de onu kurtarmaya yetmeyecektir. Bundan önceki yönelimlerinde olduğu gibi, yenileri de boşa çıkmaya mahkumdur.

Halk olarak biz çok güçlü bir döneme giriyoruz. Önceden olduğu gibi, yeni dönemi de kazanmak tamamen bizim elimizdedir. Ama yeni dönemi

kazanmada, eskiye nazaran çok daha büyük fedakarlık, çaba ve azimle yüklenmek gerektiği de açıktır. Çünkü iyiye, güzele, doğruya ve ileriye ulaşmanın bedeli de büyüktür. Fakat hiçbir şey özgür yaşamdan daha değerli değildir. O halde, PKK, ERNK, ARGK'nin çağrılarına daha çok karşılık verelim. Taşla diyorsa taşla, sopayla diyorsa sopayla, silahla diyorsa silahla düşmana saldıralım. Ve mutlaka kazanalım.

Botan'da Newroz'u halkımız intikam kurşunlarıyla karşılıyor

Eruh'un Dağyeli köyü civarında operasyon sürdüren sömürgeci güçlerle ARGK'ye bağlı bir gerilla birliği arasında çatışma oldu. Uzun süre devam eden çatışma 3 Mart 1990 günü gerçekleşti. Düşmanın ağır kayıplar verdiği çatışmada 1 gerilla kahramanca savaşarak şehit düştü. Her zaman olduğu gibi düşman, *"2 er öldü, 8'i de yaralandı"* açıklamasını yaparak, kayıplarını az göstermeye çalıştı. Ancak gerçek kayıplar bunun çok üzerindedir. Bu çatışma ile birlikte düşman, alana yeni güçler sevketti. Yer yer çatışmaların devam ettiği bildirilmektedir.

Aynı tarihte gerillalar Hakkari'nin Şemdinli'ye bağlı Anadağ köyünün Bağlıca mezrasındaki köykorucularına yönelik bir operasyon düzenlediler. Devrimci operasyonda çıkan çatışma sonucu 3 işbirlikçi cezalandırılırken, hesap sormak için 7'sini de gerillalar birlikte götürdü. Eylem sonrası düşman güçleri büyük bir operasyon başlattılar. Fakat istedikleri amaca ulaşamadılar.

10 Mart 1990 tarihinde, Çukurca'nın Güney Kürdistan'la sınır oluşturan hattı üzerinde bir çatışma oldu. ARGK gerilla birliği ile sömürgeci özel savaş birlikleri arasında meydana gelen çatışma saatlerce sürdü. Çatışmada düşman birlikleri onlarca yaralı ve ölü verdiler. Ayrıca 1 gerilla şehit olurken, 1 gerilla da düşmana ağır yaralı olarak esir düştü.

Öte yandan 7 Mart gecesi Siirt'e bağlı Gökçebağ (Civanikan) köyünde bir gerilla birliği köy korucularına yönelik devrimci bir operasyon gerçekleştirdi. Operasyonda 10 köy korucusu ve 2 bekçi hiçbir direniş göstermeksizin etkisiz hale getirildi. Köy korucuları ve bekçilere ait 11 silahı halk adına kamulaştıran ARGK gerillaları, korucular ve bekçilere yönelik bir konuşma yaptılar. Konuşmada, devrimci savaşın amaç ve hedefleri konulduktan sonra, koruculuk ve bekçiliğin hangi anlama geldiği ayrıntılı olarak izah edildi. TC'ye çalışmanın vatan hainliği anlamına geldiğini belirten gerillalar, bu şeferlik affedildiklerini, ancak bundan sonra da düşman adına çalışmaları durumunda ölümle cezalandırılacaklarını açıkladılar. Bunun üzerine korucu ve bekçiler artık TC'ye çalışmayacaklarına dair söz verdiler. Ayrıca, halka yönelik de propaganda yapan gerillalar, köyün daha çok SHP'ye oy vermesinden dolayı, SHP'nin sömürgeci ve şoven karakterini teşhir ettiler.

Eylem sonrası gerillalar, köy yakınında bulunan devlet hava meydanlarına ait bakım istasyonuna baskın düzenlediler. İstasyonu korumakla görevli düşman gücünü ve çalışan personeli etkisiz hale getirdikten sonra, istasyonu ateşe verdiler. Çıkan yangında istasyon önemli orada yandı ve çok büyük maddi hasar meydana geldi. Bilindiği gibi bu tarz istasyonlar Kürdistan'da özel savaşın hizmetinde kullanılmaktadır. Operasyon adı verilen sömürgeci savaşta kullanılan uçak ve helikopterin bakım, onarım ve ağırlıklı yakıt nakli bu istasyonlarda yapılmaktadır. Bu yüzden eylem oldukça isabetlidir.

Eylem bir yönüyle düşmanın hava saldırıları ve bombalamalarına büyük bir darbe olurken, diğer yönden düşmana milyonlarca liralık ağır maddi zarar verdirilmiş oldu.

Eylem, köyde ve Siirt'de halkta büyük sevinç yarattı. O düzeyde de sömürgecileri mateme boğdu. Çünkü, Civanikan köyü, Siirt'in bir mahallesi durumundadır, köyde elektrik ve düşmanın telsiz ve telefonu vardır. Sömürgeciler, kendilerini bu köyde çok emin hissediyorlardı. Ancak büyük darbe almaktan kurtulamadıkları gibi, eylemi ruhları bile duymadı, çünkü köyden hiç kimse ihbarcılık yapmadı.

Eylemin diğer bir özelliği de vardır. Civanikan köyü, 1980'de Eruh'ta bayıltılarak sömürgecilere teslim edilen sömürgeci zindanlarda kaldığı 9 yıl boyunca direnen, cezaevinden çıkar çıkmaz gerillalara yetişen ve 1989 yazında 4 yoldaşıyla birlikte Bismil'de şehit edilen kahraman PKK kadrosu Faik GEZER'in de köyüdür. Eylem, bu yoldaşımızın anısını bir kez daha canlandırırken, köy halkının direnişçiliğini de bilemiştir.

Eylemden sonra sömürgeciler köye operasyon düzenlediler. Silahları gerillalar tarafından kamulaştırılan köy korucuları da dahil olmak üzere, köylüler köy meydanında sıra dayağına çekildi. Ve korucularının da içinde olduğu 21 köylü gözaltına alındı.

Yine Şırnak ve çevresinde düşmanın sürdürdüğü operasyonlarda çıkan çatışmalarda ve gerillanın attığı pusulara özel savaş birliklerinin düşmesi sonucu, düşman güçleri büyük kayıplar vermektedir. Sık sık yaşanan muharebelerde ARGK gerillalarının üstün savaş ve manevra kabiliyeti gösterdiği görülmektedir. Ayrıca sömürgeci savaş birlikleri, kurumları ve ekonomik tesislere yönelik gerçekleştirilen devrimci operasyonlarda TC'ye ağır kayıplar verdirilmektedir. Meydana gelen son bir eylemde, 7 özel timin öldürüldüğü ve 2 helikopterin de düşürüldüğü bildirilmektedir.

Mardin intifadaya hazırlanıyor

11 Mart'ta gerillalar Mardin'in Savur ilçesi Tokluca köyüne bağlı Mantara mezrasındaki 2 korucunun evine baskın düzenlediler. Çıkan çatışmada 2 hain ölümle cezalandırılırken, gerillalar kayıp vermeden üslerine geri döndüler.

Mardin merkez, Cizre, Dargeçit (Kerboran) ve İdil'de sömürgeci kolluk kuvvetleri geniş çaplı operasyonlar yaptılar. Operasyonlar daha çok, sabaha yakın, önceden belirlenen evlere yönelik yapıldı. Evlerde yapılan aramalar esnasında her şey darmadağın edilirken, insanlarımız insanlıkdışı uygulamalara tabi tutuldular. En ağır hakaret ve işkenceler yapıldı. Operasyon esnasında 8 yurtsever, "yataklık yapmak, ARGK'ye silah ve patlayıcı madde temin etmek" gerekçesiyle tutuklandı.

Bilindiği üzere, 27 Şubat 1990 tarihinde bir ARGK birliği Mardin'in Silopi ilçesine devrimci bir operasyon düzenlemişti. Bu operasyonda eski Derebaşı köyü muhtarı ajan Hacı Aydınlık ve yine ajanlık yapan 4 yakını ölümle cezalandırılmıştı. Cezalandırma eyleminden sonra düşman askeriyle girilen çatışmada TC'ye onlarca kayıp verdirilmişti. Bunun üzerine cezalandırılan muhtarın iki oğlunu da yanına alan düşman, Silopi merkez, Derebaşı ve Yazı köylerinde operasyonlar yaptı. Ajan Hacı Aydınlık'ın oğullarının -ki bunlar da ajandır- gösterdiği evlerde geniş çaplı aramalar yapıldı. Arama yapılan evlerde kapı, pencere ve bütün eşyalar kırılıp döküldü. Yine her iki köyde de çocuk, yaşlı, genç, kadın herkes köy meydanına toplanarak ağır işkencelerden geçirildi. Operasyon sonucu 60 kişi yakalanarak Cizre Emniyet Müdürlüğü'nde işkenceye alındı. Düşman, bu operasyonlarla Mardin'de bahar intifadasını engellemeye çalışıyor.

Urfa baharı büyük eylemlerle karşılıyor

Urfa'nın Halfeti ilçesi yakınlarında ARGK gerillalarıyla özel savaş birlikleri arasında büyük bir çatışma meydana geldi. Uzun süre devam eden çatışmada gerillaların, özel savaş birliklerine çok ağır darbeler vurduğu ve kayıplar verdiği bildirilmektedir. Çatışmada, gelen ilk bilgilere göre, 6 özel tim elemanı öldürülerek savaşdışı bırakılmıştır.

Dersim'de sömürgeci güçler hezimete uğradı

Mart ayının ilk günlerinde Dersim Eyaleti önemli bir muharebeye sahne oldu. TC'nin devrimci savaşımımızı Botan'la sınırlandırma iddiasının ne kadar boş olduğu bu muharebeyle de bir kez daha ortaya konulmuş oldu. Kurtuluş savaşımız ülkemizin en ücra köşesine yayılmıştır. Dersim'deki son eylemin tam bilançosu henüz gazetemize ulaşmasa da, gelen ilk bilgilerde 4 askerin öldürüldüğü ve çok sayıda yaralanan olduğu belirtilmektedir.

TC'nin işlediği hiçbir suç cezasız kalmayacaktır

Sömürgeci özel savaş birlikleri Eruh'un Bilgili köyü çevresine çok sayıda bomba bırakarak yeni bir katliama neden oldular. Bu bombalardan birini alan küçük Ebubekir Şen, eve getirip oynamaya başladı. Bombanın patlaması sonucu çocuk ve annesi öldü.

Bu olay da gösteriyor ki; faşist TC, halkımızı imha etmek için her yöntemi deniyor. Bilinçli olarak sağa-sola bıraktığı patlayıcı-

Devamı 20. sayfada

MARDİN-DARGEÇİT MEKTUBU

Mardin alanında da Kürt köylerine yapılan sistemli baskılarla uzun süre halk yılgınlığa terk edilmeye çalışılmış, baskılar sonucu kimi tutuklanıp cezaevine konulmuş kimi de 1984'ten bu yana başlatılan gerilla hareketine katılmayı çare bulmuş. Her iki durum da baskıların giderek daha da tırmanmasını getirmiş. Gittikçe yoğunlaşan baskılar karşısında uzak yerlere veya şehir merkezlerine göç etmelerin yanısıra, köyünde kalarak kişisel düzeyde ve özellikle bu son yılda toplu direnişlere de sıkça rastlanmaktadır. Bunlardan Cudi, Silopi, Nusaybin'den sonra Dargeçit ve bağlı köylerinde güçlü ve kararlı direnişler peşpeşe geliyor.

5 Ocak 1990 tarihinde Ömerli Xırbekevir (Öztaş) köyünde PKK ile askeri kuvvetler arasında çıkan çatışmada ölenler arasında Bozan kod adlı **Halil TUNÇ** da yer almaktadır. Dargeçit halkı ve civar köylerden, haberin TRT'den duyurulması üzerine 20'yi aşkın araç toplu bir şekilde aralıksız kornalarını çalarak Halil'in cenazesini köye getirmeye çıkarlar. Dargeçit Belediye Başkanı'nın arabasının da konvoyun önünde yer alması buradaki "resmi" şahsiyetlerin gözünden kaçmamış, bu olay üzerine İçişleri Bakanlığı'na bağlı müfettişler aradan kısa bir süre sonra gelerek araştırma ve soruşturmaya başlarlar. Buna ilişkin olarak taburda bulunan askeri ve sivil erkandan bilgi alınarak gerekli soruşturma raporu hazırlanıp Ankara'ya ulaştırılır.

Bu arada olayın meydana geldiği mahalden gerilla cenazesi alındıktan sonra yol boyunca Kürtçe şarkı, türkü eşliğinde gelinirken Altıyol Karakolu güzergahında askerler tarafından arabalar durdurulmaya çalışılır. Bu başarılamayınca da sadece plaka numaraları kaydedilmekle yetinilir. Yol boyunca gerilla cenazesine gösterilen bu ilgi karşısında Dargeçit'te bütün çevre askerler tarafından kuşatılır, rastgele arama yapılır, görülen kişilerin isimleri tek tek deftere not edilir. Hatta bir asker, halkın yeni kaymakam geldiği sırada ilgi göstermezken bir "terörist"in şahsına karşı gösterdiği bu ilgiye şaştığını itiraf eder.

Dargeçit'e varıp gerillanın ailesinin kaldığı Avadore köyüne doğru hareket edildiği sırada, Dargeçit'ten başka kişilerin de katılımıyla cenaze törenine hayli kalabalık bir topluluk katılmıştır.

Cenaze açılıp yıkanacağı zaman, sadece yüzünde darbe etkisi olması bile düşünülemeyecek kadar ufak bir çizikten başka, vücudunun sağlam görülmesi, öldürülmesi konusunda kafalarda soru işareti uyandırır. Cenazeyi yakından tanımış olanlar kimyasal maddelerle zehirlenme dışında başka hiçbir şeye ihtimal veremiyorlar. Çünkü vücuduna bir kurşunun bile isabet etmediğini üstüne basa basa vurguluyorlar. Buna rağmen ana Fadime ve baba Ramazan Tunç soğukkanlılığını yitirmez; bütün kitleye dönerek. ***"Oğlumuz bir koçtu, o zulme, yabancılaşmaya ve horlanmaya karşı direnirken öldü. Onu bu uğurda feda etmeyle oğlumuzu yitirmiş olmayız, aksine bugün binlerce evladımız var"*** diye söylerler.

14.01.1990 günü Dargeçit'ten yola çıkan bir askeri konvoy Şikeftika köyünde bulunan mezarlığın içerisine doğru yaklaşır. Kalabalık sayıdaki askerler **Halil TUNÇ**'un mezarının başına vardıklarında mezar civarında bol miktarda bildiri ve fotoğrafın yanısıra, mezar taşlarına yapılmış silah, bayrak ve PKK şehidi diye yazılı bulunan ibarelerle karşılaşırlar. Bunun üzerine mezar büyük bir öfkeyle tahrip edilir. O sırada bunu öğrenmiş bulunan Avadore köyü halkı ile Şikeftika köylüleri de büyük bir kalabalık halinde mezarlıkta bir anda hazır bulunurlar. Uzun süre yatışmayan halkın öfkesi ve cenazeye duyulan büyük saygı sonucu halk askerlerle çatışmaya başlar. Ortalık bir anda karışır. Topluluğu dağıtmak için asker tarafından süngünün yanısıra ortada kurşun sesleri konuşturulur. Köylüler hep beraber taş ve sopa atar. Kadın, çocuk, erkek herkes gür bir sesle Kürtçe şarkı ve türkülerle beraber sloganlar atar. Karşı taraftan gelen tüm tehditlere karşın köylü; ***"Biz mücadelemizi sürdüreceğiz, esaret zincirini kırıp, mezardan söktüğünüz bayrağımızı dalgalandıracağız"*** diye yürür. Mezar demirleri gibi, ele geçirilebilecek her şeye askerler tarafından el konulur, ayrıca da fotoğraflar çekerler. Direnişin başında yer alan ana Fadime Tunç'u tesbit eden birliğin komutanı üsteğmen onu gözaltına almaya çalışırken; ***"Senin oğlun ölmüş, bu şarkı ve türküler niye çalınıyor"*** diye sorduğu zaman, ***"Evet oğlumu şenlik içinde gömüyoruz"*** diye cevap alır.

Olay sırasında askerlerin dipçikleri sonucu 16 yaşındaki Ayhan Şahin kafasından, 17 yaşındaki Menifa Tunç da sırtından yaralanır. Askerlere atılan taşlar sonucu askerlerden, biri üsteğmen biri de er olmak üzere iki kişi yaralanır. Olaydan bir gün sonra tebligatla baba Ramazan Tunç ve Süleyman Çelik çağrılıp Dargeçit Merkez Karakolu tarafından gözaltına alınırlar. Üsteğmen ve askerlerin şikayetçi oldukları kişiler de bu kişilerdir. Karakolda **Halil TUNÇ**'un babasına, mezar taşında niye PKK şehidi ibaresi bulunduğunun sorulması üzerine, ***"PKK'li değil miydi"*** diye soruya cevap verir. Midyat'ta savcılığa çıkarılmadan önce Ramazan Tunç (60 yaşında) ve Süleyman Çelik'in saçları sıfır numaraya verilerek halk nezdinde teşhir olmaları amaçlanmıştır. Midyat'da yapılan ilk sorgulamalarından sonra, duruşma sırasında hazır bulunan üsteğmen ve er verdikleri karşı ifadelerde, köye çok sayıda askerle girildiği halde büyük bir direnişle karşılaştıklarını ve yöre genelinde itibarlarının sarsıldığını, hatta rezil olduklarını belirtmişlerdir.

Xirbekevir (Öztaş) köyünde çatışma meydana geldiği sırada çevrenin, yöreye yığılan çok sayıda askerin çemberinde kaldığı, çatışmanın uzun bir süre devam ettiği ve uzaktan bile seslerin işitildiği bildirilmektedir.

Halil TUNÇ'un cenazesine ve kişiliğine gösterilen saygı ve ilginin sürmesi üzerine, Dargeçit'de devlet güçlerinin himayesinde bulunan muhbir ve MİT ajanları tarafından mezar etrafına bomba ve mayın döşendiği, fakat bundan başka sivil vatandaşların zarar görebileceği düşünülerek, albay tarafından durumun öğrenilmesi üzerine mezar etrafına döşenen patlayıcıların çıkarılmasının sağlandığı yöre halkı tarafından dile getirilmektedir.

Kısmetli köyü, Dargeçit'e bağlı diğer köylerle, yaşadığı baskılar bakımından ortak özelliğe sahip. Bunun yanısıra halkın büyük bir kısmı ağır ekonomik koşullar altında zor yaşam koşulları içindedir. İlk olarak beş yıl önce Nayıf Yılmaz adında bir kişinin PKK'ye katılmasından bu yana Kısmetli köyü üzerindeki baskılar eksik olmuyor. Daha o sırada, köye gelen askerler tarafından Abdullah Turan'ın ağzına avuç dolusu tuz konuluyor. Olaya tanık köylüler Abdullah Turan'ın sürekli su istediğini, ancak bu ihtiyacının karşılanmadığını söylüyorlar. A. Turan, köyden alınıp götürülür ve 50 günü baskı altında geçirdikten sonra serbest bırakılır. O günden bu yana birçok kişi başından geçen olayları neredeyse doğal karşılar hale gelmiş.

15.01.1990 tarihinde bir ihbar üzerine, yaşları 17 ile 25 yaş arasında 17 genç yaka-paça alınıp köye gelen panzer ve diğer araçlara bindirilmeye çalışılır. Bunun üzerine bütün köylüler askerlerin geldiği tarafa yönelir. Çocuklarına soğuk hava koşullarından korunmaları için elbise ve para bırakmaya çalışırlar, bununla beraber götürülmelerine karşı direnirler. Ancak isteklerinin hiçbiri uygun bulunmadığı gibi, ağır küfür ve saldırılarla karşılaşırlar. Köylünün asıl tepkisi burdan itibaren başlar. Zaten hazır bekleyen kadın, çocuk, yaşlı herkese sürekli yapılan hakaretler yetmiyormuş gibi, arabalarda tutsak edilmiş yakınlarının da dövülmesi köylü isyanının başlamasına ilk kıvılcım ve neden olur. Panzer, askeri araç ve askerler bir anda taş yağmuruna tutulur. Artık ne asker, ne de polis, köylü hareketini kontrole alabilir. Taşlar her atıldığı sırada bir adım daha öne doğru çıkılır, fırlayan taşların etkisiyle panzerin camları, cemseler büyük bir hasar görürken askerlerden de nasibini alan olur. Sonuç; birçok köylünün gözaltına alınması, üsteğmen ve 3 erin yaralanması olur. Olay sona erdikten sonra sorumlu olarak tutulan gençler Mardin alay bölgesine götürülerek, "şenliğin" ilk faslına burada başlanır. Birbirinden daha değişik şekilde başlarından geçenleri anlatan köylülerin tümününün en ağır işkencelerden geçtiği görülmektedir.

Önce görüştüğümüz Abdurrahim Akgül 24 saat askıda asılı bırakıldığını, bu süre içinde çırılçıplak bir vaziyette üstüne su sıkıldığını ve baskı gördüğünü söylüyor.

14 yaşındaki Abdulcelil Akgül kendisiyle beraber götürülen diğerleri gibi gördüğü işkencelerin etkisiyle topallıyor. Köyde bulunduğumuz sırada doktora tedavi olmaya gitti. Dargeçit'e yeni tayin olan doktordan rapor almaya imkan bırakılmamış, çünkü bir ay öncesinde üsteğmen tarafından yapılan şikayette, eski doktor Yusuf Dağkaya'nın PKK'nin yaralılarını tedavi edip kendilerine ilaç sağladığı iddia edilerek buradan sürgün olmasına yolaçılmıştı.

Abdurrahman Yılmaz ilk gözaltına alındığında, köyde ekmek pişirmek için yakılan tandır üstüne ayaklarından tutularak başüstü ateşin üzerinde tutulmuş.

Muhyettin Kılıç Dargeçit'de bulunan alaya götürülüp iki gün gözaltında tutulduğu sırada, muhbir-asker içiçe hep beraber dayak attıktan sonra Mardin'e götürülüyor. Alayda asılı tutulduğu sırada bayılmış. Buna rağmen söyleyeceği hiçbir şeyi bulunmuyormuş.

Bunun üzerine kendisine bilemediği bir şey içiriliyor, sonrasını ise hatırlamıyor. Ayıldığı zaman, evde samanlıkta sakladığı silahtan sözetmesi isteniyor. Bu iddia üzerine, gördüğü işkencelerin etkisiyle, evde silah bulunduğunu, saman altında sakladığını söylemek zorunda kalıyor ve polislerle beraber eve silah çıkarmaya geliyorlar. Böyle bir şey olmadığı için silah çıkarmaya da olanak yoktur. Köye gelen polisler, silahları ortaya çıkarmak için gerekirse dozerle evi yıkıp aramaktan çekinmeyecekleri tehdidini savururlar. Sonra Dargeçit'de ceryan faslı, tekrar köye 2. kez getirme... Muhyettin Kılıç'ın başından geçen hikaye bitmiyor. Silahı bulmak için eşi de gözaltına alınıp kendisiyle birlikte Mardin'e kadar götürülüyor. Mardin'de, bütün PKK'lilerin gavur oldukları söylenip askıda tutulan ve eskiden imamlık da yapmış olan Hasan Çelik bu iddialarına kanıt oluşturması için kendisine gösteriliyor, ***"İşte, budur PKK'li gavur"*** deniliyor.

Beşir Yılmaz da kendi ev ihtiyaçlarını karşılamak için iki torba patatesi Dargeçit'ten aldıktan sonra Kısmetli köyüne doğru yol alır. Ancak askerler nazarında, daha önce basında yer aldığı gibi, patates, mekap ayakkabı gibi eşyalardan bulundurmak zararlı bir iştir. Bu yüzden iki torba patetes fazla görülüp birisinin PKK'ye gideceği düşünülerek patateşçi kişi bu yüzden falakaya yatırılmıştır. Yalnızca bu köyde değil, birçok yerde temel tüketim maddesinden fazla biriktirmenin beraberinde getirdiği birtakım güçlükler var. Evde çay paketlerinden fazla bulundurmanın da patates kadar sakıncası var!

Daha önce de, kendilerine karşı saldırıda bulunduğu gerekçesiyle 29 kişi, Dargeçit Merkez Komutanı Mehmet Ulger isimli üsteğmen aleyhinde davacı olmuşlar. Bu üsteğmenin Reşit Ağırman'ı tüm halkın gözü önünde yakapaça dövmesi konusu 2000'e Doğru dergisinde yayınlanmıştı. Aynı üsteğmen Kısmetli köyünde halka dönerek, ***"Hepiniz sığır gibisiniz, erkek değilsiniz"*** der, veya kendilerine tabi olmaları ya da elde silah kendilerine karşı açık savaşmaları için tehditler savurur. Olay günü bir üsteğmen ise, evlerinde arama yapacakları sırada evde kadınlardan başka kimsenin bulunmamasını istemiş.

Süleyman Kılıç 39 yaşında Kısmetli köyünden olan başka bir köylü. Gözaltına alınmadan ve bunun gerekçesi henüz ortada bulunmadığı sırada katıra yem verirken karnının altına şiddetli bir tekme yer. Yaralanır ve katırın nalı arasına yerleşmiş bulunan bir çubuk etkisiyle tekme atılan yerinde kanamayla beraber yarılma olur. Bunun üzerine Yusuf Oktur ve diğer birçok kişi tarafından Dargeçit Sağlık Ocağı'na kaldırılır. Gerekli tedaviyi gördükten sonra köyüne döner, ancak ertesi gün köye gelen askerler tarafından o yaralı durumuyla evden çıkarılır. Süleyman Kılıç yarası nedeniyle giydiği etekle albayın yanına götürüldüğünde, albay şalvar giydirin diye çıkışmış. Mardin Tugayında kendisine iki gün hiç karışılmamış. Hiçbir şey denmediği gibi arada sırada doktora da gösterilmiş. Ardından bir gün doktor gelip sorgulanabileceğini polislere bildiriyor. Kendisini doktorun elinden alan sorgu timi tarafından, Apoculara katıldığı, İdil ilçesine bağlı Kaşıkçı köyü korucularına karşı PKK yöneticisi Çekdar kod isimli gerillanın grubuyla eyleme katıldığı ve roketatar kullandığı iddiasıyla yaralandığı ileri sürülüyor. Oysa kendisinin durumunu bütün köylülerin, 7'den 70'e herkesin bildiğini özellikle söylüyor. Gözaltında kaldığı süre içerisinde yaralı halde gördüğü işkenceleri şöyle özetliyor: ***"Askıya alınmıştım, o sırada sürekli üstüme su sıkıyorlardı. Bundan başka falakaya alındım. Çırılçıplak bir vaziyette askıda tutulduğum sırada benden önce alınanların çıplak resimlerini bana göste-***

riyorlardı. Sürekli ağza alınmadık küfür ve hakaretler yapıyorlardı. Bu küfürler karşısında bunalmıştım. Çünkü bu yeni bir baskı çeşidiydi. Daha önce gözaltına alınanlar böyle bir şeye rastladıklarını söylemiyorlardı." İkinci, üçüncü kez gözaltına alınanların gördüğü tek bir değişiklik vardı ki, o da; yeni götürüldükleri Alay Komutanlığının Mardin'deki Tugay hücrelerinden biraz daha "konforlu", işkencesinin ise daha da tırmandırılmış olduğu gerçeği.

Süleyman Kılıç başından geçenleri daha da uzun anlatıyor. Bu yaşadığı dehşeti herkesin duymasını sağlamamızı, diğer köylülerin çekingenliğine karşın, gelen bütün muhabirlere anlatmaktan çekinmeyeceğini söylüyor. Gözaltından sonra çıkarıldığı Mardin Cumhuriyet Savcılığında ilk ifadesiyle serbest bırakılmış olarak evde bulunuyor. Ancak tavanda asılı tutmak için ayaklarına atılan kelepçelerin izi her iki ayağından da hala geçmemiş.

Kısmetli köyüne ilişkin haberlerimizi sonuçlandırmıştık ki, yeni bir gelişme daha yaşandı. Kimler olduğunu bilmediğimiz 14 genç dün gece köye gelen PKK'li bir gruba katılmış. Gelişmeleri, kendi başına bir şey gelmesin diye Tabur Komutanlığı'na bildirmeye gelen muhtardan öğreniyoruz. Haberi duyurduğu komutandan şu karşılığı almış: *"Geçmiş olsun, isterseniz hepiniz de katılın!"*

12.01.1990 tarihinde Ağırman ailesi gece 11.00 sıralarında ışıklarını söndürdükten sonra sıradan bir gece uykusuna dalarlar. Evde bulunan diğer ufak çocuklar daha erkenden uykudadır. Kimisi belki çok tatlı bir rüya görmenin zevkindedir. Gecenin geç saatlerine doğru şiddetli bir patlama, dinlenmenin yerine bir çığlık, bir telaş ve ondan sonra herkesin duyumsayacağı bir korku yaşanır. Sokak tarafına bakan odaya atılan askeri yapım bomba Ahmet Ağırman'ın evine düşer. Bombanın atıldığı odada Ahmet Ağırman, biri 10, diğeri 13 yaşında olmak üzere, 3 kişinin bulunması yaralı sayısının düşük kalmasına neden oluyor. Belki de baştaki hedef Dargeçit Belediyesi'nde memur olan oğlu Aziz Ağırman'dır. Aziz Ağırman Diyarbakır Cezaevi'ndeki bir yıllık tutukluluğunun ardından kısa bir süre önce bırakılmıştı. Serbest kaldıktan 20 gün sonra eve yönelik bombalama gerçekleşiyor. Yörede Ağırman ailesi yurtsever özellikleriyle tanınır.

Olay üzerine Dargeçit'teki tabur ve merkez karakolundan subay ve astsubaylar evde ilk incelemeyi yaparlar. İçlerindeki bir astsubay bomba parçalarını görür görmez ordu yapımı olduğunu ilk etapta açıklar.

Yaralılar tedavilerini görmek üzere Midyat Devlet Hastanesi'ne kaldırılırlar. Yaralılarla beraber giden Aziz'le tedavi sırasında polis ve astsubaydan oluşan resmi bir ekip gelerek önce, korucu olup olmadıklarını soruyorlar. Cevap olumsuz olunca da, uzun yıllar MİT ajanı olarak operasyonlara da katılan Murat Değerli'nin olayında yer alıp almadığı sorulur. Murat Değerli'yi öldürenlerin PKK'li oldukları biliniyordu. Murat Değerli'nin silahı askerden getirilen kardeşi Mecit Değerli'ye teslim edildiğinden bu yana, kendisi kardeşinden aldığı görevle, Dargeçit'te Tevfik Vural ve Nuri Özkan'la birlikte yörede terör estirmektedir. Geçen yaz yörede incelemelerde bulunan Mardin Milletvekili Adnan Ekmen'e yapılan şikayetlerde de, Dargeçit'teki muhbirlerin, PKK adına birçok eve telefon ederek para istedikleri, köylerde gerilla kılığında dolaşarak birçok köylüyü yakalattıkları, hatta bir sağlık görevlisinin evine Şivan'ın kasetini bırakmak isterken provokasyonun ortaya çıkarıldığı, bu bakımdan bazı öğretmenlerin tehditler aldığı şeklinde birçok konuya işaret edilmişti.

Gerek korucubaşlarının gerekse diğer muhbirlerin artık dehşet saçmalarına engel tanımıyorlar. Çok kere basında adından sözettiren Bahyettin Aktuğ'un emrine helikopter verildiğini, Eruh yöresi kadar diğer birçok insan da duymuş. İnfaz listelerini tek tek uygulamaya koymuş bulunuyor. Osman Esendemir'in baltayla öldürüldüğü bilinmektedir. Bahyettin (Bıho)'nin Dargeçit'e bağlı Ilısu köylülerine kadar tehditleri geliyor. Dargeçit'tekilerin ise henüz bu aşamaya ulaşamadıkları biliniyorsa da giderek hiçbir kural ve kanun tanımayacaklarına ilişkin gelen haberler de yok değil. Nihayet Dargeçit'teki muhbirlerin devletin kendileri için bir şey yapmadığını, bundan böyle her şeye kendi başlarına karar vereceklerini söyledikleri bildiriliyor.

Bu arada elimize bir mektup ulaştı. Bozuk bir Türkçeyle, imzasını da atmayı düşünmeyen kişiler tarafından, zarf üzerinde "Halil Gezici" ismi bulunan bir mektup bu kişinin dükkanına atılmış. Mektupta, belirtilen zamanda 4 milyon liranın Dargeçit'in kuzeyinde bulunan piriketlere bırakılması istenmiş. Oysa Halil'in dükkanı ve eşyalarıyla beraber hepsi bu para değeri etmez.

Geçen yıl da Dargeçit'te görüştüğümüz Latif Bulut isimli bir kişinin evine gelen bir adam PKK'li olduğunu, dolayısıyla kendisinden yardım almaya geldiğini söylemiş. Latif Bulut durumu farkedip para da vermemiş. Daha sonra zaten PKK davasından yargılanmış. Para almaya gelen şahısı tesadüfen özel timle dolaşırken görmüş, bu duruma da Dargeçit'te sıkça rastlamak hiç zor değil. Son olarak Dargeçit'te bu herkes tarafından bilinen "çok gizli" faaliyetin sırrını çözmek güç değil!

HALEPÇE UNUTULMADI!

Katledilen insanlarımızın feryatları isyanımızın ateşidir!

Baştarafı 1. sayfada

öneminden dolayıdır ki, Irak faşist rejimi katliamı emperyalizmle işbirliği içinde gerçekleştirdi. Dolayısıyla vahşette imzası bulunan emperyalistlerden Halepçe katliamını küllendirmekten başka bir şey zaten beklenemezdi. Emperyalistlerin de altına imza attığı uluslararası anlaşmalarda, her türlü kimyasal silahın kullanımı bir insanlık suçu olarak mahkum edilmiş ve yasaklanmıştır. Fakat sözkonusu olan, Kürt ve Kürdistan olunca bu yasaların hiç değeri olmuyor. Dünyanın herhangi bir yerinde bir insanın burnu dahi kanasa, bu haber konusu olur. 89'un sonunda Romanya'da yaşananlar bunun en tipik misalidir. Burada birkaç yüz kişinin ölümü ve yönetim değişikliği haftalarca basın-yayın organlarının en önemli konusu oldu. Bilim adamlarının, politikacıların en ciddi konusu Romanya idi. Bu tür örnekleri daha da çoğaltmak mümkündür.

Halepçe katliamı Kürdistan'daki katliamların ilki olmadığı gibi, sonuncusu da değildir. Tarihimiz aynı zamanda boydan boya bir katliamlar tarihidir. İşte, Halepçe katliamının hemen sonrası Güney Kürdistan'da yeni katliamlar yaşandı. Faşist Irak rejimi, yine yaygın kimyasal silahlar kullandı. Salt bu katliamlarla yetinilmedi, bu vahşet ortamında yüzbinlerce insan evinden, barkından, toprağından koparıldı. Sürgüne gönderildi. Bunlardan 100 bin kadarı, yağmurdan kaçayım derken doluya tutulma misali faşist Türk sömürgeci devletine sığındı. TC, esir kamplarına doldurduğu insanlarımızı adım adım yok etmenin planlarını geliştirdi, geliştiriyor. Kamplara yerleştirdikleri Irak ve Türk ajanları zehirlenme de içinde olmak kaydıyla imha planları geliştirip uyguluyorlar. Yine besinsizlik ve soğuklardan salgın hastalıklar yaygınlaşmıştır. Bu hastalık ve zehirlenmelerde ne kadarının öldüğü dahi bilinmiyor. TC'nin bu vahşetine karşı özellikle bu halkın temsilcileri oldukları iddiasında olanlar katliamlara ortak olurcasına ona şükran duygularını ilettiler, teşekkür ettiler.. TC'nin eline esir düşenlere *"devletinizdir, yardımcı olun"* öğütlerinde bulundular. TC'yi velinimetleri gördüler.

İlkel-milliyetçi ve teslimiyetçi Kürt küçük-burjuva güçlerinin işbirlikçilikleri yalnız Halepçe Katliamı ile ortaya çıkan bir durum değildir. Bunların işbirlikçilikleri tarihseldir. Kürt egemenlerinin bu taslimiyetçi karakterleri sayısız defa halkımızın katliamdan geçirilmesine neden olmuştur. Halkımızın kutsal bağımsızlık ve özgür yaşam arzuları böyle katledildi. Halkımızın her başkaldırışı muhakkak bu güçler eliyle düşmanlarımıza peşkeş çekildi. En son İran-Irak savaşında doğan güçlü tarihsel fırsatlara rağmen, bu güçler rahatlıkla bunları heba edebildiler. Bu koşullarda halkımızın kutsal direnme savaşı, bunun için akan oluk oluk kan sömürgecilerin hizmetine kanalize edildi. İ-KDP savaş ortamında faşist Irak rejimiyle işbirliğine yönelirken, I-KDP İran'la işbirliği yaptı. YNK ise kah sömürgeci Irak'la, kah İran'la flört etti. Tabii bu güçler emperyalizmle de sonuna kadar işbirliği yapmakta birbirleriyle yarıştılar, yarışıyorlar. Başta Halepçe Katliamı olmak üzere,. Güney Kürdistan'daki katliamlar bunların politikalarının eseridir, böyle ortaya çıkarıldılar ve geliştirildiler.

Katliam üzerinden iki yıl geçti. Fakat bu güçlerin bugüne kadar yaptıkları, dökülen kanları emperyalist metropollerde pazarlamak oldu. Kendi dar ailesel, aşiretsel çıkarlarını koruyup geliştirmek için Halepçe Katliamının mimarları emperya-

listlerle pazarlığa oturdular. Bu pazarlıkta dökülen kanlara hangi emperyalist ve gerici gücün ne kadar fiyat vereceğinin hesaplarını yaptılar. Üstelik utanmadan Celal Talabani, *"Fransızlar bize Irak'a karşı savaşmayın dedi, biz savaşmadık"* diyebiliyor. Tarihte bu kadar alçalan liderler ne görülmüştür, ne de duyulmuştur. Ama Kürt egemen sınıfı lanetli bir sınıftır. Dolayısıyla o sınıfın yetiştirdiği sözde liderler de en az onun kadar lanetlidir.

Nitekim bu sınıf temsilcileri katliam sonrası hemen emperyalistlere ve sömürgecilere sığınmış, kendi dar otonomist çıkarlarını kurtarmak için katliam üzerine hüzünlü tablolar çizerek onlara onaylatmaya çalışmışlardır. Buna karşın emperyalistler de neredeyse "Kürt halkının dostları" kesildi. Sahte gösterilerde bulunan Fransa 300 Kürdü ülkesine mülteci kabul etti. Bayan Mitterrand Kuzey-Batı Kürdistan'daki esir kamplarını ziyaret etti ve timsah gözyaşları döktü. Bunlar işin gösteri yönünü oluşturdu. Ama sorunun asıl boyutu başka. Kürdistan'da yükselen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini boğmak, emperyalist-kapitalist sistem içinde sorunu sözde çözmek amacıyla toplantılar, konferanslar yaptılar. Düzenlenen bu tiyatro oyununda yine kukla oyuncular ilkel-milliyetçiler, reformist ve teslimiyetçi Kürt küçük-burjuva hareketlerinin temsilcileri oldu. Bu toplantılarda çözüm adına, halkımızın insanca yaşam istemini yeniden, ama biraz daha kamufle edilmiş şekliyle katletme planları oluşturulmaya çalışıldı.

Fakat geliştirilmeye çalışılan bu planlar tutmadı, tutmayacaktır. Çünkü Kürdistan sorununun emperyalist ve sömürgeci metropollerde çözülemeyeceğini, çözümün ancak Kürdistan topraklari üzerinde mümkün olduğunu haykıran PKK vardır. Bütün emperyalist ve sömürgeci komplo ve entrikalara rağmen bu süreçte PKK Kürdistan'da mücadeleyi yükseltmiştir. Katliamlara silahlı direnişle cevap vermiştir. Bu devrimci savaş sonucu, başta Güney Kürdistan olmak üzere bütün parçalarda daha büyük katliamların önüne geçmiştir. Kurtuluş savaşı ülkemizde halkımızı derinden etkilemiştir. Halkımızın başına asırlardır bela kesilen Kürt egemen sınıf önderliği etkisiz kılınmıştır. Emekçilerin, yani işçinin, köylünün, esnafın, kadının, devrimci aydının gerçek bloklaşması ve savaş cephesi olan ERNK, iktidar organı olarak gelişimini sürdürmektedir. Yine, halkımızın sömürgeciliğe karşı silahlı şiddet örgütü olan ARGK, Türk ordusuna ölümcül darbeler indirmiş, sarsılan Türk otoritesi yerine kurtuluş güçlerinin otoritesi gelişmiştir. Böylece, ikili iktidar koşullarına ulaşılmıştır.

Kuzey-Batı Kürdistan'da hızla gelişen devrim seçeneği diğer parçalarda da yankısını bulmuştur. Bu parçalardaki halkımız Kuzey-Batı'ya yönünü çevirmiş, büyük bir özlem ve coşkuyla bu savaşın yörüngesine girmiştir. Böylece Kuzey-Batı Kürdistan'da PKK-ERNK-ARGK üçlüsünün önderlik ettiği kurtuluş savaşı odağında, halkımızın ulusal birliği örülmeye başlanmıştır. Bu temelde, Kürt ve Kürdistan gerçekliği dünya gündemine dayatılmıştır. Bu gerçeklik emperyalistlerin ve sömürgecilerin gerici çözümlerinin de boşa çıkarılmasında denek taşı olmuştur.

Bu temelde, Halepçe Katliamının hesabı 2. yıldönümünde misliyle sorulmaktadır. Fakat gerek Halepçe, gerekse Kürdistan'daki diğer katliamların, cinayetlerin sürgünlerin hesabının sorulması tamamlanmış değildir. Bu hesap; sömürgeciler ve emperyalistler yerli uşaklarıyla birlikte ülkemizden kovuluncaya kadar devam edecektir. Bağımsız, özgür, demokratik ve birleşik Kürdistan yaratılıncaya kadar bu kavga sürecektir. Bu da ancak PKK önderliğinde başlayan ve halkımızın artan bir etkinlikle katıldığı özgürlük isyanını boydan boya tüm Kürdistan'a taşırmakla mümkündür.

O halde, Halepçe Katliamının 2. yıldönümünde ihanete, teslimiyete, sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı her dürüst ve namuslu Kürdistanlı intifadaya daha aktif katılmalı, örgütlenmelidir! Başlayan ve her geçen gün gürleşen kutsal özgürlük ateşi tüm Kürdistan'da alevlendirilmelidir.

Medya'nın çocukları! Kawa'ya layık olun, Çağdaş Kawaların izinde yürüyün! Öyle bir yürüyüş gerçekleştirin ki, Halepçe'de ve Kürdistan'ın dört bir yanında katledilen insanlarımızın kanları yerde kalmasın, düşmanın boğulduğu bir kangölü olsun! Ve herkes görsün ki, Halepçe unutulmadı, unutulmayacak!

Ekrem ÖZBEK (Delil, Yavuz) yoldaşı anma toplantısı

4 Ocak 1990 tarihinde Mardin'e bağlı Ömerli ilçesinin Öztaş (Xirabêkevir) köyünde sömürgeci ordu birlikleriyle çıkan çatışma sonucunda 3 yoldaşıyla birlikte şehit düşen Delil yoldaş, kısa bir süre de olsa Belçika'da faaliyet yürütmüştü. Belçika'daki Kürdistanlı yurtseverler, bu değerli ARGK komutanını anmak için kendi olanaklarıyla Genk'te bir anma toplantısı düzenlediler. Toplantıya yaklaşık olarak 150 kişi katıldı.

Dünya ve Kürdistan devrim şehitlerine saygı duruşuyla başlayan toplantıda yapılan konuşmada, günümüz Kürdistan'ında ortaya çıkan kazanımların, şehitlerin kanı bedelinde ortaya çıktığı, onlara bağlılığın ağlamak ve yas tutmakla değil, yurtseverlik görevlerine daha güçlü sahip çıkmakla mümkün olacağı vb. içerikte açıklamalar yapıldı. Konuşmanın ardından anma toplantısına katılan yurtseverlere söz hakkı verildi. Yurtseverler, Delil yoldaşın mücadeleci kişiliği üzerine çeşitli örnekler vererek değerlendirmelerde bulundular.

Yine Delil yoldaşın, Belçika'da çalışma yürüttüğü sıralarda güç verdiği müzik ve folklor grubu, toplantıda müzik ve folklor programını sundu. Liege alanında Kürdistan'lı yurtseverlerin oluşturduğu müzik ve folklor grubu, bağlılığın bir gereği olarak Koma Delil adını aldı.

BONN'DA NEWROZ COŞKUSU

25 Şubat 1990 günü, Batı Almanya'nın başkenti Bonn'da Newroz gecesi yapıldı. 2500'e yakın kitle Newroz'u coşkulu anlar içinde kutladı.

Kutlama proğramı devrim şehitlerine saygı duruşuyla başladı. Gece salonunun dar olmasından dolayı, yüzlerce yurtsever ve demokrat kutlamayı ayakta izledi.

Zengin içerikte hazırlanan kutlama proğramı koronun söylediği devrimci marşlarla devam etti.

Kutlamanın müzik bölümlerinde Zozan, Seyitxan, Sait Yusuf, Avaz, Şiyar, Aşık Meçhuli, Aşık Zamani, Feqîyê Teyran (Nizamettin Arıç), Şah Turna, Aram, Koma Berxwedan, Köln-Müzik Grubu, Bonn-Çocuk Müzik Grubu söyledikleri devrimci halk türküleriyle kitleye coşkulu anlar yaşattılar.

Üç dilden (Kürtçe, Türkçe ve Almanca) siyasi konuşma yapılarak, Newroz'un anlam ve önemi, siyasal gelişmeler ve TC ile işbirliği temelinde emperyalizmin ulusal kurtuluş mücadelemize yönelik saldırıları değerlendirildi.

Kitleler, konuşmaları slogan ve alkışlarla dinlediler.

Bonn-Koma Berivan, Köln-Folklor Ekibi, Aachen-Folklor Ekibi, Leverkusen-Çocuk Folklor Ekibi Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden folklor oyunları sergileyerek, yoğun alkış aldılar ve beğeni kazandılar.

Newroz kutlaması, Apo Hate Hilvane türküsü eşliğinde halay çekilerek sonuçlandı.

Kutlamaya Feyka-Kurdistan, EKİM Köln ve Bonn taraftarları, YKWK, YJWK, YXK, YRWK, YXWK-Batı Almanya örgüt ve birlikleri dayanışma mesajlarını sundular.

KÜRT TUTUKLULARLA DAYANIŞMA BİRLİĞİ KURULDU

Nürnberg'de ERNK taraftarlarıyla birlikte 10'a yakın örgüt, B. Almanya'da tutuklu bulunan Kürt politikacılarla dayanışma birliğini kurdu.

Yeni kurulan Dayanışma Birliği, 10 Şubat günü birlik içinde yer alan Av. Dev-Genç, Dev-İşçi, TKP-B ve bazı demokratların da katılımıyla Kürt tutuklularla dayanışma gecesi düzenlendi. 200'e yakın katılım sağlandı.

Dayanışma gecesinin programı dünya devrim şehitlerine saygı duruşuyla başladı. Kültür Centrum'un folklor ekibi, oyunlar sergiledi ve tiyatro grubu da bir oyun sahneledi. Gecede yapılan konuşmada, B. Alman emperyalizmi ve Türk sömürgeciliğinin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik oyunları geniş şekilde Türkçe ve Almanca aktarıldı.

STAVANGER'DE BİLGİLENDİRME TOPLANTILARI

Norveç/Berxwedan

PKK önderliğinde devrime her geçen gün daha da yaklaşan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine, diğer alanlarda olduğu gibi İskandinavya'da da yoğun bir ilgi var. Her ne kadar Olof Palme komplosuyla bu ilgi azaltılmak ve tersine çevrilmek istendiyse de, mücadelemizin doğru stratejisi ve kararlı tutumu bu düşmanca yapıyı mahkum etmiş, dostluk kapılarını tekrar açmıştır.

Stavanger alanındaki yurtseverlerin ve Norveçli demokratların istemi üzerine 21-22-23 Şubat tarihlerinde ERNK temsilciliği adına bilgilendirme toplantıları düzenlendi.

İlk toplantı, 21 Şubat'ta AKP-ML [Arbeidernes Kommunistisk Parti -ML,(Komünist İşçi Partisi)] ile yapıldı. Kürdistan Komite'den de bir temsilcinin katıldığı toplantıda Kürdistan ve PKK tarihi, güncel gelişmeler ve mücadelemize yönelik saldırılar dile getirildi.

22 Şubat'taki toplantı tüm kitleye açık olarak yapıldı. 40 kadar kişinin katıldığı toplantıda 10 kadar Norveçli demokrat ve sosyalistin yanısıra, 1 Şilili dost da hazır bulundu. Olumlu bir havada geçen toplantıda, Parti tarihi ve güncel gelişmeler aktarıldıktan sonra, sorulan sorulara cevaplar verildi. Sorular genellikle, Kemalizm, birlik sorunu, ERNK'nin rolü ve sosyalizmin sorunları üzerineydi.

Son toplantı ise, şehrin günlük gazetesi "Rogalands Avis" ile yapıldı. Burada genellikle sorulan sorular cevaplandırıldı.

F. Almanya-PKK Davası tutuklularının Newroz mesajı:

"PKK Kürdistan'da çiçeklenen insanlıktır..."

Değerli dostlar!

Ulusal direniş tarihimizde önemli bir yeri olan Newroz Bayramınızı içtenlikle kutluyor, Parti ve halk tarihimizin bu en anlamlı gününde hepinizi coşkuyla selamlıyoruz.

Özgürlüğün değerini en iyi bilen halklar, yabancı egemenler ve yerli suç ortakları tarafından köleleştirilen ve aşağılanmanın karanlık uçurumuna itilen halklardır. Kürdistan halkı da yüzyıllarca aşağılanmanın en onur kırıcı biçimini yaşadı. Düşmanları tarafından ezildi, horlandı, iliklerine dek sömürüldü, kimliğini yitirmenin eşiğine getirildi. Tarihsel kökleriyle bağları alabildiğine hırpalandı. Dokunulmaz ve vazgeçilmez değerleri ve gelenekleri tahrip edildi. Newroz bile Kürt insanının beyninde ve yüreğinde üstü küllenmiş bir anı olarak kaldı. Yaşam kaynağı olan eski "yeryüzü cenneti"nin üzerini ölümün dondurucu gölgesi kapladı. Yirmi yıl öncesinin unutulmuş ülkesinde, insanımız için Kürtlük yalnızca bir utanç unsuruydu. Kürt kimliğine sahip çıkmak, köle olduğunu itiraf etmek ve kölelikten kıvanç duyduğunu açıklamaktan farksızdı.

Ya bugün? Bugünün dünle kıyaslanması bile zordur. Tarihin hiçbir döneminde, Kürt insanının kendi ulusal kimliğine bu denli gururla sahip çıktığı görülmemiştir. Kürtlük insanımız için artık bir utanç değil bir kıvanç kaynağıdır. Çünkü Kürt sözcüğünün geçtiği yerde, akla hemen bağımsızlık ve özgürlük geliyor. Kürt adı bağımsız ve özgür yaşama tutkusunun yenilmezliğini simgeliyor. Kürdüm demek, "bağımsızlık ve özgürlük kavgasının içinde yer alıyorum, insanlığı yüceltme savaşı veriyorum" demekle aynı anlamı taşıyor. Artık çağdaş insanlık Kürt insanını böyle tanıyor, bütün dünya halkımızı böyle değerlendiriyor. Kürdistan'daki işbirlikçiliğin ve ihanetin gün geçtikçe daha da tanınmaz bir hal alması bu gerçeği değiştiremez. Şimdi Kürdistan gerçeğini savaşma ve kazanma kararlılığı içindeki halkımız temsil ediyor. Şimdi Kürdistan'ın her yerinde her gün NEWROZ yaşanıyor. Ve şimdi yurtsever her Kürt bireyi Dehak'ın karşısına birer Demirci KAWA olarak dikiliyor.

Bütün bu gelişmeleri yaratan, bize onurumuzu kazandıran ve insanlar arasında başı dik dolaşmamızı sağlayan güç Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'dir. İnanıyoruz ki, hiçbir sömürge ülkede halkın uzun vadeli çıkarları ve temel değerleriyle bu denli özdeşleşen bir devrimci parti daha varolmamıştır. Bizim için PKK Kürdistan'da çiçeklenen insanlıktır; bağımsız ve özgür bir yaşama doğru durdurulamaz akıştır; Kürdistan'da sosyalizmin en sağlıklı temelleri üzerinde ete kemiğe bürünmesidir. Bizim için PKK devrimci düşünceyle yaratıcı pratiğin birliğinin en görkemli somutlaşmasıdır. Bizim için PKK halka dayanmanın kesin yenilmezliğinin, yığınlarının yaratıcı gücüne duyulan sarsılmaz inanç ve güvenin sembolüdür. Partimizle gurur duyuyoruz.

Yeni bir Newroz'la başlayan 1990 yılının ulusal kurtuluş mücadelemizde tarihsel bir dönüm noktası olacağına kuşku duymuyoruz. Başardığımız takdirde, 1990 yılında sağlayacağımız gelişmeler zafer anını daha da yakınlaştıracaktır. Bu yılı mücadelemizin engin kazanımlar yılı haline getirmek için muazzam güç kaynaklarına sahibiz. Ulusumuzun haklı davası yurtdışında her zamankinden daha fazla yankı buluyor. Partimize yöneltilen emperyalist saldırılar, gerçekte haklı davamızı çağdaş insanlığın gündeminin başına yerleştirmekten başka bir sonuç vermiyor. Emperyalizmin Partimize saldırdığı her zemin, halkımızın özgür yaşama kararlılığının yankılandığı bir platforma dönüşüyor. Kürdistan topraklarında yakılan isyan ateşi her yanı sardıkça, mücadelemizin dış destek ihtiyacı da artıyor. Kürdistan devrimine yeni dostlar kazanmak, yurtdışında yaşayan her Kürt yurtseverinin temel görevlerinden biri olarak öne çıkıyor.

Değerli dostlar! Dünyada önemli gelişmeler yaşanıyor, 21. yüzyılın eşiğine gelirken, insanlık kendi sorunlarını çözmek için yeni bir atağa kalkıyor. Artık daha açıkça görüldüğü gibi, emperyalizm ile sosyalizm arasındaki mücadele, emperyalizmle dünyanın yoksul hakları arasındaki mücadelede somutlaşıyor. Gezegenimizin geleceğini kurtarmak, mücadelede kazanılan mevzilerin savunulmasına bağlıdır. PKK önderliğinde yükselen ulusal kurtuluş mücadelemiz, bugün sadece Kürdistan halkı için değil, bütün Ortadoğu halkları için bir umut ışığı olmaktadır. Kürdistan bir yoldur ve Ortadoğu'nun mazlum hakları Kürdistan'ın açtığı yola girecek ve bu yolda ilerleyecektir.

Bunun içindir ki, dünyanın sömürücü ve zorba güçleri, Kürdistan ve Ortadoğu üzerinde sinsi hesaplar yapıyorlar. Halkların bilinçlerini karartmak ve sahte çelişkilerle birbirine düşürmek için her türlü kirli yöntemi deniyorlar. Ülkemiz ve bölgemiz bu güçlerin elinde düşmanlıkların ve nefretin büyütüldüğü birer alan oldu. Partimizin önderliğinde yükselen devrimci savaş bunu tersine çevirmeye çalışıyor. Gelişen ulusal kurtuluş savaşıyla özgürlüğe yürüyen Kürdistan, halklar arasında kardeşliğin, sevginin ve barışın yeşerdiği topraklara aday olarak öne çıkıyor. Ülkemize ve halkımıza layık olan da budur.

İşte bizler ülkemizi her türlü bağımlılıktan ve kölecilikten kurtarmaya çalışırken, bölgemizin ve dünyanın bütün halklarını kucaklayan, toprağımızın ve alınterimizin özgürlüğünde en güzel kardeşliğin yaşandığı bir insanlık evi yaratmanın büyük tutkusu içinde bulunuyoruz. PKK mensubunun yüreği bu amaçlarla büyüktür. Onun direnişi bu amaçlarla güçlüdür. Bizi eğilmez ve yenilmez kılan şey soylu amaçlarımızdır. Bu amaçları savunmak emperyalizme, sömürgeciliğe ve işbirlikçiliğe karşı savaşmak demektir. Ulusumuzun ve insanlığın düşmanlarıyla mücadele etmenin yeri ve zamanı yoktur. Bulunduğumuz her yerde mücadele bayrağını yükseltmek ve mücadelemizi sürekli kılmak zorundayız.

Değerli dostlar! 1980'li yıllarda Partimiz ve halkımız zorlu ve yaman yıllar yaşadı. Partimiz, teslimiyet ve yenilgi yılları haline getirilmek istenen 1980'leri, her şeyden önce insanlığın savunulduğu direniş yılları haline getirdi. Faşist Türk sömürgecilerinin ve emperyalist güçlerin telaşı, artan saldırganlığı bunun kanıtıdır. Şimdi 1990 NEWROZ'una, direnişimizi kökleştirmiş ve umutlarımız büyümüş olarak giriyoruz. Kazandığımız mevzileri korumak ve daha ileri mevzilere ulaşmak için gerekli olan her şeye sahibiz. Direniş şehitlerimizin açtıkları yol ve tutuşturdukları özgürlük meşalesi, ülkemizin aydınlık geleceğinin yakın olduğunu gösteriyor. Hiçbir güç bu yolda ilerleme kararlılığımızı sarsamaz.

Artık her yurtsever Kürt insanı bir PKK mensubudur. Dolayısıyla her yurtsever insanımız bir direniş kalesidir. Bu gerçeğe ulaşmış Kürdistan halkı yenilmez bir halktır. Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN'ın elinde alevlenen NEWROZ meşalesi artık Kürdistan'ın her yerinde yanmaktadır. Kendisini bir direniş ateşi haline getiren halkımıza uzanan her kirli el bu ateşte yanmaya mahkumdur. Zafer bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşan Kürdistan halkının olacaktır.

-Yolumuz devrim şehitlerinin yoludur!
-Yolumuz Başkan APO'nun ışıklı yoludur!
-Yaşasın NEWROZ!
-Yaşasın bağımsızlık ve özgürlük mücadelemiz!
-Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!

İlerici kamuoyuna!

Bizler, biraz olsun basın ahlakına sahip çıkacaksa Cumhuriyet gazetesini ve birazcık dürüstlükleri varsa bu gazetenin yazar ve muhabirlerini PKK hakkında yazdıklarını kanıtlamaya çağırıyoruz.

Cumhuriyet gazetesi ve bu gazetenin yazarlarına ve muhabirlerine göre, PKK "silah kaçakçılığı" yapıyormuş! Bunların hepsi yalan ve amaçlı propagandalardır. Bugün, Batı Almanya'nın Düsseldorf kentinde, PKK hakkında uluslararası nitelik taşıyan bir dava açılmıştır ve yürütülüyor. Bizler de bu davada PKK üyeleri olduğumuz gerekçesiyle sözümona yargılanıyoruz. Federal Başsavcılık, Interpol aracılığıyla, birçok ülkede Cumhuriyet gazetesinin ortaya attığı savları araştırdı; ancak bir kanıt bulamamış olacak ki, mahkeme bu savlarla ortaya çıkmaktan kaçındı. Bu konuda Cumhuriyet gazetesini, elinde belgeler ve kanıtlar varsa bunları aleyhimizde kanıt olarak kullanılmak üzere adı geçen mahkemeye sunmaya davet ediyoruz. Çağrımıza karşın, Cumhuriyet gazetesinin bundan kaçınması ve yalan haberlerle kamuoyunu aldatmaya devam etmesi en büyük ahlaksızlık olacaktır.

Cumhuriyet gazetesi, bir süreden beri yoğun bir gayretle bir misyonu temsil etmeye çalışıyor. Bu, devrimciler ve devrimci hareketler hakkında asılsız haberler yayınlayarak ve çirkin karalamalara girişerek, ilerici insanların belleklerini silme ve bilinçlerini çarpıtma misyonudur. Bu çabaların ardında CIA ve MİT'in bulunduğu herkesçe bilinmektedir. CIA ve MİT'in, sol kesim tarafından okunuyor diye, bu konuda Cumhuriyet gazetesini kullandığı açıktır. Cumhuriyet gazetesi ve bazı "ünlü" yazarları, CIA ve MİT kaynaklı haberlerin kaynakları haline gelmişlerdir. Bütün devrimci ve ilerici güçleri, Cumhuriyet gazetesi CIA ve MİT kaynaklı propagandadan vazgeçene ve yalan haber yaydığını itiraf edinceye kadar bu gazeteyi protesto etmeye çağırıyoruz.

Federal Almanya-PKK
Davası tutukluları adına
Meral Kıdır ve
Ali Haydar Kaytan
7 Mart 1990

Mardin'de muharebe ve halk ayaklanması

12 Mart 1990 gecesi Savur'un Serenli köyü yakınlarında Türk sömürgeci güçleri ile Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK gerillaları arasında meydana gelen ve saatlerce süren çatışmalarda 13 ARGK savaşçısı şehit oldu. Sayıca ve donanımca çok üstün düşman güçlerine büyük kayıplar verdirildi. 40 ile 50 arası düşman askeri öldürüldü.

Şehit düşen ARGK gerillalarının çoğu Mardin'in Nusaybin kazası köylerindendirler. Nusaybin'in Bamidi, Derê, Bavernê, Kartvenê ve Herbê köylerinden olan şehit savaşçıların cesetlerini almak ve defnetmek üzere halk harekete geçti. Bu sırada öğrenciler okula gitmediler, esnaf dükkanlarını kapattı, çocuk, yaşlı, kadın 5000'i aşkın kişilik halk kitlesi cenazeleri törenle kaldırmak istediler. Binlerce asker, polis ve özel timlerden oluşan sömürgeci güçler kitlelere müdahale etti, zorla dağıtmaya çalıştı. Halk taşla karşı koydu, **"Kahrolsun sömürgecilik"**, **"Yaşasın PKK"** sloganları ile yürüyüşü sürdürdü.

Şehit düşen ve babası Nusaybin Belediye Meclisi üyesi olan ARGK savaşçısı Kamuran DÜNDAR'ın cenaze töreninde sömürgeci güçlerin halka ateş açması sonucu, aralarında çocukların da olduğu halktan en az 12 kişi kurşun ile ağır yaralandı. Yaralananlardan 16 yaşındaki bir genç hayatını kaybetti. Sömürgeciler, halktan en az 500 kişiyi tutukladılar. Şehrin giriş ve çıkışları kapatılmış ve gazeteciler dahil kimse kazaya bırakılmamaktadır. Gelişen halk ayaklanmasının boyutlarından ürken sömürgeciler, diğer cenazeleri, kazanın girişinde bekletmektedir.

Muhabirimizin telefonla yeni bildirdiğine göre, halk karşı koymakta ve başkaldırının çapı genişlemektedir. Nusaybin içinde halk, evlerde ve sokak aralarında silahla direnmektedir. Sömürgeciler, bölgeye yeni güç yığmakta, savaş uçakları yerleşim birimleri üzerinde alçak uçuş yapmaktadırlar.

Siirt'in Civanikan (Gökçebağ) köyü ve Maraş'ın Pazarcık ilçesi ve köylerinde de gerginlik sürmektedir. Civanikan köyünde 7 Mart 1990 tarihinde bir ARGK birliği, çetelerin silahını almış ve köyde miting düzenlemişti. Bu olay ardından köyden çok sayıda kişi tutuklanmış ve işkenceye alınmışlardı. Pazarcık'ta ise meydana gelen çatışmada 4 gerilla şehit olmuş, çok sayıda düşman askeri öldürülmüştü.

Gazetemizin basıma hazırlandığı sırada meydana gelen bu gelişmelerle ilgili geniş bilgileri gelecek sayımızda yayınlayacağız.

Berivan yoldaşın anısına futbol turnuvası

Geçen yıl Cizre'de, Ocak ayında görkemli bir direniş sergileyerek şehit düşen Berivan (Binevş AGAL) yoldaşın ölümsüzlüğünün 1. yıldönümünde, Celle'de Kürdistan gençliği bir futbol turnuvası düzenledi.

13 Şubat 1990 günü başlayan turnuva, 2 gün sürdü. Turnuvanın her 2 gününde de 250'yi aşkın Kürdistanlı yurtsever, karşılaşmalar yapan takımları izledi.

YXK (Kürdistan Devrimci-Yurtsever Gençler Birliği)-Celle Örgütü'nün düzenlediği turnuvaya 7 futbol takımı katıldı.

✱✱

Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği (YRWK)'nin bildirisini yayınlıyoruz.

TÜM YURTSEVER KÜRDİSTAN AYDINLARINA!

Her toplumda olduğu gibi Kürdistan toplumunun da günümüz koşulları ve gelişmelerine sürüklenmesinde aydınların büyük rol oynayacakları yadsınamaz gerçek bir olgudur. Bu bağlamda, mevcut Kürdistan aydınının olumlu bir mirasa sahip olduğu söylenemez. Ancak geçmişin olumsuz mirası, günümüz aydınlarının da olumsuz miras bırakmasına kesinlikle bahane oluşturamaz. Durumu değişime uğratmak istemeleri halinde geçmişin bitirici yönelimi önlerinde hiçbir önemli engel niteliğinde değildir. Yeter ki, sorumluluk ve yeteneklerin bu amaç uğrunda kullanılması isteminde yeterli samimiyet ve dürüstlüğe içtenlikle sahip olunsun.

Toplumlar yapısında aydınların konumu okullardaki öğretmenlerin konumu ile eşdeğere yakın ya da aynıdır. Öğretmenler öğrencilerinin yetişip şekillenmelerinde ne oranda önemli işlevi görüyorlarsa, toplumların aydınları da sahip oldukları olanaklarla toplumdaki öğretici-eğiticilikleri ile uyum içinde yönlendirici ve aydınlatıcı rolü oynarlar. Aydınlar, halkların kendilerine biçtikleri değer, onlara duydukları saygı ve bilgeliklerine sığınmaları ile orantılı biçimde, toplumların içinde bulundukları koşullardan ve bu koşullardaki her türlü yönelimlerden kesinlikle sorumludurlar. Halkların değer yargılarının değişimini veya pekiştirilmesini, ulusal, sosyal ve siyasal yaşamlarının kültürel ve ekonomik temelleri ile evrimini ve hatta içinde bulundukları tüm şartları ve bu şartlarla bağlantılı olarak hızlı ya da yavaş değişimini sağlayan motor görevi üstlenmiş köklü bir konuma sahiptirler. Çağın iletişim ve haber alma olanakları paralelinde aydınlar, ait oldukları toplumlarda yoğun ve hızlı gelişmelerle özdeş halde daha da önem kazanmış ve merkezi eksendeki sorumluluk içindedirler. Gelişme ve değişmelere göz ve kulaklarını kapayan aydınların, toplumlarını kör ve sağır kılmak isteyenlerdir. Halkın kulağı, gözü dili ve beyni durumundaki aydınlar açık ki halkın geleceği ve kaderi üzerinde çok önemli role sahiptirler. Bu ciddi önemleri nedeniyle, toplumlar, ancak ve ancak aydınlarının toplum içindeki hizmetleri ile bağlantılı tarzda şekillenir, belli formasyonlar kazanırlar. Böylece, değişim ve gelişmelere ayak uydurabilmekte; yoksa kör ve sağır kalarak çağlarını yakalamamakta ve geri kalmaktadırlar.

Dünya toplumlarının bazılarında aydınlar görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye çalışırken; ne yazık ki diğer pek çoğunda, içinde yeşerip yetişen ve ürünü oldukları toplumun aydınları, sorumlu ve borçlu olmalarına rağmen, halkları karşısında çoğu kez görevlerini yerine getirmemektedirler. Halkı ezen, ensesine vampir gibi yapışarak kanını emen sömürücü ve sömürgeci yapılanmaların dişlisi, işbirlikçisi veya hempaları olurlar. Halkın rahatlıkla sömürülmesi, dejenerasyona uğratılması, değerlerinden uzaklaştırılması için halkın arasında, değişik renk ve şekillerde bir uyuşturucu gerçekliğini üstlenirler. Halkların umudu ve gözünün nuru, onur ve gururunun sembolleri olması gereken bu aydınlar, içine düştükleri ihanet, çirkinlik ve düşkünlükleriyle, halklarına çok pahalıya mal olacak kara günlerin hazırlayıcısı, habercisi ve aracı olurlar ve olmaktadırlar.

Günümüze kadar dünya halklarındaki gelişme ve değişmelerde, hatta bölgemiz halkları ile bağları sınırlı bırakılan sömürge Kürdistan halkının, boyunduruktan ve yarı feodal yaşamdan kurtulmasında aydınların oynayacakları rol, birçok halkınkine nazaran çok daha büyüktür. Ülkesi devletler arası sömürge statüsüne getirilmiş olması koşullarında Kürdistan halkının kaderini tayin hakkı için verdiği ve vermekte olduğu onurlu mücadelesinde, sömürgeci ve emperyalist saldırganların, bu halkın isyan yürüyüşünü kanda boğma istemleri karşısında, Kürdistan aydınlarının yeterli ve gerektiği biçimde sorumluluk üstlenmedikleri görülmektedir.

Şimdiye kadar kendisine, halkına, ülkesine ve her türlü kutsal değerine yabancılaştırılan ve öz benliğinin amansız düşmanı haline getirilen; edilgen, silik kronikleşmiş, pasif ve tutuk normların bileşkeni temsilciliğine yükseltilen Kürdistan aydını, artık bu durumu benimsememeli, kabul etmemeli ve özgücün kudretini egemen kılmasını bilmelidir. Buna denk düşecek şekilde, halkını da öz benliğinden, yurdundan ve onurundan uzaklaştırmak isteyen sömürgeci düşman güçlerin hizmetinde olan her şeye savaş açmalı ve düşmanları Kürdistan'dan kovmada kavganın bayraktarlığında tarihi rolünü oynama sorumluluğu içerisinde olmalıdır.

Kendi kimliklerine son derece düşman ve öz düşmanlarına dost ve hizmetkar hale getirilen kişiliklerin, Kürdistan'da hızla gelişen ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesinden alınacak güçlü ilhamla, temelinde değişme uğratılması ve bu alanda da bir devrimin gerçekleştirilmesi gerekli ve zorunludur. Unutmamak gerekiyor ki, halkımızın kaderi büyük oranda buna bağlıdır. Bananeciliğe, tereddüte, şüphe ve karamsarlığa hiçbir şekilde mahal vermeden, gerçek bir özveri ile, halkımızın aydınlarından olan beklenti ve taleplerine ters düşen durumların yaratılmasına müsaade edilmemelidir. Bunun tersi, sömürgeci düşman güçler ile işbirliği halinde Kürdistan halkına zarar vermek, her ne şart altında olursa olsun pratik işbirliği içinde bulunmak ve halkına karşı işlenebilecek en büyük tarihi suç olan ihanete tekabül anlamında olacaktır. Bu nedenle, Kürdistan aydını bugün, halkına zararlı tüm yönelimlerin verebileceği zararlar karşısında sorumluluklarının gerektirdiği uyanıklık, sağduyu ve bilince ulaşmalıdır.

Biz, **YRWK (Yekîtiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan-Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği)** olarak, dört parçadan Kürdistanlı aydınların katılımı ile, üzerimize düşen ertelenemez tarihi görev ve sorumluluklarımızın üstesinden gelebilmek, aydınlarımızın örgütlü ve mücadeleci birliğini Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi saflarında yaratmak amacıyla, 27-28 Mayıs 1989 tarihinde yapılan I. Kongre ile kuruluşumuzu gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Birliğimizin kuruluşu, henüz çalışmalarımızdan haberdar olmamış ve çalışmalarımıza katılmamış olan tüm Kürdistanlı ve onurlu aydınlarımız için de bir çağrı, örgütlenme mesajı ve mücadele bayrağıdır. Yurtsever tüm Kürdistan aydınlarının bu birlik saflarında örgütlenmesinin tarihi önemde olduğunu bir kez daha vurguluyoruz.

Umudumuz odur ki, dünya halklarının ve Kürdistan halkının hızlı gelişme ve değişmeler içinde bulunduğu günümüzde, Kürdistan'ı sömürgeci hükümranlıkları altında tutan emperyalizme bağımlı, çürüyen devlet yönetimlerinin gerici, saldırgan, imhacı, barbar ve ilkel yapıları karşısında Kürdistan aydınlarının da, halkının çağdışı sömürgeci koşullarda imha edilmesine veya şerefsizce yaşamasına rıza göstermeyecekleri ve geçmişin olumsuz mirasını devam ettirmek istemeyecekleridir. Tüm aydınlarımızın, diğer onurlu dünya halkları aydınları gibi, kendileri ile halkın şerefli ve onurlu bir yaşama layık olduklarını ve bu gerçek ile uyum içinde, işlev ve eylemlere girmelerinin gerekli ve zorunlu olduğunu kavrayıp benimseyeceklerine inanıyoruz.

Kürdistan halkının ulusal bağımsızlık, özgürlük, demokrasi ve birlik mücadelesinde yeterli ve gerekli duyarlılığı göstererek bu değerlere sahip çıkmak, geliştirmek ve boyutlandırmak için yaraşır mevzileri almaları, görev ve sorumluluklara sahip çıkmaları, aydınlarımızın Kürdistan'a ve halkına olan saygısından olacaktır. Dolayısıyla kendilerinden beklenenlere daha fazla gecikmeden cevap vermeleri gerektiği kadar, Kürdistan halkının gerek mücadele seyri içinde ve gerekse sonraki gelişmelerde iç sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal değişim ve yönelim şekillenmesinde, yine gerek içte ve gerekse de bölge komşu halklarıyla huzur ve barış ortamında yaşama yönelmede, Kürdistan halkının aydınlarına büyük ihtiyacı vardır. Kürdistan aydınlarının hiç zaman geçirmeksizin halkına sahip çıkarak, halkın kendilerinden olan beklentilerine özverili cevap vereceklerine güveniyor ve **YRWK** olarak, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesindeki görevlerini yerine getirmelerini içtenlikle bekliyoruz.

Yurtsever aydınlarımızı mücadelelerinde şimdiden kucaklıyor ve selamlıyoruz.

YRWK
(Yekîtiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan-Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği)

İstanbul ve İzmir'de işçiler işten atılmaları protesto etti

3 Mart 1990'da İstanbul'da ve İzmir'de "İşten çıkarmaları protesto" yürüyüş ve mitingleri yapıldı. Istanbul'daki yürüyüş ve miting Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası'nda çalışan 40 işçinin işten atılması üzerine yapıldı.

Eylem; Beykoz Meydanı'nda yürüyüşle başladı ve Beykoz Çayırı'nda yapılan mitingle son buldu. Yürüyüş ve miting sırasında taşınan pankart ve atılan sloganlarda açlık ve sefaleti teşhir edenler ağırlıktaydı. Bazıları şunlardır; **"Açlığa, işsizliğe hayır", "İşçiler elele genel greve", "Babalar işsiz çocuklar aç", "Faşist grev ve lokavt tüzüğüne hayır", "Demokratik Türkiye".**

Binlerce işçinin katıldığı yürüyüş ve mitingde polis olağanüstü önlemler almıştı. Mitingde yapılan konuşmalarda, açlığın safaletin çekilemez noktaya geldiği, bir de bu yetmiyormuşcasına işçilerin işten atılarak iyice ölume terk edildiği dile getirildi. İşten atılan işçiler adına konuşma yapan bir işçi, *"Babalar işsiz, çocuklar açken, iş barışı sağlanamaz"* dedi ve işçileri ortak mücadeleye çağırdı.

İzmir'deki yürüyüş ve miting ise USAŞ'ta 50 işçinin işten atılmasını protesto amacıyla yapıldı. Binlerce işçinin katıldığı eylem Hava-İş Sendikası tarafından düzenlendi. Gaziemir'deki mitingde yapılan konuşmalarda işten atılmalar, çalışma koşullarının zorluğu ve işkazaları teşhir edildi.

Türkiye işçi sınıfının koyduğu eylemler ağırlıklı olarak ekonomik talepler çerçevesinde gelişse de, siyasal olarak da güçlü bir potansiyeli içinde barındırmaktadır. 12 Eylül faşizminin yarattığı apolitik ortam hızla aşılıyor. Başta işçi sınıfı olmak üzere Türkiye toplumu bunu aşma sürecine girmiştir. Şimdiden yer yer eylemlerde rejimi hedefleyen sloganlar atılmakta konuşmalar yapılmaktadır. Özellikle önümüzdeki günlerde toplu sözleşmeler dönemine girilmektedir. Yüzbinlerce işçi daha fazla ücret almak için masaya oturacaktır. Fakat Türk ekonomisinin içinde bulunduğu marazi krizden dolayı, toplu sözleşmelerin işçilerin istemlerini tatmin etmesi mümkün değildir. Çünkü resmi rakamlarda bile her ay yaşam en az ortalama yüzde on pahalılaşmaktadır. Bu durum işçilerin her gün rejimle karşı karşıya gelmesine neden olmaktadır. Nitekim şimdiden işçiler genel grev çağrıları yapmaktadırlar. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde işçi sınıfının eylemleri giderek siyasallaşacak ve rejimin karşısına politik alternatif bir güç olarak dikilecektir.

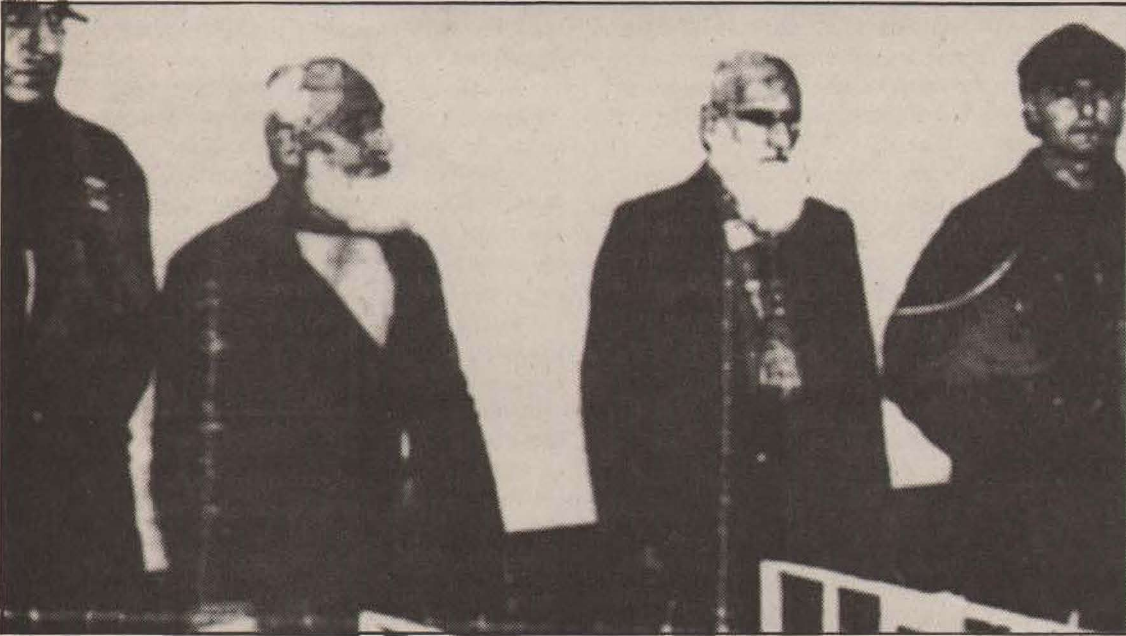
İstanbul polisi ile 3 devrimci çatıştı

1 komiser muavini öldü

11 Mart 1990 günü İstanbul'da 3 devrimciyle polis arasında çatışma oldu. Çatışma, Bakırköy Güngören'de bir taksiye el koyan devrimcilerin Zeytinburnu'nda polisle karşılaşmaları üzerine başladı. Burada polis çemberi yarıldı, fakat polis Ataköy'de büyük barikat kurdu ve geniş tedbirler aldı. Buradaki çatışma uzun sürdü ve bir komiser muavini öldü, 2 polis de yaralandı. Devrimcilerden 2'si yaralı olarak yakalanınca, 3'üncü devrimci bir apartmana girip bir dairede 3 kişiyi rehin aldı. Akşam saatlerinde rehin alma başladı, diğer gün sabah saatlerine kadar devam etti. Polis bu süreçte bina çevresinde geniş önlemler aldı ve Ankara'dan "rehine kurtarma ekibi" getirdi 12 Mart'ta gerceklestirdiği bir operasyonla devrimciyi yaralı olarak ele geçirdi.

Bu eylem faşist TC'ye karşı verilmiş önemli cevaplardan biri olmuştur. Gerçi eylem beklenen sonuca ulaşamamıştır. Fakat 12 Eylül sonrası Türkiyeli devrimcilerin koyduğu direnişlerden biri olması itibarıyla önem taşımaktadır.

Sömürgeci mahkemelerde TC yargılanıyor

Mart 1990 tarihinde Diyarbakır Devlet Mahkemesi'nde bir dava görüldü. Yargılanlar Şırnak Gündoğmuş köyüne bağlı Zivingök mezrasından 64 yaşındaki Mehmet Beyte ve 57 yaşındaki Hacı Beyte adlı iki yaşlı insandı. İstinat edilen suç, "PKK üyesi olmak, köy komitesinde yer almak ve 500'er bin lira para yardımında bulunmak." Mehmet ve Hacı Beyte tercüman aracılığıyla Kürtçe yaptıkları savunmalarında; **"Polisler gözümüzü bağlayıp bizleri sürekli dövdüler. Okuma yazmamız olmadığı için de hazırladıkları ifadelere zorla parmak bastırdılar"** dediler. Ayrıca Hacı Beyte, mahkemede gördüğü işkenceler sonucu ayağında oluşan yaraları çorabını çıkararak gösterdi.

Mehmet ve Hacı Beyte'nin avukatı yaptığı konuşmada müvekkillerinin suçsuz olduğunu vurguladıktan sonra; **"PKK örgütü bu yaşlı insanlara da ideolojisini kabul ettirebilmişse bunun adı halk savaşı olur. Güvenlik güçleri bu bölgeyi terk etsin"** diyerek, çarpıcı bir gerçeğe parmak basmış oldu.

Davada da görüldüğü gibi TC, günümüzde Kürdistan'da bir halkla savaş durumunu yaşamaktadır. Bu topraklardaki -yaşı, cinsiyeti hiç önemli değil- her insanı TC, düşman olarak görmektedir. Dolayısıyla işkence, katliam, sürgünlerle yaşamını devam ettirmeye çalışmaktadır. Bu uygulamaların tümüne özel savaş denmektedir. Sömürgeci mahkemeler de bu özel savaşın birer parçası olarak ele alınmaktadır. Fakat Türk sömürgecilerinin Kürdistan'daki varlığı ta başından çağdışıdır, haksızdır ve son derece gerici ve tahripkardır. Dolayısıyla günümüzde sömürgeci hukuk kurumlarının zorla da olsa yargılama gücü aşılmış, tersine TC'nin Kürdistan'daki varlığı halkımız nezdinde yargılama konusu olmuştur. PKK önder ve kadrolarının büyük emek çaba ve soylu azimleri sonucu, gerçekler ayakları üzerine oturtularak, suç, yargı ve ceza da doğru rayına sokulmuştur. Bugün halkımıza mal olan bu değerler, TC'yi onun mahkemelerinde de yargılayıp her gün sömürgeciliği mahkum etmektedir. Halkımız PKK önderliğinde gerçek suçluyu yakalamış, tarihsel suçlarının hesabını tek tek sormaktadır. İşte halk savaşı budur! Doğruyla eğriyi ayırıp eğriyi yargılayan ve cezalandıran adalet budur. Yargılayan halkımız, yargılanan TC ve sömürgeciliktir.

Öğrenci olaylarıyla İstanbul hareketli bir hafta yaşadı

Yıldız Üniversitesi Rektörlüğü işgal edildi

Geçtiğimiz süreçte öğrenci eylemliliği yeni gelişmelerle devam etti. İstanbul'daki üniversite ve yüksekokullarda protesto gösterileri oldu. Bu gösterilerde yer yer polisle taşlı-sopalı çatışmalar meydana geldi. Ayrıca Yıldız Üniversitesi öğrencileri rektörlük binasını bir süre işgal ettiler. Çıkan olaylar sonucu yüzlerce öğrenci polis tarafından gözaltına alındı.

2 Mart 1990 gecesi polis ve çevik timler Feriköy Öğrenci Yurduna bir basın düzenlediler. Baskında öğrencilere ait bütün özel eşyalar ve odalar didik didik arandı. Öğrenciler dövüldü; aşağılayıcı tavır ve davranışlara maruz bırakıldılar. Yurdu bir harebeye çeviren polis bir kısım öğrenciyi de gözaltına aldı. Baskını protesto etmek için 27 öğrenci açlık grevine başladı. Eylemin birinci günü yurda ikinci bir baskın düzenleyen polis eylemci öğrencileri gözaltına aldı.

Feriköy Öğrenci Yurdu'ndaki polis baskınını protesto etmek için öğrenciler, 3 Mart günü Yıldız Üniversitesi önündeki yaya üst geçidine **"Polis bizi yıldıramaz"** yazılı bir pankart asarken coplu polis saldırısına uğradılar. Ve 50 öğrenci gözaltına alındı. Bunun üzerine öğrenciler saldırıyı protesto için forum düzenlediler. Forumda yapılan **konuşmalarda polisin saldırganlığı** teşhir edildi. Forumdan sonra dağılmak amacıyla binadan çıkan öğrencilere polis ve çevik tim coplarla saldırdı. Öğrenciler korunmak amacıyla rektörlük binasını işgal ettiler. Yıldız Üniversitesi rektörü, iki dekan, bir öğretim üyesi ile bir grup gazeteciyi yanlarında tuttular. İşgalin başlamasıyla birlikte polis ve çevik timler panzer desteğinde bina çevresinde mevzilendiler.

Öğrenciler polisle telsizle yaptıkları pazarlıkta; *"Buradan çıkmamızın koşulu polislerin üniversite dışına çıkmalarıdır. Ayrıca hiçbir arkadaşımızın gözaltına alınmayacağına ve önceki gün çıkan olaylarda gözaltına alınan arkadaşlarımızın da serbest bırakılacağına dair garanti verilmesini istiyoruz. Aksi taktirde binayı boşaltmayacağız"* diyerek taleplerini bildirdiler.

Polis, öğrencilerin istemlerini yerine getirmeyip saldırdı. Çevik tim, göz yaşartıcı ve bayıltıcı bomba atan tüfeklerle seri ateş etmeye başladı. Öğrenciler, yangın söndürme tüpleri ve demir çubuklarla saldırıya karşı koymaya çalıştılar. Ayrıca panzerler de pencerelerden tazyikli su sıktılar. Bunun üzerine öğrenciler panzere karşı molotof kokteyl kullandılar. Öğrencilerin bütün direnmelerine rağmen, polis kapıları kırarak içeri girdi ve öğrencileri coplamaya başladı. Coplarla bazı gazetecilerin de kol ve kafaları kırıldı. İşgali kıran polis, 44 öğrenciyi gözaltına aldı.

Feriköy Öğrenci Yurdu ve Yıldız Üniversitesi'ndeki polis saldırısını protesto etmek için aynı gün Marmara Üniversitesi Anadolu Yakası Kampüsü'nde forum yapıldı. Foruma binlerce öğrenci katıldı. Foruma saldıran polisle öğrenciler arasında taşlı-sopalı çatışma oldu.

Yaygınlaşan polis saldırılarını teşhir etmek amacıyla İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde 6 Mart'ta büyük bir forum yapıldı. Foruma binlerce öğrenci katıldı. Sözalan konuşmacılar, polis-idare işbirliği üzerinde durarak özerk ve demokratik üniversite yaratılıncaya kadar mücadelelerini sürdürmede kararlı olduklarını ifade ederlerken, böyle bir üniversitenin yaratılmasının da ancak sınıf savaşımıyla ortak bağ içinde olacağı gerçeğinin altını çizdiler. Ki bu da faşist rejimin devrim temelinde yıkılması mücadelesiyle bütünleşmek demektir. Dolayısıyla demokratik ve özerk üniversite, sınıf mücadelesi temelinde iktidar kavgası perpektifi ile yaklaşılması sonucu gerçekleşebilecektir.

Forumdan sonra binlerce öğrencinin oluşturduğu kortej Beyazıt Meydanı'na doğru yürüyüşe geçti. Taşıdıkları pankartlar ve attıkları şiarlardan, *"Arkadaşlarımız serbest bırakılsın", "Üniversite ve yurtlarda polis baskınına son", "Kahrolsun faşizm, yaşasın mücadelemiz"* sloganları dikkat çekmekteydi.

Polis ve çevik tim panzer ve helikopter desteğinde meydanda **olağanüstü önlem aldı ve korteje** saldırdı. Öğrenciler, molotof kokteylle cevap verdiler ve polisi geri püskürttüler. Fakat polis daha önce hazırladığı sivil faşistleri öğrencilerin üzerine "Allah Allah" sesleriyle saldırttı. Polis desteğindeki faşistlerle öğrenciler arasındaki çatışma bir saate yakın sürdü, öğrencilerden yaralananlar ve gözaltına alınanlar oldu.

Bir hafta kadar çatışmalı süren İstanbul'daki öğrenci olaylarında toplam 224 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan öğrencilerin soruşturmaları sürerken, öğrenci dernekleri ve çeşitli demokratik kuruluşların yaptıkları basın toplantılarında polisin tavrı şiddetle protesto edildi.

Ayrıca Ocak ayında Bursa Uludağ Üniversitesi'nde tutuklanan 91 öğrenciden 24'ü cezaevi yönetimine karşı geldikleri gerekçesiyle mahkemeye çıkarıldılar. 3 Mart'ta mahkemeye çıkarılan öğrenciler, hapishanede can güvenliklerinin kalmadığını, kendilerine ağır işkence yapıldığını söylediler.

Son öğrenci olaylarıyla Türkiye'de rejim karşıtı güçlerin hareketli bir dönemi yaşadıkları bir kez daha ortaya çıktı. 12 Eylül faşist rejiminden umutları iyice kesilen emekçilerden yana insanlar bu köhne düzenden kurtulmak için seçeneklerini yaratma mücadelesine girmişlerdir. Rejimin, kendini yaşatmak için oluşturmaya çalıştığı emniyet sübapları da kar etmeyecektir. Türkiye halkı er geç seçeneğini yaratıp iktidara yürüyecektir. Çünkü Türkiye'de gerçek demokrasi bu seçeneğe dayanarak, Türkiye halkının mücadelesiyle kazanılacaktır.

Aydın Cezaevi'nden PKK'li savaş esiri Hamili Yıldırım'ın; kendisine mektup yazan ajan-provokatör Hüseyin Yıldırım'a verdiği cevap:

"Çamur, güneş gibi yakıcı gerçekliğiyle bu yürüyüşü kararlılıkla yürütenler üzerinde ne tutar ne de iz bırakır..."

Yazdıklarının her satırını içerek okudum. Bana yazanın Hüseyin bey olduğunu belirtmişsin. Pek şaşırmadım. Olacak o kadar, ne de olsa hemşeri sayılırız. Bunca zaman sonra hal ve gidişimi merak etmiş olacak ki, iyilik ve sağlık haberlerini alayım demiş. Kötülük bunun neresinde(!) Öyle değil mi? Kaldı ki, biz Dersimliyiz, severiz birbirimizi. Zaten hep öyle olmuyor mu, olmadı mı!

Düşünüyorum da, neden bir başkası değil de ben? İnsan olmayacak duaya neden amin desin ki. Bu iş biraz pislik kokuyor. Nasıl olsa anlayacağız. O halde bu mektubu sana değil de, Hüseyin beye hitaben yazayım. Kendisini cevapsız bırakmak haddimize mi! Artık sen gerekeni yapar, mektubu zati-züğürte ulaştırırsın.

Sayın pek kıymetli Hüseyin bey!

Herhalde, eski Osmanlı şairlerinden birisi söylemişti ve ben de lisede edebiyat kitabında okumuştum. Üzerinde fazla düşünmeden, sanırım şöyle diyordu şair: **"Ayinesi iştir kişinin, lafa bakmaz, sırmalı palan vursan da, eşek yine eşektir."**

Sonra yaşımız ilerledikçe, çevremizdeki olayların boyutu değişerek başka niteliğe dönüştükçe, olaylara ve kişilere bakış açımız köklü bir değişikliğe uğrayarak, yeni bir içerik ve biçime kavuşuyordu. Ama yine de yetersizdi. Bu yetersizliği, elbette bugünden düne bakarken daha iyi görebiliyorum.

Nasıl mı? Yeni döneme uygun ilişkilerin kurulmasından tarihten bu yana varolan ama daha yeni yeni görmeye başladığımız çelişkilerin çözümüne kadar, her alanda hakim olan amatörlük, elbete yeni dönemin romantizmi ile birleştikçe, insan kişiliğinde daha bir kökleşiyor. Ve dışımızda varolan gelişmelere uygun çözüm biçimlerinin ortaya çıkarılışında olsun, bu çözüm için yaratılan araçların güçlendirilmesinde ve bu araçlara uygun yeni ilişkilerin kurulmasında olsun, her alanda bir eksikliği, bir tıkanmayı beraberinde getiriyordu.

Ama her gelişme, kendisine denk düşen ilişki ve çelişki ağını da birlikte örer. Önemli olan gelişmenin beraberinde getireceği sorunları ve sorumlulukları görebilmek ve gelişmeye iradeyi katarak süreci hızlandırmaktır. İşte bunun bilincine vararak, amatörlüğü ve romantikliği aşarak, geçmişte direten yanları bir bir aşarak geleceğe doğru koşar adımlarla yürürken, bunu başaramayanlar, sırmalı planlarla kamufle ettikleri cisimlerini ortaya çıkarmak zorunda kalırlar.

Her yeni gelişmenin kendisiyle birlikte dıştalamaları olduğu kadar, kendisine de katılımları geliştirdiğini yadsıyamayız. Bir yandan gelişmeye ayak uyduramayanlar sırmasız palanlarla yaşamalarına(!) devam ederken, diğer yandan gelişmenin akışına kapılarak, yeni yeni sırmalı palan takanlar ortaya çıkar. Bu tarihin bir paradoksu olsa gerek. Ama tarih bir laboratuvar olarak, bu işlemleri yaşamaksızın üst düzeyde deneyimlerin yolunu açamıyor. Eğer dikkat edersen ilk öğrendiğimiz şeylerden birisi, tarihten bu yana değişik biçimlerde örgütlenen insan topluluklarının bu örgütlenme çerçevesinde hareket ettiği idi. Örneğin bir komünal insan düşünce ve ilişkisi, komün temelinde gelişir. Bir aşiret üyesi, düşünce davranışlarını o yapıya göre şekillendirir.

Ama bilir misin; insanlık, aşiret örgütlenmelerini, dinsel-mezhepsel bölünmeleri ve buna uygun düşen ilişkileri tarihin çöplüğüne atarak daha üst düzeyde örgütlenme ve ilişkilerle geleceğin dünyasını önüne koymuştur. Bu bir olgu ve insanlar bu olgu temelinde geleceğin dünyasının kurulması için mücadele ettikçe yüceleşirler. Yoksa geçmişi, geriyi yaşatarak ve onda direterek, doğal olarak gerek objektif gerekse subjektif planda onlarla yaşayarak değil. Böylesi durum, gericiliğin değirmenine su taşımak, gericilik çarkının bir dişlisi haline gelmek olur.

Evet Hüseyin bey! Her yeni gelişmenin kendisiyle birlikte birtakım çevreleri de sürüklediğinden bahsetmiştik. Bir nevi bir modanın gelişip güçlenmesiyle büyük kütleleri sürüklediği gibi. Amatörlüğün, duygusal bağlılıkların yerini bilinçli profesyonel bağlılıklara terkettiği dönem, amatörleri kendi saflarında ayrıştırırken, bu dönemi ufak tefek sıyrıklarla, ya da kendini kamufle ederek aşanlar, gerçek sınav günü gelip çattığında binbir rica-nimetle, karşıt olarak gördüğü güçlerin önünde elpençe divan durup nedamet getirerek yaşamaktan ne anladıklarını ortaya koymuş oluyorlardı.

İnsanlık onurunun tüm zorluklar karşısında, karanlığı parça parça yırtarak, şaha kalkarak yüceldiği bir ortamda, elbette o alaca yapılarının beyazları giderek yitip karanlıklara karışanlar da olacaktı. Ve oldu da. Sen de bunun tanığısın, eğer unutmadıysan tabii.

İşte böylesine kıyasıya bir renk cümbüşü içinde, siyah ve beyazın ayrışma sürecinin yaşandığı dönemde; yani siyahın saflarına yeni kattıklarıyla daha koyulaştığı ve beyazın karalara bürünmüşlerin gözlerini yakıcı bir şekilde kamaştırdığı bir dönemde, yargı mekanizması içindeki iddia makamı içerisinde eski tanıdık okul arkadaşlarının bulunmasından da cesaret alan sen, böyle bir güvenceyi de arkana alarak aydınlık temsilcilerinin vekilliğini başka vekillerden habersiz devralmış oluyordun. Şimdi düşünüyorum da, o eski okul arkadaşların olmasaydı bunları yapar mıydın diye. Cevabım tabii ki hayır oluyor.

Ama işin içine bir kez girmiştin ve saflarını seçtiğin aydınlığın temsilcileri, karanlığın tüm hışmını üzerine çektiği için, bu hışımda sen de mahkeme salonunda gereksiz-yersiz, hatta aptalca, kimbilir belki de ağababalarınla bilinçlice anlaşarak yaptığın iki çıkış nedeniyle, sadece birkaç aylığına tutuklanarak nasibini almış oluyordun. Sonunda zulmün ta göbeğine kadar geldin. Zulmün göbeğinde yaşayanlar mutlaka ondan nasibini de alır. Fakat bu nasipden sen payına düşeni neden almadın? Eğer düşünürsen o dönemde tırşıkçıların başı olan Bucak ve şürekası da bu ortamda nasiplenmişti. Ve aralarda yaşayanlar da bundan nasiplenmişti. Bunlar içinde geçmişte ve şimdi milletvekili olanlar da var. Anlayacağın senin payına düşen de bunlar kadardı. Yani birkaç tekme, tokat; o da başsız ellerin yaptığı bir şeydi. Senin içerde kaldığın sürede gördüklerinin toplamı, bizim bir günde gördüklerimizin yanında devede kulak kalır.

Evet Hüseyin bey, değerli hemşerim(!) Yatağın vardı, yemeğin veriliyordu, kantinden alabiliyordun, sigaranı da bol bol dumanlıyordun, en önemlisi de muslukta su içme olanağına sahiptin. Bütün bunlara rağmen, yine de kendini kahraman ilan etmişsin. Gemisini yürüten kaptandır, öyle değil mi? Her uğradığın yerde neler anlatmışsın sen öyle! Yalan söylerken, pinokyo gibi hiç mi burnun uzamadı; yüzün kızarmadı mı? Ben suçu sende görmüyorum, tam tersine kendimizde görüyorum. Eğer zamanında gerçekliğimizi dillendirebilseydik, sen ve senin gibi ipliği pazara çıkmış züğürtler de gerçekliğimiz üzerinde ahkam kesemezlerdi.

Yine o dönemleri, iç ve dış gelişmelerle birlikte değerlendirsek: Tüm ülke çapında insanlarımızın üzerine çöken karabulutu dağıtmak için "aydınlık" saha arayanlarla birlikte gidenlerin bir kısmı, bunu karanlıktan bir daha dönmemek üzere kaçış olarak değerlendirerek, aydınlanma ortamını karartmaya çalıştılar. Dışarda bununla yetinmeyip, bir yandan Güneşimizi katletmenin yollarını ararken, diğer yandan da içerdeki karanlık yüzlerle ittifak kurdular.

Bu konuda Seher-Şahin-Yıldırım üçlüsünün yürüttüğü faaliyetleri biliyor olsan gerek. Bu tayfanın konumu açık bir şekilde ortadayken, Seher ve Semir'in ellerindeki olanakları kullanarak nasıl bir aşağılık oyun sergiledikleri halen belleklerde. Yine bu çevrelerin, hem de günümüzde ve çağdaş ilişkiler ağının hakim olduğu bir dönemde, nasıl bölgecilik, mezhepçilik temelinde gerici bir ilişki ağı içerisine girerek, beni de bu oyuna alet etmek istedikleri hafızalardan silinemeyecek kadar tazedir. O küçük kafalarıyla dünyanın merkezi olduklarını sanan zavallılar gereken cevabı aldılar. Bunlar hafızalarda; sen de bunları biliyorsun.

Ama ne yazık ki, tesadüfen (belki de bilinçli, bilemiyorum) içinde bulunduğun ortamın senden teğet geçen, ama gerçekten de sağına-soluna sürtünerek biraz da olsa yıpratan (çünkü 38. koğuşta Şahin ve Yıldırım'ların yanındaydın) uygulamaları, kah raman olmak için yeterli saydın. Ve sana karşı gösterilen ilgiyi de (bence zerresini dahi hakketmemiştin) kullanarak, kendini bir süre de olsa kamufle etmeyi başardın. Ben, bu başarı dönemini, üzerine düşen görevini yerine getirmek için uygun ortamı kollama dönemi olarak değerlendiriyorum.

Gelişme, zıtların çatışmasının ve yeninin eski üzerinde zafer kazana kazana, adım adım ilerlemesinin bir ürünüdür. Gelişme doğrultusunda atılan her adım da, yani yeninin her zaferi, eskinin yeni yeni araçlarla yeniye karşı savaş açmasını da beraberinde getirir. Eğer eski, bu araçları yaratamazsa bir anda yıkılır gider. Bu da, yaşama dört elle sarılmış olan bir gücün doğuşuna ters düşer.

Yine madde içinde kendine özgü çelişkilerle süren mücadele, aynı zamanda çevre koşullarından ayrı ele alınamaz. Eğer bu bağlantıyı görmesek, nesnel durumu değerlendirmek imkansız olur.

Bu durumu, sonunda seni yaratan gelişmelere uygularsak, şunları rahatça söyleyebiliriz:

Özgürlük yürüyüşü geliştikçe, bir yandan saflarda ayrışmayı yaratırken, diğer yandan da saflara yeni katılımları da beraberinde getirir dedik. Adı üzerinde; özgürlük yürüyüşü ve bu yürüyüş esas olarak saflardaki netleşmeyi, özgün düşünceleri toparlayarak yaratır. Bu saflaşma, daha doğrusu netleşme ya da ayrışma elbette her dönemde -öz olarak aynı olmasına rağmen-biçimsel farklılıklar gösterir. Kökenini orta sınıflardan alan ve özgürlük saflarında köleliğin bir uzantısı olan ve şu ya da bu nedenden dolayı bu yürüyüş saflarına katılanlar, bu saflarda köleliğin temsilcisi olarak varlıklarını sürdürürler ve bunda direttikleri anda da varlık nedenleri ortadan kalktıkça değişik biçimlerde de olsa yürüyüşten koparlar. Elbette bu kopuş, farklı biçimlerde olduğu için bunları ayrı değerlendirmek zorunlu.

Ortamın kendi kimliğiyle çeliştiğini gören ve açıkça bu çelişkiyi söyleyerek safları terkedip bir kenarda oturanlar, düşürülmüşlüğün doruğunu yaşayan toplumumuzda öpülerek baş-üstüne konulacak kadar nadir bulunuyorlar.

Nedense bizde o küçücük beyinleriye (senin gibi) her şeye kadir olduğunu sananlar ve özgürlüğün temsilciliği adı altında köleliği özgürlük saflarında meşrulaştırmaya çalışanlar, hem de köleliği uluslararası boyutlarda temsil edenler her türlü kirli ilişki içerisinde sürdürmek isteyenler bolca çıkıyor.

Eğer ortada bir oyun varsa, mutlaka bu oyunun bir kuralı-kaidesi olması gerekirken, sen ve senin gibiler efendilerinizi aratmayacak bir biçimde aşağılık bir oyunla amaçlarınızı gerçekleştirmek istiyorsunuz; ama nafile.

Dedim ya; seleflerin de belki biraz amatörce yaptılar ama yine de senin yöntemlerini kullandılar. İlişki ve çelişkilerin buna bağlı olarak da saflaşmanın sınıf esasına göre şekillendiği günümüzde aynı efendilerinizin yaptığı gibi, gerici ilişkileri kullanarak (bölgecilik vb.) etraflarında adam toplamak istediler. Yine zaafh-sorunlu insanları bir dedektif gibi arayıp bulmaya çalıştılar ama tutmadı. Ve yine nelerine güvendiler bilmiyorum ama, tutsaklara da el atarak bu sefer zindanlar üzerinde oyun oynamaya başladılar. Belki de, "Çamur at tutmazsa iz bırakır" anlayışıyla hareket ettiler. Ama çamur, güneş gibi yakıcı gerçekliğiyle bu yürüşü kararlılıkla yürütenler üzerinde ne tutar, ne de iz bırakır.

Bunu seleflerin anlamaya pek fırsat bulamadılar. Ama sen bütün bunlardan ders çıkarmadın mı? Mutlaka çıkarmışsın ki, Almanya'da yargılanan yoldaşlarımızın üzerinde oyunlar oynuyorsun. Bilmem Avrupa'nın neresinde ipliği pazara çıkmış ucube yaratıklarla birlikte aşık atıyorsun. En büyük köle sahipleriyle birlikte düşüp kalkarak, bilmem nerelerde konferansların çerçevesinin çizilmesine katılıyorsun.

Fatma'larla, Gözlük'lerle birlikte çıktığın yolculukta kişiliğini ne de güzel konuşturuyorsun.

Bir fıkra var, seni anımsattığı için yazıyorum: İslamiyetin gelişip güçlendiği dönemlerde adamın biri, *"Acaba ne yapsam da kendimi şöhret yapsam"* diye düşünüp duruyormuş. Ve en sonunda, *"Şöhret olayım da, ne olursa olsun"* diyerek kabenin duvarına işemiş. Tabii sonuçta müslümanlarca taşlanarak öldürülmüş. Rivayete göre, hacca gidenlerin iblis diye taşladıkları yer bu adamı temsil ediyormuş. Rivayet bu işte.

Ama inançlarla oynayan, ona karşı gelen herkes gelecekte böyle yaşamıyor. Böylesi, yani geniş zamanda yayılarak, nesilden nesile isimden bahsedilerek gelen örnekler nadir oluyor. Bu örnek bir tiplemedir. Halkların tipleme yeteneği -bu örnekte olduğu gibi- ne kadar mükemmel değil mi!

Yine kuralsız oyun piri sayılan bir Makyavel çıkmış ortaya nesilden nesile akan. Bunların dışında, bir de toplumumuza özgü olan bir tipleme olarak da, ihanetin doruk noktası olan İdrisi Bitlisi çıkmış.

Bunlar hep nesilden nesile aktarılarak gelenlerdir ve ardılları da hep bu isimlerle anılmışlar. Kendi isminden bahsedilmeksi-

Devamı 20. sayfada

MÜJDE NEWROZ GELİYOR

Bütün Kürdistanlılara müjde Newroz geliyor
21 Mart günü ellerinde üç kibrit çöpü yakmış
Mazlum geliyor, Kemal geliyor, Haki geliyor
Mazlum kanat açmış dağlara doğru
Agit geliyor, Agit geliyor

Dağlar yeşermiş, nehirler coşmuş
Dağlar yolları açmış peşmergeler geliyor
Bütün Kürdistanlılar Newroz'u özlemiş
Davulcular geliyor, zurnacılar geliyor, horonlar geliyor

Newroz sen hoşgeldin Kürdistan'a
Şehir, kasaba, köy şenliklerle süslenen
Bu can feda olsun şanlı vatana
Düşmana kan kusturacağız söz verdik Delil DOĞAN'a

Kürdistan'da PKK'yi destekleyen dost güçlere
Bizim hürmetimiz var daima sizlere
Berxwedan'da ismi olan bütün kuruluşlara
Duyuru olsun; Newroz geliyor Newroz

Avusturya'dan Nur Hat

ARAYA ARAYA BULSAM SENİ

Araya araya bulsam seni
İzinin tozunu sürsem yüzüme
Allah nasip etse de görsem yüzünü
Serok APO canım fedadır sana

Şanlı bir savaştır bizim yolumuz
Kürdistan yolunda canımı versem
Bir gün nasıp olsa da yüzünü görsem
Serok APO canım fedadır sana

Cihan kalmadı gönlüm de hile
Mazlum'un direnişiyle girmişem bu yola
Haki, Kemal, Hayri'nin şanlı yoluna
Serok APO canım fedadır sana

Haki, Mazlum, Kemal, Hayri yolunda
Sevgisi gönlün PKK yolunda
Herkes gelsin savaşalım ARGK saflarında
Serok APO canım fedadır sana

Gabar, Cudi'dir bizim dağımız
Orda şehit oldu Agit yoldaşımız
Kürdistan'da yatar bizim şehitlerimiz
Serok APO canım fedadır sana

İsmet/Hannover
16-1-1990

İşte ihanetin sonu!

Gecenin geç saatlerinde bir grup ARGK ve özgürlük savaşçısı, bir ajanı İdil'in Yatılı Bölge Okulu'nda elektrik direğine asarak idam ederler. Sabah bu ajanı bu durumda gören halk, sevincini açıktan dile getirir. Ancak kimse ona yaklaşmaz. Cesedin üzerinde patlayıcı maddenin de olabileceğini gözönüne getirerek kimse ilgi bile göstermez. İlçe Jandarma Karakolu ve taburuna haber verildikten sonra askeriye gelir. Her nedense bu durumu gören subay ve askerler, paniğe kapılırlar. Cesetten sürekli uzak kalırlar. Her an için patlayacağını düşünen askerler, cesedin 200 m. ötesinde nöbet tutarlar. Sonunda Diyarbakır'dan bir bomba uzmanının getirilmesine karar verirler ve bomba uzmanı gelinceye kadar beklerler. Tabii bomba uzmanı, 2 gün sonra gelir. Böylelikle ajanın cesedi iki gün iki gece asılı kalır. Ve iki gün boyunca da 200 m. ötesinde nöbet tutarlar. Bomba

uzmanı gelir ve cesedi kontrol ettikten sonra, ajanın cesedini oradan kaldırırlar.

Bu ajanın suçu da; İdil'in Cehennem Deresi mevkiinde, dört ARGK savaşçısını TC'ye ihbar ederek şehit edilmelerine sebep olmasıydı. Herkes tarafından tanınan bu ihanetçi, telimiyetçi ajan, işte böylesine ibret verici bir ölümle cezalandırıldı.

Kürdistan düğünü, özgürlüğe susayan halkımız üzerinde dolaşan kara bulutları parçalayarak, bizlere gelecek bir aydınlığı müjdeliyor. Şanlı 15 Ağustos Atılımından bu yana, ülkemizin derinliklerine kök salan bağımsızlık mücadelemiz, otoritesini de birçok alana egemen kılmıştır.

Bugün, sayıları binlerce olan ARGK gerillaları, ülkemizi karış karış dolaşıyor. Halkımız arasında propaganda yapıyor. Birliğimizi pekiştiriyorlar. Bir gün gelecek ARGK savaşçıları, Kürdistan'ın her alanında halay çekecekler; çünkü önder **M. Hayri DURMUŞ**'un sözü vardır; ***"Kürdistan Vietnamlaşacak!"*** işte O'nun söyledikleri, bugün gerçekleşiyor. Böylece Kürdistan'da gelişen özgürlük mücadelesi, zafere kadar devam edecektir. İhanetçi, teslimiyetçi, tasfiyeci ve komplocular eninde sonunda cezalandırılacaklardır.

Leonberg'ten Welat

Çocuklarımız Kürtlükleriyle gurur duyuyorlar

Bağımsızlık mücadelesi veren partileriz öncü güçlerin zafere ulaşabilmek için kendilerini, ilk önce adına yola çıktukları halklarına kabul ettirebilmeleri ve destek sağlamaları şarttır. PKK, bunu belli bir aşamaya kadar başardığını, Kürdistan halkının zulüm ve baskıya karşı verdiği direnişle ispatlıyor. Kuzey-Batı Kürdistan'ın dağlarında yakılan ateşle canlanan bağımsızlık mücadelesinin candamarını sadece Kürdistanlı anne ve babalar oluşturmuyor. Kürdistan çocukları bile bugün Türk sömürgeciliğine karşı duydukları kin ve nefretleriyle onu istemediklerini açıkça sergiliyorlar. Bunu, geçen yaz tatilinde Kürdistan'da karşılaştığım bir olayla ispatlamak istiyorum.

Kurban Bayramı'na bir gün kalmıştı. Ninem ve diğer köylüler her sene olduğu gibi, Siirt'te bulunan Veysel-Karani Türbesi'ni ziyaret etmek istiyorlardı. Herkes bir amaç için giderdi. Ben de şehitlerimizin kızıl kanlarıyla sulanmış Siirt'in o metin dağlarını, o melul topraklarını koklamak, gerillaların nefesini taşıyan rüzgarı alnımda hissetmek için, onlarla gitmeye karar verdim. Diyarbakır'dan başlayan uzun yolculuğumuz, bizi epey acıktırmıştı. Varır varmaz, hemen Kürdistan'ın tadı benzersiz meyve ve sebzelerinden bir sofra kurduk. Bunu gören (orada bulunan) çocuklar etrafımızı sardılar. Yaşlarının 4 ve 5 olduğunu tahmin ettiğim bir kız ve bir erkek çocuğu yanıma çağırdım. Ekmek ve karpuzumu onlarla paylaştıktan sonra, birbirimize yakınlık duymaya başladık. Böylece aramızda bir arkadaşlık bağı oluştu. Karşımızda Veysel-Karani Ortaokulu duruyordu. Güzel bir mimari yapıya sahip olan binanın süsünü, önünde duran M. Kemal'in beton heykeli bozuyordu. Heykeli, adı Kerem olan erkek çocuğa göstererek, "Ev kiye" diye sordum. Adını unutmuş olacak ki, uzun bir süre düşündükten sonra, "*Navê wî Atatürk'e*" dedi. Yanında duran ondan yaşça küçük Meryem, kafasını sağa sola sallayarak Kerem'in hatasını düzeltmek için hemen ona döndü ve şu sözleri söyledi. "*Kuro nawê vî ne wusa ye; gellê me jê re dibêjin Berate.* (Leş)." Bunu söylerken Kerem'i azarlarcasına salladığı sağ elini halen unutamıyorum.

Hatırlıyorum; ben kendim ilkokula giderken, Atatürk'ün ölüm yıldönümü dolayısıyla yapılan törene katılabilmek için, annemle bana yeni bir önlük alması için günlerce kavga etmiştim. Öğretmen törende eski elbise kabul etmiyordu. Şimdiki çocuklarımız ise Kürtlükleriyle gurur duyuyorlar. Sömürgeci-faşist Türk rejimine karşı duydukları nefreti, onların Ata'larını bir hayvan leşiyle karşılaştırarak, dile getiriyorlar.

"Gençliği kazanan, geleceği kazanır" sözünü bence kimse inkar edemez. Bunun için de, PKK Genel Sekreterinin şu anda yürümekte olduğu maratonun zaferle biteceğine eminim. Başarılar dilerim.

Bavê Kulilk
Arnheim

SELAM TÜM BERXWEDAN OKUYUCULARINA

Halkımızın değerli yayın organı Berxwedan'a bu yazıyı yazmaya gereksinim gördüm.

Değerli okuyucular; ben uzun süre olmasa da epey zamandan beri ülkemiz Kürdistan'dan ayrılmıştım. Kurtuluş olarak gördüğümüz Avrupa ülkelerine nasıl çıktığımızı siyasal anlamda değerlendiremiyorduk. Değerli dostlar; ülkemizi, halkımızı tanımak ancak Partimizi iyi tanımakla mümkündür. Bugün insanlarımız binbir yolları deneyerek ülkesinden kaçmak istiyor. Nedenlerini iyi bilmemiz gerekir. Ancak nedenlerini bilmemiz bizim açımızdan zor gelmektedir. O halde, eğer gerçekten gerçekleri istiyorsak, halkımızın biricik umudu olan Partimiz PKK'yi, halkımızın cephesi ERNK'yi ve kurtuluşumuz için savaşan ordumuz ARGK'yi tanımamız; güç vermemiz ve katılım sağlamamız gerekiyor.

Ülkemizin orta kesimini oluşturan Botan Eyaleti'ni gördüm ve tanımaya çalışıyorum. Bizim açımızdan cennet, düşman açısından cehennem olan Kürdistan'ın orta kesimi, özellikle coğrafik yapısı bir hayli öneme sahiptir.

Bugün adım adım halk demokrasisine yürüyoruz. Her yönüyle halkımız, eyaletimiz bu gelişmeye uygundur. Halkımız ve özellikle Avrupa'daki Kürdistanlıların gün gün gelişmeleri güçlendirecek desteklerini esirgememeleri ve görevlerini bilmeleriyle bir an önce kurtulacağız. Bizler bugün düşmana karşı amansız savaşmamızla görevimizi yerine getirmeye çalışmaktayız. Ki, şehitlerimizin bizden istemiş olduğu **BAĞIMSIZLIK ve ÖZGÜRLÜK** bayrağını yükseklerde dalgalandırmakla yükümlüyüz.

Değerli Kürdistanlı emekçiler, sizlerin de vatanınıza senelerce hasret kaldığınız için görevlerinizi çok iyi bilmeniz ve yurtseverlik konumunuzu güçlendirmeniz gerekiyor. Düşmanımız olan Türk ordusu, bizimle çatışmalara girdiği zaman acizlik sonucu, içinde bulunduğumuz ormanı ateşe vererek öcünü almak istiyor. Buna rağmen başarısız kalmaktan kurtulamıyor.

Halkımız bugün ülkede düşmanın kendisine tüm zoru dayatmasına rağmen, her yönüyle destek vermekten çekinmemektedir. Ordumuzu güçlendirmek için askeri yasayı kullanmaktan ziyade, haber vererek gençleri saflara göndermeleri bize bir hayli moral vermektedir. Halkımız bizlere kış hazırlıklarını yapıyor. İstihbarat vb. katkılarını esirgemiyor. Her gün emekçi halkımız asker olan peşmergeleri ziyaret ediyor. Babaların, anaların oğullarını görmek istemeleri, bir taraftan insana moral verirken, diğer yandan da sonuna kadar düşmana karşı intikam duygularını pekiştiriyor.

Ailemizin Avrupa'da olduğunu biliyorum. Almanya emperyalizminin kendilerine vereceği sosyal yardıma gözlerini koymaları gerekir. Halkımızın cephesi ERNK'de yerlerini almaları ve desteklerini esirgememeleri gerekir. Atalarımızın bir sözü vardır, tek elden ses çıkmaz. Burada son verirken tüm Berxwedan okuyucularına çağrı ve selamlarımı iletirim.

-Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!
-Yaşasın büyük önder Başkan APO!

BOTAN
Bestler mıntıkasından bir ARGK gerillası

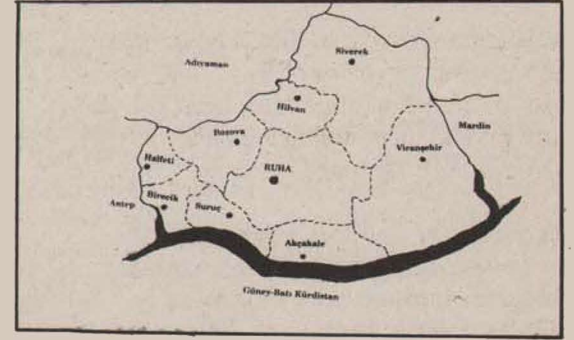
ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Tarihi eserleriyle zengin bir beldemiz;

RUHA

(URFA)

-II-

COĞRAFİK KONUMU

Kuzey Kürdistan'ın yüzölçümü olarak sayılı büyük şehirlerinden Urfa, doğudan Mardin'in Derik, Mazıdağı ve Kızıltepe; kuzeyden Diyarbakır'ın Çınar, Merkez, Ergani ve Çermik; Adıyaman'ın Gerger, Kahta, Samsat, Merkez ve Besni; batıdan Gaziantep'in Araban ve Nizip ilçeleri ile çevrilidir. Güneyde ise, Kürdistan'ın Suriye'deki parçası ile sınırdır.

Urfa beldemiz tarihi eserleri ve bereketli toprakları ile tanınır. Harran Kürdistan'ın bir tahıl ambarıdır. Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği, bölgedeki tarımsal ve hayvansal ürünleri en üst düzeyde talan etmek amacıyla kurulmuştur. Türk sömürgeciliği, bu çiftlik aracılığı ile büyük bir talancılık uygulamaktadır.

Belde topraklarının %98.3'ü tarıma elverişlidir. Topraklarının büyük bir bölümü (%61.7) platolarla kaplıdır. Dağlık alan, belde topraklarında az bir yer tutar (%22). Ovalık alanların kapladığı yer %16.3'tür. Ormanlık alanlar ise oldukça azdır.

Bölgenin kuzey bölümü Güneydoğu Toroslar'ın orta kesimlerinin güney etekleriyle kaplıdır. Güneydeki bölümde geniş ovalık alanlar bulunur.

Dağların yükseltileri oldukça azdır. Bölgede aşılmayacak kadar sarp ve yüksek dağ yoktur. Arasında geniş düzlüklerin de olduğu dağlar genellikle kuzey-güney doğrultuludur. Yükseltileri güneye gidildikçe düşer. Karacadağ, Tektek Dağları, Susuz Dağları, Germuş Dağları, Nemrut Dağları ve Arat Dağları bölgenin en önemli dağlarıdır.

Karacadağ: Bölgenin kuzeydoğusunda bulunan sönmüş bir yanardağdır. 1.919 metrelik yükseltisiyle belde topraklarının en büyük dağıdır. Görüntüsü yumurta biçiminde olan Karacadağ koyu renkli bazaltlarla kaplıdır. Dağın üstünde birçok tepe vardır. Kısın bu tepelere düşen yoğun kar, çok sayıda su kaynağını besler. Dağdan kaynaklanan suların bir bölümü uzun ve derin vadilerden akarak Fırat Nehri'ne karışır.

Tektek Dağları: Harran Ovası ile Viranşehir Ovası arasında yer alır. Yüksekliği 801 metre olan Tektek Dağları, kuzey-güney doğrultulu, geniş ve kıvrımlı bir sıra oluşturur. Dalgalı düzlükleriyle bir yarımovayı andırır. Urfa-Mardin sınırını aşarak Kürdistan'ın Suriye parçasına uzanan Tektek Dağları,

KELAYNAK KUŞLARI
Bilimsel adı "Geronticus eremita" olan kelaynaklar, dünyada gittikçe soyu tükenen ve Urfa'nın Birecik ilçesinde yaşayan bir kuş türüdür.
Baş ve gerdanları tüysüz olduğu için, bu adla (kelaynak) anılırlar. Bu kuşların boyları 70-75 cm kadardır.
Bu kuşlar, Fas ve Cezayir'de de yaşıyorlar. Bazı kaynaklarda Suriye, Yemen ve Etiyopya'da da üredikleri belirtiliyor.
Kelaynaklar Birecik'te, etrafı konutlarla çevrelenmiş kayalıkların üzerinde yaşarlar. Aynı zamanda göçmen kuşlardır. Kış aylarında Etiyopya ve Madagaskar'a göç ederler. Şubat ortalarından başlayarak Birecik'e dönerler.
Mart ayında yuva yapmaya başlarlar. Kelaynakların yuvaları genellikle birbirine bitişiktir. Kuluçkaya yatan kelaynakların mayıs ayında 2-3 yavruları dünyaya gelir. Yumurta üstünde yatma süresi 28 gündür. 45-50 gün sonra yavruları uçmaya başlarlar. Yavruların beslenmesi ise, ana veya baba kuşun daha önce hazmettiği gıdayı, başını birkaç kez ileri götürerek tekrar çıkarması ve bunu yavrusunun gırtlağına yerleştirmesi sonucu gerçekleşir.

güneye gidildikçe yükseltileri alçalır. Oldukça geniş olan Tektek Dağları'nın en önemli tepeleri; Sıfır Tepe, Kırık Tepe, Hellohello Tepesi, Hacco Tepesi, Cinas Tepe ve Toklu Tepe'dir. Bu geniş dağ kütlesi Harran Ovası ile Viranşehir Ovası'nı birbirinden ayırır. Su kaynakları yoktur.

Susuz Dağları: Geniş bir kütle olan Susuz Dağları, Tektek Dağları'nın kuzeybatısında bir yay çizerek uzanırlar. Yükseltisi 817 metre olan Susuz Dağları, su kaynaklarından yoksundur.

Takurtukur Dağları: Yükseltisi 1.222 metre olan Takurtukur Dağları, Karacadağ'ın batısında yer alırlar. Dağ kültesinde, kalkerli oluşumlar egemendir.

Germuş Dağları: Urfa merkezinin kuzeyinde bir yay çizerek uzanan Germuş Dağları, zengin su kaynaklarına sahiptir. Bu su kaynaklarının yoğunlaştığı bir alanda Germuş köyü kurulmuştur. Dağların yapısını oluşturan kalkerlerin zamanla sertleşmesi sonucu oluşan mermer tabakaları şimdilerde işletilmektedir. 250-300 metre yükseltili olan bu dağların etekleri bir ova görünümündedir.

Nemrut Dağları: Yükseltisi 800 metreye yakın olan Nemrut Dağları, Urfa merkezinin güneyinde yer alır. Kalkerli bir yapıya sahip olan bu dağlar; düz, geniş ve sarp bir kayalık durumundadır. Kuzey-güney doğrultusunda bölge topraklarından dışarı çıkar.

Şebeke Dağları: Urfa'nın Suruç ilçesinde yer alan bu dağlar, kalkerli bir yapıya sahiptir. Bitki örtüsünden yoksundur ve bu dağların yükseltisi 750 metredir.

Arat Dağları: Fırat Nehri'nin hemen kıyısında yükselen Arat Dağları, Suruç-Birecik arasında uzanırlar. Yumuşak kalkerlerden oluşan bu dağların en yüksek noktası 771 metredir.

Bu bellibaşlı dağlar dışında Urfa topraklarında Kaplan Dağı, Remo Dağı, Bello Dağı, Küpeli Dağları, Kızıldağ ve Kalazan Dağı vardır.

Urfa, akarsular bakımından zengin olmayan bir beldemizdir. Fırat Nehri dışında, sürekli akan su yoktur. Bölge ikliminin sıcaklığı bunda rol oynamaktadır. Yağışlı aylarda vadilerde su bulunur, ancak kurak aylarda vadilerdeki sular ya tümden kurur, ya da kurumaya yüz tutar. Bu susuzluk, bölgedeki tarımsal üretimi de olumsuz yönden etkilemektedir.

Fırat Nehri: Siverek ilçesinin Dağbaşı bucağının Mektalan geçidinden belde topraklarına girer. Güneybatıya doğru akarak Urfa-Adıyaman sınırını oluşturur. Urfa toprakları içinde kalan bölümünün uzunluğu 270 km'dir. Akışı, baharın yağışlı aylarında artış gösterererek en üst düzeye ulaşır. Kuzey Kürdistan'ın en uzun köprülerinden Birecik Köprüsü, bu nehrin üstünden ulaşımı sağlamaktadır.

Cülap Suyu: Beldenin kuzeydoğusunda Diphisar ve Gürpınar köyleri yakınlarında doğar. Güneye doğru akarak iki küçük suyla birleşerek Cülap Suyu adını alır. Uzunluğu 60 km'dir. Harran'ın da kuzeyinden geçerek Belih Çayı ile birleşir ve Fırat'a dökülür. Cülap'ın aktığı vadi boyunca söğüt ve kavak ağaçları ile çeltik tarlaları yer alır.

Karakoyun Deresi: Kışın ve baharın yağışlı aylarında akan bir deredir. Suyun aktığı vadinin yamaçları kalker oluşumludur.

Cavsak Suyu: Urfa merkezinin kuzeybatısındaki Cavsak köyünde doğar. Birçok kaynağı vardır. Şehir merkezinden geçerek Bamya Suyu ile birleşir.

Belih Suyu: Harran'ın güneyindeki Akçakale ve Aynelarus yakınlarında doğar. Bazı kolları Tektek Dağları'nda kaynaklanır. Kürdistan'ın Suriye'deki parçasında Fırat sularına karışır.

Habur Suyu: Viranşehir'in kuzeydoğusundaki Karacadağ'ın eteklerinde doğar. Urfa'nın en önemli akarsularındandır. Uzunluğu 350 km olan Habur iki kol halinde güneydoğuya akar. Fırat'ın önemli kollarındandır.

Zengeçur Çayı: Karacadağ'dan doğan Zengeçur'un en büyük kaynağı Fak köyü yakınındadır. Birçok küçük kaynakla beslenir. Batıya doğru akarak Gavur Tepesi'nin güneyinde Geldik Suyu ile birleşerek Zengeçur adını alır. Kazo köyü yakınında Fırat'a dökülür.

Urfa'da iki büyük göl vardır. Yöre halkı tarafından kutsal sayılan bu iki göl Halilürrahman ve Aynızeliha gölleridir. Birçok kaynaktan beslenirler. Bunlar dışında Büyükgöl ve Küçükgöl adlı göller de vardır.

Halilürrahman Gölü: Bir adı da İbrahim Peygamber Gölü'dür. Söylenceye göre, zamanın kralı burada büyük odun yığını oluşturmuş ve bu odun yığınını tutuşturarak İbrahim'i yakmak üzere ateş içine atmıştır. O anda büyük ateş kültesi göle dönüşmüştür.

Gölün uzunluğu 150, eni ise 30 metredir. Suyu tatlı olan gölün derinliği 3-4 metre arasında değişir. Gölde sazan türünden balıklar vardır ve fakat kutsal sayıldıklarından avlanmazlar.

Aynızeliha Gölü: Derinliği 3 metre kadar olan gölün uzunluğu 50, eni 30 metre civarındadır. Yeraltı suları ile beslenen gölün suları tatlıdır ve sularında 15-40 cm boyundaki balıklar yaşarlar. Ancak bu balıklar da kutsal sayıldıklarından yenmezler.

Büyükgöl: Uzunluğu 400, genişliği 100 metre olan gölün derinliği ortalama 3 metredir. Fazla suları bir kolla boşalıp akar. Birçok kaynak ve bir kuyu suyu ile beslenir.

Küçükgöl: Uzunluğu 250, genişliği 50 metredir. Tepeler arasına sıkışmış bir çanak içinde oluşan gölün derinliği 1,5 metredir. Kanyak sularıyla beslenir. Bozova ilçesinin içme suyu buradan sağlanır.

Urfa'daki ovalar, tarımsal üretimin yoğunlaştığı alanlardır. Fakat kuraklık nedeniyle bu ovalardan istenilen düzeyde ürün alınamıyor. Bölgedeki en önemli ovalar Harran Ovası, Viranşehir Ovası, Suruç Ovası ve Hilvan Ovası'dır.

Harran Ovası: Urfa'nın en alçak olan ovası Harran'ın ortalama yükseltisi 375 metredir. Çok verimli olan ovada akarsu yoktur, yağışlar azdır. (Sömürgeci Türk devleti, GAP'la Harran'ı sömürüye de açıyor.) Ovanın yüzölçümü 2.725 kilometrekare. Toprakları kırmızı renktedir.

Viranşehir Ovası: Dalgalı ve engebeli bir görünümde olan Ovanın yüzölçümü 1.200 kilometrekaredir. Harran Ovası'nın doğusundadır. Verimli olan ovanın temelinde kalkerler vardır. Güneye doğru alçalır. Burada Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği toprakları uzanır.

Suruç Ovası: Harran Ovası'nın batısında yer alan ovanın yüzölçümü 700 kilometrekaredir. Toprakları kırmızıdır. Oldukça verimli topraklara sahiptir.

Hilvan Ovası: Genelde düz olan bir ovadır. Kalkerli olan ovanın toprakları kırmızıdır.

SÜRECEK

YENİ BİR 8 MART'I KUTLARKEN GÖREVLERİMİZİ DAHA İYİ KAVRAYIP ÜZERİNE YÜRÜYELİM!

Baştarafı 1. sayfada

Evet, erkeğiyle omuz omuza savaşmıştı, ama bu onu özgürleştirmeye yetmemişti. Çünkü halk olarak kölelik zincirlerini parçalayamamıştı. İşgallerde, aşiret kavgalarında erkeğiyle omuz omuza savaşmış, fakat onu çepeçevre saran kölelik bağları varlığını koruyordu. Bu da onu içte erkeğine, dışta da köleliğe zincirlemeye devam ediyordu. Yani, ondaki dışa karşı isyancı yan, en boyun eğen yan durumuna dönüşüyordu. Böylece ev köleliği dış boyundurukla tamamen güvenceye alınıyor ve bu tarihi yazgı hiç değişmeden, günümüze kadar geliyordu. En çok ezilmiş, en çok zincirlenmiş köle!

Tarihten devralınan esas sorun buydu ve PKK bunu çözecekti.

Kürdistan kadınının savaşı, özgürleşmesi süreci, toprağa düşen bu ilk cemre ile başladı. O, halk-ulus gerçekliğini kavradıkça kendini tanımaya ve sorununu kavrayıp tanımlamaya başladı. Sorununu kavrayıp tanımladıkça da köle kimliğine isyan etti. Bu dönüşüm çok ani ve çok kesindi. Bu sarsıntı Kürdistan'daki her birey ve her sınıfı sarstığı gibi, sarsmıştı onları da. Bu şekilde ayağa kalkan birey, öz benliğine, özgür kimliğine kavuşuyordu.

Kürdistan kadını da bu ilk cemreyle ayağa kalktı diyoruz. Bu çok derinden bir uyanış ve kalkıştı. Çünkü sorun kişilik bulma sorunuyla direkt ilişkiliydi. Hatta denilebilir ki, Kürdistan'da kişilik sorununun çözümlenmesi olayı, kadın sorununun da çözüm anahtarıydı. Kürdistan kadını da bu süreci yaşıyordu. Kürdistan ulusal kurtuluş bilincini şu ya da bu şekilde almış kadın, devrimci kopuşu başarma şansını elde etmiş oluyordu.

Kürdistan kadını, bu kimlik arayışında tarihi-toplumsal etkilerden kaynaklanan eksiklik ve hatalar dışında herhangi bir ciddi sapma içine girmedi. Sınıfsal özü boşaltılmış burjuva, küçük-burjuva anlayış ve arayışların biçimlendirdiği yapılanmalara yönelmedi. Kürdistan koşulları bu konuda da hiçbir sapmaya yaşam şansı tanımadı; toprağımız feminist eğilimler yeşertmedi. Ya devrimci kopuş ya da kölelik!..

Ancak, birçok ülkede kadınlar, bizdeki durumdan farklı bir yol izlemiş. Kadın sorunu, aile, tarihi-toplumsal gelişimi ve sorunun pratik çözümü açısından daha avantajlı bir süreç yaşamışlardır. Özellikle de iç dinamikleriyle gelişen toplumlarda birey, sınıf özellikleri geliştirici bir niteliğe bürünmüş, dolayısıyla da toplumsal sorunların ele alınışı ve çözümü çabuk ve kolay olmuştur. Hiç olmazsa bizdeki kadar kendi gerçekliğini tüketen, bizdeki kadar doğasına aykırılık içinde dağılan-bozulan bir rol oynamamıştır.

Bilindiği gibi genelde kadın sorunu, esas olarak kapitalizmin gelişmesiyle birlikte belli bir çözülme sürecine girdi. Çünkü kapitalizm kadını bunaltıcı ev ekonomisinden hızla fabrikalara, işletmelere, yani en geniş sanayi alanlarına çekti. Böylece, bir yanda onun ucuz işgücü potansiyelini yutarak yeni biçimde bir baskı-sömürü halkasını boynuna geçirdi; öte yanda onu diğer proleter yığınlarla, sınıf kardeşleriyle aynı savaş cephesinde bir araya getirdi, buluşturdu. Bu aynı zamanda onun da savaşıydı; tarihsel köleliğine son verecek bir savaş!

Fransa'da burjuva devrim sürecinde kadınların gösterdiği atılganlık sonrasında ise, burjuvazinin ikiyüzlü, baskıcı, sömürücü ve sömürgeci yüzünü teşhir etme, onu karakterize eden koşullara yönelme ve bazı haklar uğruna mücadele vermesi hatırlardadır. Keza, Paris Komünü sırasında cesaretli yürüyüşü, barikatlardaki dövüşkenliği o büyük tarihsel olayı anlamlı kılan bir örnek oluşturmuştur.

Bütün bunlar yanında çeşitli dönemlerde bazı haklar ve demokratik içerikli bazı talepler etrafında örgütlenerek mücadele vermiş ve sonuçta kısmi haklar elde etmeyi başarmış kadınlar vardır. Ne var ki, bu çaba ve bu temel üzerinde geliştirilen mücadele, kadın sorununu gerçek anlamda çözmeye yetmeyordu. Çünkü kadın sorunu, bazı haklar elde etmek sorununa -ki bu, boşanma hakkı, dernek kurma ve miras hakkı, kürtaj, oy hakkı vb. haklardan öteye gitmiyordu- indirgeniyor ve burjuva yasalar çerçevesinde çözüm aranıyordu.

Bu bakış açısı, süreçle kadın sorununa yaklaşımda iki eğilim ortaya çıkardı. Özellikle 1900'lerden sonra temelde iki eğilim belirdi. Birincisi; sorunu salt bir "kadın hakları" sorunu olarak gören; onu diğer toplumsal sorunlardan soyutlayarak ele alan ve iktidarı hedeflemeyen, hatta başından itibaren onun yörüngesine giren ve çoğunlukla da tamamen onun yedeğine düşen, feminist eğilim, ikincisi; kadın sorununu materyalist tarih anlayışına vuran; onu diğer tüm toplumsal sorunlarla birlikte ele alan, özgünlüğünü gözardı etmeden onu devrimci tarzda örgütleyen ve onu devrimin gerçekleşmesi sorunu olarak gören marksist anlayış. Avrupa bu iki eğilimin de en uygun zemini oldu.

20. yy. birinci eğilim için çok renkli bir yüzyıl oldu denebilir. Öz itibarıyla değişmeyen feminist hareketler, çok çeşitlilik içinde Avrupa ve diğer birçok ülkede yaygın olarak sürdü. Türkiye'ye ise bu çok çarpık yansıdı.

Bütün bu hareketlerin temelinde bazı haklı yanlar, demokratik içerikli talepler olsa da, özde kadın hareketinin devrimci tarzda gelişmesini sekteye uğratıcı bir özellik taşıyorlar. Hatta bunlar, süreçle faşizmin önemli siyasal-sosyal dayanağı haline gelebilmiştir. Bu denli saptırıcı, geriye çekici nitelikler alarak devrimci mücadelenin elverişli zeminini etkileyebilmişlerdir.

Açıktır ki, her burjuva iktidar, her sömürgeci egemen güç, kendisine uygun dayanaklar yaratmak ve sürekli onları beslemek ister. Karakteri gereği bunu yapmak zorundadır. Bu dayanaklardan biri de kadın yığınları olmuştur. Her toplumsal olguya, toplumun herbir bireyine kadar el atan bu güçler, en çok da örgütlenememiş, kendi öz silahıyla donanmamış zayıf ve geri alanlara göz diker; buralara hükmetmek ister. Yarattığı en alçaltıcı ortamda, bunu daha kolay başarır. Kadın emeği onun en ucuz sömürü aracı olmuştur her zaman. Bunun yanında düşürülmenin, ahlaki çöküntünün çok çabuk yaşam bulacağı bir alan olarak seçer buraları. Yarattığı yokluk, yoksulluk ve sefalet üzerinde yeni kâr alanları, yeni sermaye odakları oluşturur. Böylece kadın emeği yanında bedeni üzerinde de en büyük vurgunlar vurur. Öyle ki bunu uluslararası alanda da önemli bir sermaye kaynağı haline getirir. El atamadığı, gözeneklerini tıkayamadığı alanlarda bu aracı devreye koyar: "Özgürlük" adına, "sanat-kültür" adına, din adına...

Denilebilir ki, tarihte hiçbir din, kadını insanlaştırmada en ufak bir adım atmadı, kadın sorununun önünü açıcı en ufak bir gelişmeye olanak tanımadı. Ama, hiçbiri de İslam dini kadar kördüğüm vurmadı, kadını alçaltmadı...

İlk doğuşundan beri halkları köleleştirmede etkili bir araç olarak kullanılan İslamlık günümüzde neredeyse tüm dünya halkları karşısına çok tehlikeli ve tahripkar bir rolle çıkmaktadır. Dün, Ortadoğu halkları üzerinde her türlü hakimiyeti kurma, kurumlaştırmada başvurulan bu araç, bugün yeni imparatorluk sevdaları için kullanılıyor. Pantürkizm, Panislamizmle besleniyor. El atılmadık alanlara din unsuru ile girilmeye çalışılıyor. Bu alanlardan biri de kadınlardır. Bir yanda onu her türlü ilerlemeye karşı sınırlar, insanlaşmaya yönelik her gelişmeyi "günah" sayar, ama öte yanda onun üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahip olur. "İlahi güç, egemen erkek gücüdür!.. Her şeye kadir tek güç budur, kadın köle yaşamalıdır" buyurur! Ve böylece kölelik, onun emeği, beyni-bedeni üzerinde dönen o aşağılık çark, tüm bu ilahi güçlerin teminatı altına alınır.

İşte burjuvazi, faşist sömürgecilik din olgusunu bu şekilde kullanır. Zorbalık, sömürü ve zulmünü sürdürmede dini devreye koyar, onun güvencesine sığınır. Türkiye'de bugün çok hayati sorunlar için sokağa dökülemeyen, döküldüğünde ise, baskı, işkence ve zindanla son bulan bir durumla karşı karşıya gelinirken, baş bağlama, tesettür vb. talepleri bahane ederek sokağa dökülen kadınları görüyoruz. Halklar arasında düşmanlığı körükleyen, ırkçı-faşist milliyetçilik, bu kesim içinde önemli bir yer tutmuştur. "Bulgar, Yunan, Azerbaycan Türkleri" için sokakları dolduran kara çarşaflı kadınlar, tesettürlü, sıkma başlı genç kızlar azımsanmayacak bir sayı teşkil ediyor. Ve bütün bunlar bizzat devlet eliyle körükleniyor. Bu tür olaylar her tür imkan sağlanarak örgütlendiriliyor. Keza, dini toplantılar, kuran kursları vb. adlar altında küçük yaşlardan başlanarak sayısız kız çocuğu en geri ve yoz yaşam içine hapsediliyor. Bunlar önemlidir, gelişmenin önünü tıkayan bu engeller hızla ortadan kaldırılmadıkça fazla bir gelişme kaydedilemez.

Bütün bunlar, üzerinde genişçe durulması gereken önemli konulardır.

Yoldaşlar!

Kürdistan'da kadın sorununun tarihsel kökleri, halk tarihimizin dayandığı tarihsel kökler kadar derin ve karmaşıktır. PKK, bu tarihi kökleri bir bütün olarak kavrayıp sarstı ve yaşanılası tüm köklere, canlı damarlara taze kan verdi, budadı ve yeniden yeşertti. Bugün meyvesini veriyor.

Halkımız 20 yıllık bir uyanış ve mücadele içindedir. Zafere yaklaşan bir yürüyüşle hızla ilerliyor. Kürdistan kadınları da bu uyanış, bu mücadele ve bu yürüyüşün içinde yerlerini almış ve bugün gururla anılacak bir konum sergilemişlerdir... Çok ezilmişlik, çok zincirli kölelik onun uyanış ve yürüyüşünü engelleyemedi. Aksine, ulusal kurtuluş mücadelesi en çok onu sarstı ve saflara çekti. Bilendiği oranda da etkin bir mücadele gücü haline geldi.

Bunu sağlayan tek güç PKK'nin kendisiydi. Başından beri kadınların mücadeleye katılımına önem veren, pratikte de bunun gereklerini yerine getiren doğru ideoloji ve politikasıydı. Kadın sorununa devrimci tarzda sahip çıkması ve onun önünü hızla açmasındaki kararlılığıydı... Mücadeleye atılırken Parti ortamında bizi sınırlayan bir anlayış veya politikayla karşılaşmadık. Gerek bizde, gerekse de erkek yoldaşlarımızda toplumdan, eksik ve yetersiz kişiliklerimizden kaynaklanan yanlış anlayış ve önyargılar dışında bize ayakbağı olacak bir durum yaşamadık. Tam tersine önümüzü sürekli açan, bizi her yönüyle açığa çıkaran bir mücadele ortamı vardı. Onun içindir ki, bizde burjuva, küçük-burjuva ya da feodal anlayışların temellik ettiği ciddi sapmalar yaşanmadı. Bizde yaşanan başka şeylerdi: Genelde her bireyin -kadın veya erkek- kişilik bulmada, PKK kişiliğini yakalamada gösterdiği zayıflık, yetmezlik... Eski sınıf özelliklerini taşıması, geri anlayışları yaşatması vb... Bu durum kadında da, erkekte de kendini hissettirebiliyordu. Her ikisinde de karşı inişe yol açabiliyordu. Kendilerini geri sınıf özelliklerinden arındıran, tarihi önyargıların etkisini kıran ve doğru devrimci tarzda kopuşu sağlayabilenler mücadele saflarında bir değer sahibi olurken, bunu başaramayanlarda ise, tekrar eskiyi yaşama, sefilleşme başgösterdi. Bu düşüşler doğaldı. Mücadelenin zorlukları, devrimimizin niteliği, zayıf-eksik kişilikleri daha fazla sürükleyemiyordu. Bugün gelinen nokta bu zayıflık ve eksikliklere karşı çok daha tahammülsüzdür; kesin kopuşları zorunlu kılıyor. Bunun ilk adımı aileden kopuştur. Kürdistan'da aileden kopuş başlı başına bir devrimdir. Bunu doğru tarzda sağlamayı becerdiğimiz oranda kendimizi Parti ortamına, mücadele ortamına oturtabilmiş oluruz. Fakat gerçektir ki, çoğumuz baştan beri bu kopuşu birçok eksiklik içinde gerçekleştirdik. Bu da doğal olarak daha sonraki sürecimizi etkiledi, güç ve yeteneklerimizi sınırladı, onları yeterince harekete geçirmemizde olumsuz etkileri oldu. Hatta bazılarını düşürdü.

Burada karşımıza çıkan bir gerçek de şu ki; kopuş sürecini yaşayan kadın yoldaşlar bir kez değil, birçok kez devrim yapmak durumundadır. Çünkü o çok zincirli köleliğin etkisini en çok gösterdiği alanlardan biri de aile-çevredir... İkincisi, Parti ortamı ve mücadele saflarıdır. Çünkü tarihten gelen erkek egemen anlayışı, saflarda şu ya da bu şekilde etkisini yaşıyordur. Kadına önyargılı bakış, güvensizlik bu anlayışın ürünüdür. Ama aynı etkiler kadında da kendini gösteriyor. Kendini salt kadın görme, çekingenlik, kendine karşı güvensizlik, kendini yeterince mücadeleye katamama, Parti silahını kendine yakıştıramama vb. bir yığın yanlış anlayış...

Bütün bu yanlış ve zararlı anlayışlardan uzaklaşmak, kişilikte devrim yapmakla mümkündür. Partinin kadın ve erkeğe sunduğu eşit haklar, mücadelelenin kendisi, bunlara daha fazla yaşam hakkı vermemedir. Ancak bugün bunların etkilerini hala yaşıyoruz. Saflarımız genişledikçe, bu etkileri yaşayacağımız açık. Çünkü kitleleri kucaklayan bir savaş örgütüyüz. Eski anlayışları bir çırpıda atmak zordur. Fakat Parti ortamında sözü edilen anlayışların artık yaşanmaması gerekir.

Kuşkusuz mücadele geliştikçe birçok eksiklik ve yetersizlik aşıldı; yeni tecrübe ve deneyler, yeni pratik adımlar mücadele birlikteliğimizi daha güzel ve daha anlamlı kıldı. Birçok ülke pratiğinde görülmeyen bir nitelik kazandı Kürdistan'daki kadın hareketi. Mücadele içinde doğan ve mücadeleyle büyüyen bir hareket niteliği kazanması en övünç duyulan yanıdır. Parti anlayışıyla yoğrulan ve parti takti-

ğiyle kendine yön veren bir hareket kimliği kazanması, kadın hareketimizin ayırdedici özelliğidir. Tutturduğu bu çizgide ne kadar inatçı olursa o kadar ilerleme kaydeder.

Yoldaşlar!

Kürdistan kadını tarihte ilk kez kendi özgür kimliğine, kendi öz örgütüne kavuştu. Ulusal kurtuluş cephesi saflarını devrimci-yurtsever kadın yığınlarıyla sıklaştıran, ona güç veren YJWK'nin kuruluşu önemlidir. Bu sıradan bir örgüt ve güç değildir. Kürdistan halkının bir bütün olarak uyanışı, mücadeleye seferber olmasıdır. Kürdistan kadını uyanışı gerçekleştirmiş ve bugün ellerinde kavgayı büyütüyor, geleceğe yürüyor. Çığlıkları halkı bir bütün olarak kendine getiriyor. Onun için bu çığlıklar büyümeli, daha çok büyümelidir...

Evet, Kürdistan kadını kendi özgücüyle savaşıyor! PKK'nin verdiği silahla!.. Ama burada durup Başkan APO'ya kulak verelim:

"Kürdistan kadını kendini silaha, ideolojik-politik önderliğe yakıştırmazsa, kurtuluştan söz edilemez..."

Yani, özgür kişilik, özgücün zaferi ulusal kurtuluşun, devrimin kendisi olan bu yaşamsal silahı biz Kürdistan kadınlarının hizmetine sunmuş, özgürleşme yolunu ve ortamını açmış ve onu sıkıca kavramamızı, ona tümüyle hükmetmemizi emrediyor.

Peki biz bu silahı yeterince ve emredilen şekilde kavrayabilmiş miyiz?

8 MART mücadele gününde, gerçekliğimizi birkez daha sorgularken bu soruyu ciddi olarak kendimize sormak zorundayız.

Eğer bugün hala onu tam anlamıyla kavrayamamışsak; bu silahın yaratıcı, geliştirici yanlarıyla kendimizi iyi donatamamışsak, sadece bir yanıyla yakalamış, ama gerçek anlamda ona hükmedememişsek, bunda birinci derecede sorumlu olan biz Partili kadınlarız. Çünkü bu konuda Partimiz, mücadelemizin kendisi bize her türlü imkanı sunmuş ve bize bütün yolları açmıştır.

Açıktır ki, devrimci kadın hareketimiz öz silahını kuşanmada hala önemli eksiklikler yaşıyor.

O halde bu nasıl giderilir, bu hadikaplar nasıl aşılır? Bu konuda Başkanımız, Partimiz, Ordu ve Cephemiz en büyük yol göstericidirler. Mücadelemizin yarattığı doğrular, bütün bunları aşmamızda, en iyi çözücüdür. İlk başta bu yol gösterici, çözücü ilkelerle donanmak gerekiyor.

Kuşkusuz mücadele saflarına katılıp savaşmak güzeldir, onurludur. Ancak kendimizi sıradan savaşçılar konumundan kurtaracak, önder, öncü savaşçılığı yakalamak zorundayız. Kendimizi ideolojik-politik olarak da mücadeleye katmak, geleceğin devrimci iktidarını daha güçlü temeller üzerinde kurmak zorundayız. Mücadelenin her alanında, tüm parti örgütlerinde, herbir birimde kendini her yönüyle devrimcileştirmiş yöneten kadınlar olmalıyız. Savaşçılığı böyle ele almalı, böyle savaşçılar olmalıyız.

Bugün mücadelemizin girmediği, sarsmadığı alan yoktur, kalmamış. Ülke içinde, ülke dışında, özellikle de Türkiye'de sömürgeci zorun, ekonomik zorlukların bir araya getirdiği geniş bir insan potansiyeli vardır. Kadınları örgütleyecek ve mücadeleye katacak çok elverişli alanlar doğmuştur. Parti politikamız ve taktiğimizle bu alanları iyi örgütlersek, önemli bir güç haline getirebiliriz. Kadın, iyi ve doğru tarzda ele alınıp örgütlendirilirse giremeyeceği alan olmaz. Dünyanın birçok yerinde kadınların en güvenlikli düşman üslerine, en donanımlı alanlara girip düşmanı içten vurduğu, en umulmadık yerlerde işkenceci-katilleri cezalandırdığı; düşman içlerine kadar gidip sabotajlar düzenlediği, birlikleriyle düşman güçlerine bozgunlar yaşattığı, hedef şaşırtıcı manevralara giriştiği bilinen örneklerdir. Yani sadece kır gerillacılığı yeterli değildir. Bu konuda savaşçılığıyla düşman güçlerine büyük kayıplar verirken, yiğitliğiyle, ataklığıyla hayranlık uyandıran kadın gerillalarımız övünç kaynağımızdır, bu yönlerine söylenecek sözümüz yoktur. Ancak Kürdistan koşullarında çok yönlü savaşçılık şarttır. Düşmanın Kürdistan'daki her canlı nesneyi denetimi altına almaya çalıştığı ve bu konuda her türlü imkanını seferber ettiği bir ortamda, YJWK de her konuda uzman, donanımlı birliklerle çoğalmalı, büyümelidir.

YJWK, çalışmalarını uluslararası alanda da etkin bir güç haline getirmelidir. Diğer ülke devrimci kadın hareketleriyle sıkı bağlar kurulmalı, tecrübelerinden yararlanılmalı ve onlarla ortak mücadele birliktelikleri kurularak aktivite kazandırılmalıdır. Özellikle Avrupa sahasında ve Türkiye'de yığınca kadın örgütü ve çevre var. Ayrıca buralarda çok sayıda Kürdistanlı kadın çevre vardır. Buralara girip devrimci tarzda mücadele etmek, kadın hareketini devrimci mücadeleden saptırıcı eğilimleri teşhir etmek ve doğru bir mücadeleyle yurtsever, dürüst unsurları mücadele saflarına çekmek, ve varsa, bu örgütlerin olumlu yönlerini geliştirmek, yardımcı olmak gerekiyor. YJWK'ye uluslararası nitelik kazandırmak için, bu yönlü çalışmalara özel önem vermek ve geliştirmek önemlidir.

Ülke içerisinde düşman yeni bir emek-beyin sömürgeciliğine yöneldi. Düşman, sömürgeci zorun başarı sağlayamadığı alanlara yeni eritme araçlarıyla girmeye çalışıyor. Son olarak Kanal GAP'la yaşamın her alanına müdahaleyi kolaylaştırdı. Eskiden Kürdistan kadınını eve ve dar alana hapsetmede bu kadar özel çabası yoktu. Çeşitli kurslarla oyalamak ve asimile etmek istiyordu. Ama bugün kadınların mücadelemizdeki yeri ve önemini kavradıkça, mücadeleye katılımı gördükçe faaliyetlerini çeşitlendirdi ve daha önemle üzerinde durdu. Okuma-yazma kursları, biçki-dikiş kursları, halı-çiçek kursları, nikah törenleri, nüfus planlama ve sağlık toplantıları, kadınları güçlendirme toplantıları ve paneller... ve daha birçok emek-beyin sömürüsüne açık ve elverişli kurslar-toplantılara yaygınlık kazandırıldı.

GAP'la birlikte bu tür, özünde beyni sömürgeleştirme amaçları çoğaldı. Kanal GAP programlarının ağırlıklı hedefi kadınlardır. İyi yemek yapma, moda, iyi dikiş dikme, iyi ev kadınlığı... Bunlara bir de daktilo ve bilgisayar kursları eklendi... Ve el altında Kuran kursları, gizli din dersleri, toplantılar... Kürdistan'da genç kızlar, kız çocukları okula gitmese de olur, (Kenan Evren Kürdistan gezilerinde en çok bunu propaganda ederdi) çünkü Türkçeyi TV'de, kurslarda öğrenme fırsatı buluyorlar!

Yoldaşlar!

İşte bütün bunlar, kadınları mücadeleye çekmenin, onları hızla örgütlemenin önemini daha da arttırıyor. Görevlerimizi daha da önemli ve acil kılıyor. Düşman Kürdistan'daki genel uyanışın ve özellikle de kadınların uyanışının farkında, onun için önemle üzerinde duruyor. Bu kesimi devrimin itici gücü olmaktan çıkarmak istiyor.

Kürdistan'da bir ailede kadın devrimcileşmişse o aile devrimcidir-yurtseverdir. Bir köyde kadın devrimci mücadeleye çekilmişse, o köy mücadelenin dostudur. Abartısız böyledir. Hele bu doğru tarzda sağlanmışsa etkisi mutlaka bu çaptadır. Cezaevlerine gelen çok sayıda köylülerimiz, en çok kadın gerillanın savaşçılığını anlatmış, en çok onun yarattığı etkiyi yansıtmıştır. Kadın konusundaki anlayışı ne olursa olsun, mücadeleye katılımı ne düzeyde olursa olsun istisnasız hepsinde bu ortak hayranlık var. Tabii bu hayranlığı hak eden kadın savaşçılara göstermişlerdir, kendini tümüyle mücadeleye katan, güven yaratan kadınlara...

O halde, düşmanın her konuda olduğu gibi kadın konusunda da başlattığı haçlı seferini boşa çıkaralım! Bu alanlara yönelttiği gerici-yoz, köleleştirici, düşürücü silahı ellerinden alalım! Onu bunaltıcı, geriletici ev-aile ortamından çekip mücadele saflarında savaştıralım! Partili yoldaşlar bu konuya gereken önemi vermeli ve Parti taktiğini titizlikle uygulamalıdırlar.

Bugün hala kendi kızkardeşini, eşini, anasını devrimcileştirmede çaba göstermeyen, bunu savsaklayan yoldaşlarımız vardır. Kendi alanımızda da bunu görmek mümkündür. Evde birçok yetişkin, savaşabilecek kızkardeş, eş, gelin vardır. Ama onları kendisini ziyaret etmekle sınırlayan, ya da çok geri ve sıradan bir yardımla mücadele gerisinde tutan davranışlara çok rastlanmaktadır. "Dışarı çıkarsam, alıp götürürüm" anlayışında olanlarımız vardır!. Bu, aslında kadına ve mücadele ortamına güvensizliktir. Kadını ev-aile kölesi görme, erkeğe muhtaç zayıf-zavallı bir yaratık biçiminde görüp değerlendirmedir. Tıpkı ana ve babalarımızın bize baktığı gibi. Ana ve babalarımız bile gelişen mücadele sonucu bu anlayışlarını büyük oranda terketmişlerdir; bize, Parti ortamına güven duyuyor, tek koruyucu olarak kendilerini görmüyorlar. Ama ne yazık ki saflarımızda, bu yönlü devrimcileşmeyen, kendini bir türlü aşamayanlar hala vardır ve bu anlayışlarla mücadele ediyoruz.

Yoldaşlar!

Yine Başkan, *"Başta kendi özgürlüğünüzü bulmaya çalışın, gücünüzle. En azından güç olun, örgüt olun, siyasal güç, hatta askeri güç haline de gelin. Askeri güç haline gelememeyi ben ciddi bir eksiklik olarak görüyorum. Bilirsiniz; ordular erkek ordularıdır. Bunun herhalde kadının konumuyla da sıkı bir bağlantısı vardır. Silah kimin elindeyse; söz de onun elindedir. Kadın kendini silahlandırmalıdır. Askeri-siyasi yönden, ideolojik-kültürel yönden..."* diyor ve bize savaşı güçlü yürütmenin yollarını gösteriyor.

Bu değerlendirmeler, bu değerli çözümlemeler kavrandığı oranda başarı kazanılacağı açıktır. Kadınların mücadeleye katılımı arzu edilecek düzeyde olmasa da büyüktür. Geniş bir kadın kütlesi var saflarımızda. Kaldı ki nicelik olarak fazla olmak o kadar önemli değil; varolan gücü iyi donatıp savaştırmak, devrimci bir öz kazandırmak, onu kendi ayakları üzerinde oturtmayı başarmak önemlidir. Ve elbette hala bir askeri güç haline gelememiş olması bir eksikliktir... Oysa ulusal kurtuluş mücadelesi saflarında savaşan kadın birlikleri, örgütleyen birlikler, propaganda ve ajitasyon birlikleri, sabotaj ve imha birlikleri, özel istihbarat birimleri, uluslararası komiteler vb. birçok birlik ve gruplar oluşturulmalıydı. Çalışma alanları vardır, çok elverişli koşullar da yaratılmıştır. Bu alanlarda güç oluşturmak, yeni mevziler kazanmak gerekiyor. YJWK ancak böyle, daha ciddi ve nitelikli çalışmayla siyasal güç sahibi olabilir, söz sahibi olabilir. Yani sadece devrimin yedek bir gücü, sıradan bir savaşçı gücü olmak yetmiyor, varolan potansiyel iyi işlemeli, onu savaşımızın aktif bir siyasi-askeri ordu gücü durumuna dönüştürmeliyiz... İktidar sahibi olmalıyız! Çünkü Kürdistan'da güç olmak, savaşmaktır. Başkanımızın, Partimizin emrettiği silahla savaşmak! Bu savaşta inatçı olmak, bu savaşta kararlı ve güçlü olmak şarttır. Kadını iktidar yapacak olan, bu güçlü olgulardır. Hayır! Bu noktada hiç kimse önyargılarını konuşturamayacaktır. Çünkü kadının iktidar olma yolundaki savaşı halkımızın bir bütün olarak yürüttüğü savaştır. Bu savaş hepimizin elleri ve omuzları üzerinde gelişiyor. Ama Kürdistan kadını onu kucağında da büyütmelidir.

Bir yoldaş, Alman mahkeme salonlarını işgal eden kadınlarımızı anlatırken Kürdistan kadınının gerçeğini anlatıyordu: *"... Bir gün salonu işgal edenler yalnızca kadınlarımızdı. Biliyor musun, bizim kadınlarımız bir başkadır: Onun o müthiş direngenliği ölüyü bile canlandırıyor. Ulusal giysileriyle zılgıt çeken, ayaklanmış bir kadın kalabalığını gözlerinin önünde canlandır. İnsanlık budur. Mezopotamya yeniden yeşeriyor. Tarihin belli bir kesitinde olduğu gibi, kucağında yine uygarlığı ve insanlığı büyütüyor..."*

Bugün sosyalist ülkelerin çoğunda kadın sorunu tam anlamıyla çözülememiş. Kadın buralarda iktidar olamamış; gelişip serpilmiş bir kadın hareketinden sözedemiyoruz. Devrime katılmış, zaferinde güç sahibi olmuş, Partinin önemli bir yan örgütü rolünü oynamamış kadın hareketi, sosyalizmden sonra kendi özgürlüğünü koruyamamış! Bu önemli bir eksikliktir. İzlenen eksik ve yanlış politikalar kadın sorununun gerçek anlamda çözümünü engellemiş ve gelişimini kesintiye uğratmıştır.

Reel sosyalizmin sorunlarını incelerken bu noktayı da gözden uzak tutmamak gerekir. Daha şimdiden attığımız her adımda geleceği, geleceğin sosyalist iktidarını da düşünmek zorundayız. Sosyalist ülkelerde başgösteren sorunların kaynağını iyi bulmak ve gerekli dersler çıkarmak gerekiyor. Castro, sosyalist ülkelerdeki son gelişmeleri değerlendirirken, önemli sonuçlar çıkarıyor. Komünsit Partisi'nin öncü rolünü koyarken ve onun güçlü temellerinden söz ederken Partinin yan örgütlerinin -ki bunlar içinde kadın hareketi de vardır- durumuna parmak basıyor. Partinin, sosyalist iktidarın sağlam temellere oturtulması ve geliştirilmesinde parti yan örgütlerinin güçlendirilmesi, gelişme yollarının açılmasının şart olduğunu ısrarla belirtiyor. Yani sorun sadece devrimi gerçekleştirmekle çözülmüyor. Devrim buna ilk adımdır, diğer adımlarla bütünleşmedi mi gerçek çözümden sözetmek yanlış olur, yanılgılı olur.

Hele Kürdistan gibi bir toplumsal yapıyı dönüştürmek, her sorunun çözümünü kesintisiz götürmek çok daha zordur. Tarihi kökleri ilk insan toplumuna kadar uzanan kadın-aile sorununu sadece ulusal kurtuluş saflarında yer alıp savaşmakla çözemeyeceğimiz açıktır. Halk demokrasisi ve sosyalizm koşullarında da soruna gerekli önemi vermek ve tam olarak çözüme kavuşturmak için tüm yolları açmak gerekiyor. Bugünden doğru ve sağlam adımlar atılırsa ve Parti saflarında, genel olarak da mücadele saflarımızda gerçek yerine oturtulursa gelecekte karşılaşacağımız sorunlar çok daha farklı sorunlar olur.

Yurtsever Kürdistan Kadınları!

Ulusal kurtuluş mücadelemizin zaferle çıktığı bir yılı geride bıraktık, yeni yıla daha büyük zaferlerin umuduyla girdik. Halkımız her bahar, her MART'ta özgürlüğü biraz daha avuçlayarak yürüyor. Çünkü kavga her Mart Mazlum'da Newroz ateşini alıp onu dalga dalga taşırıyor, komutan AGİT'leşiyor.

Mart bir yeşili, bir de kızmızıyı en güzel şekilde yaşıyor. İkisi de yaşamı ifade ediyor: Biri canlı yaşamın rengi, ötekisi kavganın. Mart ölümü tanımıyor, Mart yaşamın adı, Mart kavganın adı, Mart özgürlüğün adıdır...

Bugün 8 Mart!

Bir yarım dünya, bir yarım ay, bir yarım güneşi sığdırmış bugüne kadınlar!.. 80 yıldır ay ve güneşi taşıyorlar dünyaya. Kendi elleriyle, kendi yürekleriyle,

kendi özgür beyinleriyle...

Kürdistan kadınları bu geleneği yaşatıyor kavgalarında. Bu geleneğe yaman bir savaşçılık ruhu katmış ve onu geleceğe taşıyor.

Kürdistan kadını 8 Mart'ı köy milislerinde, gerilla müfrezelerinde, mahalle ve okul komitelerinde, yurtdışında, kamplarda, baskınlarda, köy direnişlerinde, cezaevleri önlerinde yürüyüş ve mitinglerde, kısaca mücadelenin her alanında yeni güç ve enerjiyle, kendi öz silahıyla kutlayacaktır.

1990 8 Mart'ını YJWK'nin yeni atılım yılına dönüştürmek için ileri!

Dünya emekçi kadınlarına!

8 Mart'ın tarihsel anlamını iyi kavramak, onun devrimci-atılımcı ruhunu iyi yakalamak ve onu her devrimci adımda büyütmek... İşte 8 Mart'ı kutlamak budur.

Böyle bir günde, büyük devrimci bir kıskançlıkla ROSA'yı, CLARA'yı yaşamak gerekiyor!

Böyle bir günde halklar üzerinde oynanan emperyalist oyunları bozmak, yeni savaş çığlıklarını, tüm sömürgeci-ırkçı sesleri, yeni devrim ve zafer çığlıklarında boğmak gerekiyor.

Kadın olarak kurtuluşumuz ancak böyle sağlanır, halk olarak o büyük ÖZGÜRLÜK ve BARIŞ ancak böyle zaptedilir!..

Dün; Avrupa'yı sarsan devrim dalgası tüm proleterleri ve emekçileri aynı mücadele cephelerinde, aynı ortak çıkarlarda birleştirdi. Onları emperyalizme ve her türden gericiliğe karşı tek bir devrimci barikat haline getirdi.

Onun içindir ki; emperyalizmin ortalığı boz-bulanıklaştırdığı bir ortamda, savaşı başlatan karşı-devrimci bloka karşı, sınıf kardeşleriyle birlikte mücadeleye duran, devrimin bu coşkulu döneminde ihanet ve döneklikleriyle set çekmek isteyenlere karşı Marksizm-Leninizme sarılan, devrimci ilkeleri bağnazca koruyarak ve enternasyonalist birliği sonuna kadar savunarak mücadele bayrağını ellerinden düşürmeyen ROSA'yı, CLARA'yı bugün gerçekten yaşamak gerekiyor!..

Çünkü 8 Mart bu devrimci sürecin pratik bir ifadesi oldu; tarihsel anlamını bu kıyasıya kavgalarda buldu. Çünkü, bu yiğit önder kadrolar, kendi öz çabalarıyla cesaret ve atılganlıklarıyla emperyalist gericiliğe ve onun tüm entrikalarına kafa tutmuş; proletarya davasını sonuna kadar bağlılık içinde götürmesini bilmişlerdir.

Her sorunda olduğu gibi kadın sorununda da devrimci sorumlulukla hareket etmiş ve gerekli önemi vererek ona uluslararası bir nitelik kazandırmışlardır. Kadın yığınlarını, kendi öz sorunları etrafında örgütleyerek devrimci mücadeleye çekmiş ve gerçek kurtuluşlarını getirecek yolu 8 Mart devrimci geleneğiyle açmışlardır.

Ve bu çaba, bu devrimci gelenek, ilk meyvesini Rusya'da vermekte gecikmedi. Büyük Ekim Devrimi, Rusya kadınlarının kararlı ve özverili mücadeleleriyle büyüdü ve zafer kazandı. KOLANTAİ'ler ilk kez "Kadınsız devrim olmaz" şiarını kendi koşullarında hayata geçirmişlerdi. Ve bu devrimci bayrağı, bu kurtuluş ve zafer bayrağını ilk kez dalgalandırma onurunu elde ettiler.

Rusya kadınları ROSA'ları, CLARA'ları gerçek anlamda yaşamış oldular. Kuşkusuz bu zaferin parıltılarında Paris barikatlarında kahramanca dövüşen kadın komünarların yaktığı ateş, Spartaküslerin isyan ateşi ve 8 Mart'ın devrimci ateşinin kızıl rengi vardır. Yani Rusya kadınları, Lenin'den, Bolşeviklerden aldığı güçle, komünarların, Spartaküslerin ve 8 Mart'ın harlayıcı ateşiyle büyüdü, devrime yürüdü ve zaferi kazandı.

Bugün, dünya mazlum halkları yeni bir devrim fırtınasının bütün etkilerini yaşıyor. Fırtına durulmayacak, bu kesin! Ama öte yanda tarihsel miyadını doldurmuş emperyalizm, son kez en çirkin yüzünü halklara çevirmiş, tarihe ayak diretiyor. Bu kadar çılgın!

Hayır, tarih tekerrür etmiyor. Emperyalizm en kötü şekilde can çekişiyor. Yüzüne "demokrasi", "barış" maskesi takmış en vahşi savaşlara zemin hazırlıyor! Halklar yeni acı ve yeni kıyımların eşiğine getirilmek isteniyor. Ama hayır, bu büyük devrimci fırtınayı da biçecek olan güç, dünya halkları ve sosyalizmdir, bu da çok kesindir. Bu inançla mücadeleye sarılmış, bu inançla zafere koşuyoruz.

Tüm ilerici-devrimci kadınlar!

Bugün, halklarımız arasında birlik, dayanışma ve kardeşliğe her zamandan daha çok ihtiyaç vardır. Bunu geliştirip pekiştirmekte ülkemiz kadınlarının büyük rolleri olacaktır. Fakat sadece savaş aleyhtarı gösteriler, sadece panel ve toplantılar ya da bildiri ve broşürler yetmiyor! Bunların hiçbiri tek başına emperyalist saldırganlığı engellemeye kafi gelmez. "Barış ve özgürlük" istiyorsunuz, bu çok iyi. Bu olgular çok değerlidir. Ve bunu herkesten çok istiyoruz, inanınız. Halkımızın bu uğurda ödediği bedeli iyi görmek gerekiyor. Emperyalizm ve faşist sömürgecilik kanlı ellerini kolayca çekip almıyor, daha çok kan, daha çok acı istiyor halkımızdan. Bu yolda yürüyen halklara bakmak yeterlidir. İşte Filistin, işte Kürdistan, Afrika, Latin Amerika halkları...

Emperyalizm, vahşi pençelerini söküp atan alanlara bugün yeniden yönelmiş. Romanya'da, Bulgaristan'da, SSCB ve D. Almanya'da tezgahlanan karşı-devrimci oyunları görüyor ve izliyorsunuz. Din ögesini, milliyetçiliği o halkların özgün sorunlarını kullanarak, "demokrasi" havarisi geçinerek saldırıyor. Sosyalizmi, "sonu olmayan bir yaşam" biçimi olarak göstermeye büyük gayret sarfediyor. Bunun için en alçakça ve en sinsice oyunlara başvuruyor.

Halklar kendi öz sorunlarını kendileri çözsün, hepsi bu güçtedir. Emperyalistler ve tüm burjuva, karşı-devrimci ahmaklar kanlı katil ellerini o ülkelerden çeksin!

Almanya işçi-emekçi-devrimci kadınları!

Burada durup özellikle sizlere seslenmek istiyoruz. Çünkü bugün emperyalist burjuvaziniz, yeni "Büyük Almanya" düşüyle ikinci bir dünya savaşı daha yaşatmak istiyor. Hitler'in, dünya halklarına yaşattığı acı hala belleklerde, o yaralar henüz kabuk bile bağlamamış.

"Almanya'nın birliğini istiyoruz" diyorlar. Hayır, yalan söylüyorlar, aldatıyorlar, ikiyüzlülük yapıyorlar. Hiç kimse halkların birlik isteği kadar birlikten yana olamaz. Hele emperyalistler, halkların birliğini asla istemezler. "Böl-parçala-yönet", onların vazgeçilmez karakterleridir. Onların bugün istediği yeni bir imparatorluktur. Büyük savaş, büyük talan, büyük kâr ve sermaye sevdalarına kapılmışlar. Onların istediği bu... Onların istediği, sosyalizmi halkların tek yaşam ve kurtuluş umudu olmaktan çıkarmaktır.

Dün Almanya'yı aynı amaçla parçalayan onlardı, onların en vahşi yüzü olan faşizmdi. Bugün "birlik" maskesine sarılıp istedikleri de sosyalizmdir, kardeşlerinin yüce yaşamlarıdır. Bu suçlarına sizleri de ortak etmek istiyorlar. Onların yüzündeki maskeyi çıkarıp atacak sizlersiniz, Almanya halkıdır.

Almanya halkı birlik kararını kendi vermelidir, kendi öz ifadesiyle bunu oluşturmalıdır. Ama emperyalist burjuvaziniz, bugün sizlerin iradesini çiğniyor, size dayattığı, kendi emperyalist emelleridir.

D. Almanya halkı sosyalizmi kolay kazanmadı... Milyonların kanı aktı. Onlar, sosyalizmi bu ağır bedeller sonucu kurdu, onlar o soylu ve güzel yaşamı seçti, tercihi onlar yaptı. Kendi özgür iradeleriyle yükselttikleri bir yaşamı kolay kolay emperyalistlere teslim etmezler, etmeyecekler.

Kautsky'lerin ihanetini unutmayınız. "Vatan savunması" adı altında vatanı emperyalistlere sattı. Halkın davasına ihanet etti. Burjuvaziyle aynı cepheden Alman halkına, proletaryasına, emekçi kadınlarına saldırdı. Onun, onların tercihi de bu oldu: İhanet!

Sizler, ROSA'ları, CLARA'ları anımsayınız. Onlar bu ihanet birliklerine karşı halkların gönüllü birliğini savundu. Onlar, enternasyonalist birliğin en güzel örnekleri oldular. Halkların yüce birlik ruhunu emperyalist burjuvazinin kirletmesine izin vermediler. Sizler de vermeyiniz.

Ve Hitler'in "Büyük Almanya" düşünü asla unutmayınız. 20 milyon ceset, 10 milyon sakat insan... Eşlerini, çocuklarını, kardeşlerini yitiren kadınları hatırlayınız. Savaşın acılarını en çok onlar, kadınlar çekti. Savaş sanayii en çok kadın emeğini yuttu, açlık-sefalet en çok kadınları düşürdü.

Onun içindir ki, bugün savaşa en çok karşı çıkan kadın yığınlarıdır. Bu karşı çıkışı daha bilinçli, daha örgütlü, daha aktif hale getirmelidir kadınlar.

Almanya halkı, siz emekçi kadınları gerçekten birlik istiyorsanız, emperyalist burjuvazinize karşı D. Almanya'daki kardeşlerinizle enternasyonalist dayanışma içinde ve proletarya bayrağı altında saf tutarak mücadeleyi bir an önce yükseltmelisiniz. Özgür ve demokratik bir birlik ancak böyle kurulur.

Emperyalist burjuvazinizin çirkin ve saldırgan yüzü sadece bu mu? Hayır. Halkımıza dönük yüzü çok daha saldırgan ve çok daha vahşidir. Tarihin en zorba, en gerici gücü olan Türk faşist sömürgeciliğiyle elele vererek halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesini boğmak istiyor. En korkunç hesaplarını bugün Kürdistan üzerinde yapıyor. Halkımızın büyük önderi APO'yu, Partimiz PKK'yi türlü komplo ve oyunlarla yok etmeyi önüne koyacak kadar korkunç oynuyor!

Bir yanda bu saldırıları yoğunlaştırırken, öte yanda da siz emekçi kadınların, işçilerin, halkın emekleri üzerinde kurduğu savaş sanayinin ölüm kapısını açmış, modern savaş uçakları, helikopter ve tanklarla halkımızın üzerine ölüm kusuyor... Yeni ekonomik, askeri, siyasi, kültürel anlaşmalarla bunu güven altına alıyor. Kültürel haklar konferansları, insan hakları, azınlık hakları vb. adlar altında mücadelemizi sekteye uğratmaya çalışıyor.

Bununla da yetinilmiyor. Bugün Almanya zindanlarında insanlıkdışı koşullarda yaşayan yoldaşlarımız var. Faşist yasalarla onlar şahsında halkımızın yüce davası yargılanmak isteniyor. Kendi saldırılarına haklı zeminler yaratıp bizi, halkımızı yanlızlaştırma çabalarıdır bunlar.

Bütün bunlar boşa çıkaracak mücadelemize güç vermenizi bekliyor; sizleri bu anlamlı günde ROSA'ların, CLARA'ların izinde yürümeye davet ediyoruz.

8 Mart tüm emekçi kadınlara kutlu olsun!

Türkiye emekçi-devrimci kadınlarına!

Tarihte belki hiçbir halk, Türkiye ve Kürdistan halkı gibi bu kadar iç içe ama birbirine bu kadar çok yabancı hale getirilmemiştir. Ve ne gariptir ki, her iki durumu yaratan güç aynı sömürgeci zorbalıktır. Yaratılan bu konumlar, halklarımız arasındaki ilişkiyi günümüze dek hep olumsuz etkilemiş ve hala da etkilemeye devam etmektedir.

Son 20 yıldır halkımızın, faşist Türk sömürgeciliğine karşı yürüttüğü ve Türkiye halkını yakından ilgilendiren ulusal kurtuluş savaşının etkileriyle yaratılan bu yapı sarsılmış olsa da, etkileri yeterince yerini bulmamıştır. Oysa bu az bir zaman ve azımsanacak bir mücadele değildir. Ayrıca devrimimizin zorluklarını ve halkımızın çektiği acıları en yakından izleyen Türkiye halkıdır. Buna rağmen gerekli ilgi ve desteği göstermemiş olması üzücüdür.

Bu genel yapı içinde Türkiye kadınlarının durumu çok farklı değildir. Yani kendi geri konumlarını aşmış değiller. Son yıllarda içine girdiği arayış ve bu yönlü çabalar inkar edilemez, hatta bunlardan bazıları olumlu bazı gelişme ögeleri de taşıyor. Ancak, bunlar faşist cuntanın uygulamalarına ve geneldeki dağınıklığa bir tepkilenme biçiminde belirmiş, devrimci sınıf temelinden hayli uzak bir niteliktedir. Doğru devrimci bir temel ve süreklilik kazanan bir mücadele olmayınca, belli dönemlerde baş gösteren radikal çıkışlar fazla umut verici olmuyor. Üstelik kadın grupları da çok çeşitli ve dağınıktır. Ve özünde bazı haklı talepler içerse de hemen hepsi feminist karakterli hareketlerdir. Kadın sorununu tarihsel bağları içinde ele alıp inceleme ve onu güncelle birleştirme gibi bir durum yaşamıyorlar, günlük politikalar ve günlük olayların peşinden sürüklenme, çalışmayı dernek ve dergi ya da toplantılarla sınırlama; genel gelişme ve değişmeleri yakalama yerine ona paralel çıkışlar yaparak yan çizme vb. bir konum yaşıyor var olan kadın hareketleri.

Aslında doğru tarzda örgütlendirilse önemli bir potansiyel oluşturuyor bu kesim. Fakat genelde sol hareketlerin dağınıklığı hala yaşıyor olması, hala gelişmelere damgasını vuracak tarzda devrimci bir çıkışın yapılamamış olması, kadın potansiyelini de olumsuz yönde etkiliyor. Hatta çoğu bu genel dağınıklığa bir tepki olarak örgütlenmiş durumdadır. Tabii doğru ve devrimci tarzda bir tepki olmayınca bir sonuç da vermiyor.

Yine, birçoğu Avrupa'daki gelişmelerin bir benzeri şeklindedir; onları taklit etmekte ve yaratıcılıktan uzak, belirsizlik ve çarpık anlayışların etkisinde gelişme göstermektedir. Kadın sorunu, kadın hakları sorunudur onlar için. Her şeyi cinsellik temelinde ele alıp bolca demagoji yapmakta, zamanı bu boş, sonuç vermeyen şeylerle öldürmektedir. Bunların bileşimi de çok ilginç. Çoğu burjuva, yarı-burjuva aydın çevrelerdir. Ya da cunta döneminde kabuk değiştirmiş eski devrimcilerdir. Sol gruplarda kadın sorununu en bol şekilde işleme modası yetişti son yıllarda. Kuşkusuz genel doğrular içeren çok değerli araştırma-inceleme yazıları ortaya çıkıyor, birçok teorik çalışmaya önem de veriyoruz. Bu konuda bizden daha zengin teorik üretimde bulunuyorlar. İlgiyle inceliyoruz. Fakat, dediğimiz gibi bu sorunu çözmüyor. Türkiye kadınlarını kendi öz sorunları etrafında sağlıklı bir örgütlülüğe kavuşturamıyor. En önemlisi pratikte bu yaklaşımların içi doldurulamıyor. Yani bu konuda da kısır bir döngü yaşanıyor. Demekki, teorik bilgi üretmekle, çok laf etmekle kadın sorunu çözülemiyor. Devrimci güçler varolan hazır potansiyeli işlemiyor. İktidara alternatif güçler şeklinde bir araya geleceklerine, birbirlerine alternatif gruplar haline geliyorlar. Türkiye cephesinde belirgin olarak yürütülen budur.

Yalnız son 5 yıldır, özellikle cezaevlerindeki baskı ve işkenceler ve bunlara karşı yükselen

Devamı 20. sayfada

HAKKARİ, VAN VE SİİRT BÖLGELERİNDE TIKANAN ÇETECİLİĞE GENEL BİR BAKIŞ

Baştarafı 1. sayfada
kullanıldılar. Böylece her dönemde Kürt egemenlerine dayalı olarak geliştirilen milislik, Kürt halkını iç çatışmalara sürükleyerek ve inançsızlığa sevkederek direnmelerinin kırılmasında temel bir rol oynadı.

1940-1970 dönemi, Kürdistan'da direnmelerin olmadığı karanlık bir dönemdir. Sömürgeci orduda askerlik zorunlu bir duruma getirilmiştir. Bu durum, çetecilik kurumunu gereksiz duruma getirir. Bu arada Kürdistan'da değişen sosyal yapı da, çeteciliğin sınıf zeminini daralttı. Kırda sınıf çelişkileri derinleşmekle beraber, sosyal yapıda, üst yapıda aşiretçi, feodal kurum korundu. Bu nitelikleriyle kompradorlaşan çoğu toprak feodali ve aşiret reisi, sömürgeci sistemin işbirlikçi uzantıları durumuna geldiler. Sömürgeci devletten aldıkları güçle de bu sınıf köylülük ve çoğu kez de şehir emekçileri üzerinde baskı ve talanlarını sürdürdü. Çünkü, istisnasız Kürdistan'ın tümünde belediyeler, burjuva parti temsilcilikleri, müteahhitlik firmaları bunların elindedir.

1970'lerin ortalarından itibaren PKK önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yine milisler çıkarıldı. Bu defakiler feodal-komprador çetelerdi. Hilvan (Süleymanlar), Siverek (Bucaklar), Batman (Ramanlılar), Derik (Mansuriler) ve Midyat (Çelebiler)'da adı geçen aşiretlerin ağaları etrafında oluşturulan çete grupları PKK'ye saldırtıldılar.

1980 askeri-faşist darbesiyle başlayan süreçte, kısa bir toparlanma devresinden sonra PKK, esas olarak 1983 yılı ile birlikte direnişi geliştirdi. PKK, Siirt, Van ve Hakkari bölgelerini temel üslenme ve yayılma alanı olarak seçti. Bu bölgelerin tarihsel, toplumsal ve coğrafik özellikleri, PKK'nin bu alanlardan başlamasını zorunlu kılıyordu.

Hakkari, Van ve Siirt, Kürdistan'da aşiretçi kapalı yapının en fazla korunduğu bölgelerdir

Türk sömürgeciliği de bölgenin bu durumunu bilir. Ancak, 1925-40 dönemindeki direnmeleri bastıran ve ardından gelen süreçte önemli bir kurumlaşmayı sağlayan Türk sömürgeciliği, artık aşiret reislerinin direnemeyeceğini bilir ve bu bölgenin Kürdistan geneli üzerinde etkin olamayacağını hesaplar. Çünkü, çoğu aşiret reisi zaten ajanlaştırılmış ve öte yandan TC, I-KDP'yi belli oranda denetleyebilmektedir.

Bölgenin aşiretçi yapısına kısaca göz atarsak:

En katı aşiretçi yapı Van ve Hakkari'de korunmuştur. Bu iki bölgede Ertuşiler denilen oniki aşiret bulunur: Jirkiler (Beytüşşebab), Kaşuriler (Çukurca), Xelilanlar (Çatak), Mamxuranlar (Beytüşşebab), Gewdanlar (Beytüşşebab), Xaviştanlar (Çatak-Gürpınar), Alanlar (Gürpınar), Zevkanlar (Silopi, yazları Başkale ve Gürpınar), Yezdinanlar (Çatak-Gürpınar), Şerefanlar (Başkale) vb. Bunların tümünün üretimi hayvancılık ve bahçecilikle sınırlıdır. Ticaretle uğraşırlar. Tümünde sosyal ayrışma zayıftır. Ağalık kurumunun en fazla aşındığı aşiretler Xelilanlar, Xaviştanlar ve Kaşurilerdir. En katı olarak da Jirkiler'de korunur. Hemen hemen her aşiret kabilelere bölünmüş ve birkaç ağa tarafından yönetilmektedir. Bu nedenle aşiret içi çelişkiler yoğundur. Yaylalar, biricik gelir kaynağı olduğundan hem aşiretler arası hem de aşiret kitlesiyle ağalar arasındaki çatışmanın temel ögesidir. Biçimde yayla, aşiretin ortak malıdır, fakat pratikte yaylalardan ve ticaretten vurgun vuran ağalardır. Ağaların çoğu, Tatvan ve Van'da acentalar açmış, kompradorluk ilişkileri içine girmişlerdir. Bölgenin sömürgeci parti temsilciliklerini de ellerinde tutan yine aşiret ağalarıdır. Hemen hemen tüm ağalar, bölgedeki karakol komutanlarıyla işbirliği içindedir. Ertuşi aşiretleri, Güney Kürdistan direnişlerine çok sınırlı katkıda bulunurlar. Bu aşiretlerden özellikle Jirkiler, 1977'de Türk komutanlarının denetimi altında en az 500 YNK (Kürdistan Yurtsever Birliği) peşmergesinin katledilmesinde yer aldılar. Bu olumsuz konumlarına ve rollerine rağmen, adı geçen aşiret ağaları, PKK bölgeye gidinceye kadar kendilerini "Kürt milliyetçiliğinin bölgedeki temsilcileri" olarak göstermekten de geri durmadılar.

Van ve Hakkari'de ayrıca Kinyas Kartal'ın aşireti (Van), Yukarı Pinyanişler-Zeydanlar (Yüksekova), Aşağı Pinyanişler (Çukurca), Dostkiler (Yüksekova), Herkiler (Yüksekova), Gerdiler (Şemdinli), Beyzadeler (Şemdinli), Diriler (Yüksekova'nın İran sınırı bölgesi) bulunur. Bunlardan en gerici ve kapalı yapısı olanı Yukarı Pinyanişler'dir. Diriler hariç diğerlerinin aşiret birliği tümüyle dağılmıştır. Etkin ağalardan çok etkin aile ve kabile reisleri vardır. Diriler'in bir kesimi Doğu Kürdistan'dadır. Bu aşiretin reisleri emperyalist güçlere kadar uzanan geniş uşaklık ilişkilerine sahiptirler. Herki, Dostki ve Gerdilerin bir kesimi Güney Kürdistan'dadır. Bu üç aşiret de Güney Kürdistan direnişlerinde hep aktif olarak yer almıştır ve ağaları belli oranda I-KDP ile ilişki içindedirler. Yine bölgede daha çok Çukurca, Hakkari, Gürpınar ve Beytüşşebab'ta yoğunlaşan Graviyanlar denilen Pirozanlar vb. küçük aşiretler bulunur. Direnişçi olan bu kesimler, sürekli olarak Ertuşi aşiretlerinin baskısı altındadırlar.

Uludere, Şırnak, Silopi, Cizre, Eruh, Pervari, kısmen Siirt merkez kırı ve İdil'i kapsayan bölgede bulunan aşiretlere Botan ya da Batuyan aşiretleri denir. Bunlar akraba aşiretler olup, tarihte Botan beyliğinin sınırları içinde yer almışlardır. Tarımsal üretim yapan bu aşiretler, bölgedeki her direnişin temel gücü olmuşlardır.

Uludere'nin tümünde Guyiler bulunur. Bölgenin Batuyanlar'la birlikte en büyük iki aşiretinden biridir. Aşiret yapısı, tümüyle dağılmış kabileler ve aileler şeklindedirler. Sosyal olarak en ileri aşirettir. Bölgenin en direnişçi ve yurtsever aşireti olarak bilinir. Güney ve Kuzey Kürdistan'daki her direnişte aktif olarak yer almıştır. Şırnak'ta Şırnakiler ve

JIRKİ AŞİRETİ REİSİ TAHİR ADIYAMAN

"Kozakçıoğlu görevini bana devretsin"

Batuyanlar bulunur. Şırnakiler iki koldur. Birinin başında Tatar ailesi, diğerinde ise Mala Ağaye Sor ailesi bulunur. İki kesimin de köylülük üzerinde kan bağına dayalı etkinliği kalmamıştır. Tatarlar, bölgenin en uşak grubudurlar. Köylülük üzerinde en korkunç baskı ve sömürüyü sürdüren bunlardır. İkinci grup ise ürün rantı olmakla beraber daha liberal bir yol, şehirde palazlanma yolunu tutmuştur. Bölgenin en kalabalık aşireti Batuyanlar, Şırnak ve Cizre'ye yayılmışlardır. Geri ve yoğun bir tarımsal üretim yaparlar. Direnişçi ve yurtsever özellikleri bilinen bu aşiretin ağalarıyla büyük çatışmalara varan çelişkileri mevcuttur. Silopi'de Sipertiler, Zevkanlar ve Tayalar bulunur. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan bu aşiretler aynı zamanda göçer aşiretlerdir. Sipertiler ve Tayaların aşiret birliği bozulmuştur. İç çelişkileri en yoğun ve sosyal olarak tipik gerilikleri olan, Tayalardır. Aşiret birliği dağılan ve yarı göçer Kıcanlar, Cizre ve İdil'de, aynı durumdaki Düderanlar ise Eruh ve Siirt merkezde bulunurlar. Tarım, hayvancılık ve bahçecilikle uğraşan Eruh'ta aşiretçilik ve kabilecilik dağılmış, ailecilik egemendir. Bu bölgeden şehire yoğun göç olmuş, kır ve kent proleterliği gelişmiştir. Aileler arası yoğun çatışma burayı yakın uzun tarihte anti-sömürgeci çalışmanın ve çatışmaların merkezi durumuna getirmiştir. Aynı şekilde sömürgecilerle işbirliğinin zemini de güçlüdür. Şirvan'ın da toplumsal yapısı hemen hemen aynıdır. Pervari'de ise Pervari aşireti ve Gerisanlar bulunur. Pervari, bölgenin direnişler merkezidir. Pervari aşireti, kapalı yapısını koruyan iki koldan oluşmaktadır. Bu kolların başında Emin Ağa (Emin Özcan-Belediye reisi) ve Durmaz Ağa bulunur. Emin Özcan, Pervari'de sömürgecilerin en güçlü dayanağıdır. Garisanların aşiret birliği dağılmış, proleterleşmiş, direnişçilik ve yurtseverliği ile tanınmaktadır. Sömürgeci devletten destek alan Pervari aşiret reisleri, Garisanlar üzerinde etkin olmaktadırlar.

PKK'nin aşiretlerle ilişkileri ne karakterde oldu?

PKK, bölgeye el attığında yukarıda çerçevesini çizdiğimiz geri yapıyla karşılaştı. Yine de aşiret kitlesinin PKK çalışmalarına açılımı çok hızlı oldu.

Aşiret ağaları ulusal kurtuluş örgütlenmesi ve bu amaçla aşiretler içinde yürütülen ajitasyon ve propaganda çalışmasının karşısında durdular. Başlangıçta bu karşı duruş doğrudan değildi. Çünkü cunta, bunların da üzerine gelmiş, ellerindeki belediye koltuklarını, parti temsilciklerini almış, tutuklamış, bir kısmı ise aranır duruma düşmüştü. Ayrıca kendilerini milliyetçi temsilciler (!) olarak gösterdiklerinden doğrudan karşı duramıyorlardı. Bu nedenle başta yumuşak yaklaştılar, Bazıları tanımaya, diğer bazıları da yararlanmaya çalıştılar. Fakat istisnasız tümü, daha başlangıçta otoritelerinin sarsıldığını gördüler ve alttan yürüttükleri çalışmalarla aşiretlerini PKK'den uzak tutmayı amaçladılar.

PKK ise, aşiret ağalarına yöntemli yaklaştı. Bunların sınıf karakteri ve pratik tutarsızlıkları biliniyordu. PKK, düşmanla işbirliği yapmamaları ve en azından nötralize olmalarını sağlayacak bir yaklaşım içinde oldu. Aşiret kitlesine nüfuz etmek için böyle bir yaklaşım zorunluydu.

Aşiret ağaları, sınıf ayrıcalıklarını korumak istiyorlardı. Onların kafalarında canlandırdıkları mücadele, I-KDP'nin yürüttüğü türdü. Kendi mıntıkalarında kalacaklar, aşiretleri üzerinde otoritelerini sürdürecekler, partide siyasi çıkarları temsil edilecekti, o da sömürgecilerin üzerlerine fazla gelmemesi koşuluyla. Çünkü, ortada bencil sınıf çıkarları durduğuna göre, TC, PKK'den daha fazla maddi olanak sunma imkanlarına sahipti.

Kaldı ki, PKK'nin bu istemleri karşılaması sözkonusu olamazdı. Çünkü, PKK, hem ulusal hem de anti-feodal devrimci-demokratik bir mücadele geliştirmektedir. Demokratik hedef özünde yoksul köylülerin çıkarını temsil eder. Bu hedef, aşiret bilincinin aşılması, aşiret ağalarının baskı ve talanına son verilmesi, köylülerin ulus ve sınıf bilinciyle demokratik örgütlenme ve mücadeleye çekilmesi demekti. Ağaların, PKK'ye karşı durmaları bu sınıf çıkarlarının karşıtlığından kaynaklanıyordu.

Böylece PKK'nin geliştirdiği ulusal kurtuluş mücadelesi, sadece Türk sömürgeciliğini geriletmiyor, aşiretlerin kof otoritesini de yerle bir ediyordu. Ne sömürgeci ordu tek başına PKK'nin mücadelesini önleyebiliyordu ne de aşiret ağaları PKK'nin aşiretler içinde çalışmasını ve kısa sürede etkin otorite olarak yükselmesini önleyebiliyordu. PKK, köylüleri haraç vermemeye, diğer aşiretlerle bencil ağa çıkarları için savaşmamaya, otlakları ve ürünlerinin rantını ağalara vermemeye ikna ediyordu.

15 Ağustos 1984 atılımı, ağaların net tavrı için bir dönüm noktası oldu. PKK, ağaların silah almamalarını, aşiret kitlelerini mücadeleden alıkoymamalarını istedi. Sözde milliyetçi olan ağaların, sömürgecilerin silahını almamak için acaip istekleri oldu. Bunlar, bütün ayrıcalıklarıyla donanmış olarak aşiretleriyle birlikte Suriye ya da İran'a iskan ettirilmelerini dayattılar. Bazıları da silah alacaklarını, fakat PKK'ye karşı kullanmayacaklarını ileri sürdüler. Bu kesim, Güney Kürdistan'daki duruma atıf yapıyordu. Bu istekler aslında silah almanın ve çeteleşmenin gerekçesi yapılıyordu. PKK, ne bu istekleri karşılayabilir ne de karşılardı. En nihayet silah alıp almamak, sömürgeciliğe karşı direnip direnmemek bir yurtseverlik sorunuydu, bir sınıfsal konum sorunuydu. PKK, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini geliştirerek herkesin kimliğini netleştirmeyi becermişti. Bu ayrım tüm Kürdistan insanları için geçerliydi.

Türk sömürgeci devletinin ağaları çeteleştirmek için kullandığı yöntemler çok değişik oldu. İkna ve zor birlikte kullanıldı. Fakat egemen yöntem maddi çıkar sağlama, bu sınıf karakterinden hareketle zaaflarını değerlendirme şeklinde oldu. 1984 sonbaharında Jirki mıntıkasına yapılan, savaş uçakları ve havan toplarıyla yapılanın benzeri saldırılarla aşiret kitlelerine gözdağı verildi, ağalar ise tehdit edildiler. Ferit Melen, Zeydanlar, generaller ve I-KDP devreye sokuldu. Kaçak ağalar affedildi; belediyeler, burjuva parti temsilcilikleri, yayla tapuları, sınır ticareti kendilerine bir daha teslim edildi. Çete reisleri maaşa bağlandı, silahla donatıldılar, helikopterler tahsis edildi, herbirine telsiz verildi, bölgenin yönetim merkezlerinde çete büroları açıldı. 1985 yazında Van'da ağalar biraraya getirildi ve çeteler başarısız kaldıkça bu tür toplantılar süreklileştirildi. Silah almamakta direten ağalar tutuklandı (Şidan ağası Kaya Öner misali) ya da yakınları kurşuna dizildi (1989 sonlarında Gürpınar'ın Yukarıbaşparmak köyünde Nedim Öner'in kurşuna dizilmesi misali), şehre göçeden ağalar zorla tekrar köylerine sü-

rüldüler.

Neticede köy koruculuğu adıyla çetecilik, Türk sömürgeciliği ile Kürt egemenlerinin çıkarlarının ortak ifadesi olarak 1985 baharıyla resmi bir kurum niteliğinde silahlı iç karşı-devrim örgütü olarak doğdu. Eğer, kemalist Türk sömürgeciliği 50 yıllık kurumlaşmadan sonra çeteciliğe başvurmuşsa, sömürgecilik açık olarak tıkanmış demektir. Eğer, uşak Kürt egemenleri düşmanın yanında halka karşı silahlı olarak saf tutmuşlarsa bu onların ne denli yokedilmeye mahkum ve yaşamak için son çareye başvuran bir sınıf olduğunu göstermektedir. Çetecilik, Kürt halkına felaket getirmiştir. Ancak, sömürgeci egemenliğin varlığından kaynaklanan ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesiyle ortaya çıkması bir yerde zorunlu olan bir kurumdu. Kurtuluşa soyunanlar, böyle bir gelişmeyi hesaba katmışlardı.

Çeteciliğin gelişmesinde PKK'de ilkede ya da anlayışta eksiklik görmek yanlıştır. Sömürgeciler ve uşakları bu yönlü propaganda yapıyorlar; güya PKK mücadele etmeseymiş, çetecilik gelişmeyecekmiş! Doğrudur; o zaman hepimizin sömürgeci egemenliği benimsememiz ve kölece yaşamaya razı olmamız gerekirdi. Uygulamada ağalara yaklaşımda sol sekter, onları düşmanın kucağına iten yaklaşımlar olmadı, tam aksine sağ anlayışlar oldu, zamanında kafası ezilmesi gerekenler ezilmedi. Bu eksiklikler yüzünden sayıları 100 rakamının çok üstünde PKK kadro ve savaşçısı, ağaların komplolarıyla ya pusularda, ya uykuda ya da yemeklerine zehir katılarak katledildiler. İblisler kelle başına mükafat alıyorlardı.

Köy koruculuğunun geliştirilmesinin ardından beş yıl geçiyor. Ağaların bir kısmı ihanetlerinin bedelinden korktuklarından Van'a göçettiler, bir kısmı cezalandırıldı, bir kısmı silah bırakmak zorunda kaldı, diğer bir kesimi ise ancak sömürgeci birliklerle takviyeli olarak dar bir alanda hareket edebiliyorlar. Ağaların kanlı pratiği, sadece köylülerin değil toplumun çok geniş kesimlerinin karşı koyuşuna yolaçtı. Çeteciliğe giderken Türk sömürgeci devleti birkaç yılda sonuca ulaşacağını sanıyordu. Sonuç tersi olunca konuyla ilgili olarak Türkiye siyasal ortamında da ayrılıklar ve çeteciliğe tepki doğdu. Çünkü çeteler, sömürgeci orduyu kurtaramıyorlardı, tam aksine ordunun kamburu olmuşlardı. Çetelerin talanları, suçsuz yere masum insanları katletmeleri ve köylülere keyfi baskıları halk arasında büyük tepki yarattı. Çeteciliğe karşı, köylülerin devrimci-demokratik mücadelesinin geliştirilmesiyle durulabilirdi. Aşiret kitleleri silah almamaya direndiler. Basın bu durumun örnekleriyle doludur.

Ağaların silahlandırılarak halka saldırtılmaları ile PKK öncülüğünde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin Hakkari, Van ve Siirt bölgelerinde gelişmesi önlenebildi mi? Sonuçlar ortada. ARGK birliklerinin, bölgedeki savaşçı kaynağı aşiretlerin gençliğidir. Zorunlu askerlik yasası gönüllülük temelinde bu alanda tutulmuştur. Her aşiretin çok sayıda savaşçısı ve şehitleri vardır. Ağa ve ordu teröründen yılan köylüler, geleceklerini savaşçılarında görüyorlar. Kendi inlerinde bile çetebaşlarına darbe vuruluyor. ERNK örgütlenmesi köylere oturtuluyor. Şırnak, Çatak, Uludere, Eruh, Çukurca vd. pek çok alanda köylerde siyasi ve yarı askeri kurtuluş örgütleri kurulmuştur bile. Devrimin, ajitasyon ve propagandasını günlük yaşamayan aşiret yoktur. Alanın şehir ve ilçelerine sığınan çete başlarının kendileri ve tesisleri defalarca ARGK birliklerinin saldırılarına maruz kaldılar.

Bu sonuçlardan dolayıdır ki, Türk sömürgeciliği çeteciliğin tükenişinde kendi tükenişini görüyor ve yeni önlemlere başvuruyor. Burjuva siyasetçileri zararın neresinden dönülse kardır mantığıyla çeteciliğin yerini tutacak yeni düzenlemelerin tekliflerini yapıyorlar. Eğer çetecilik başarılı olsaydı, Türk ordusunun binlerce askeriyle operasyonlar yapmasına, kimyasal silah kullanmasına, ormanları yakmasına, Cudi'ye fetih seferleri düzenlemesine gerek kalır mıydı? Basında çıkan çete başlarının itirafları var; "ordu bizi korusun" diyorlar, "köylerde barınamadık, köylümüz PKK'ye yardım ediyor, çareyi şehire sığınmada bulduk" vb. diyorlar.

Halkımıza karşı bir insanlık ayıbı, bir cinayet olan bu kurumun derhal ortadan kaldırılmasını istiyoruz. Fakat biliyoruz ki, sömürgeciler sonuna kadar uygulamasının dozajını arttıracak ve bu kurumu sürdürmeye çalışacaktır. Her biri birer cani olan, halkımıza karşı tartıya vurulamayacak kadar günah işleyen ağa denilen iblisler için artık geri dönüş yolu yoktur, onlar geleceklerini bu yolda görmüşlerdir. Onların tükenişi ve yok oluşla neticelenecek sonları, Kürt hakim sınıflarının yüzyıllarca devam eden ihanet tarihlerinin de sonu olacaktır.

Bu aşamada Türk sömürgeciliğinin yeni yönelimleri görülüyor. Çeteciliğe yeni biçim vermek istiyor, çapını genişletmek ve meşrulaştırmak istiyor. Bir yol olarak I-KDP artıklarını alana yerleştirmek istiyor. Zaten Dr. Sait ve Salman Sindi gibi uşaklar birkaç yıldır fiilen TC'nin milisliğini yapıyorlar. TC bunu I-KDP yönetimi ile fiili işbirliği düzeyine çıkarmak istiyor. Ayrıca kültürel özerklik çerçevesinde bunların otoritesini daha arttırabilir ve böyle bir aldatmacayla çeteciliğe siyasal bir kılıf geçirmek isteyebilir. Bölgeye yönelik ormanları yakma, kimyasal silahları kullanma ve bölgeyi insanlardan arındırma vb. barbarca uyulamalarını sürdürebilir.

Varılan aşamada sömürgeci devlet, yönelimlerinden hangisi doğrultusunda adım atarsa atsın, sonuca gidemeyecektir. Durum ortadadır. Botan özgürlük mücadelesinin kalesi olmuştur. Kitleler kazanılmış, yüzlerce şehit verilmiş, acıların her türlüsü tadılmış, direniş dışında yol kalmadığı her kafaya yeretmiştir. Bölge kalben kazanılmıştır. Bu nedenledir ki, ARGK birlikleri sürekli üremekte, düşenin yerini onlar doldurmakta, Şırnak'ta, Silopi'de, Hakkari'de halk artık bıçak kemiğe dayandı diyerek başkaldırmaktadır.

Tutacağımız yol konusunda kuşkumuz yoktur. Düşmanın her yönelimine karşı hazırlıklı olacak, halkı uyaracağız, halkla cephe bilinciyle, silahlı mücadelemizle hangi biçime bürünürse bürünsün işbirlikçi iblisleri ezeceğiz. Haklı olan ve savaşan kazanacaktır. Haklıyız ve savaşıyoruz. Henüz çok şehit vereceğimizi biliyoruz ve yeni acıları tadacağımızı da biliyoruz. Bunlar, özgürlüğümüzü kazanmanın, iblis çetelerinden hesap sormanın, Botan'ı sömürgeci orduya mezar yapmanın bedelidirler.

BİR ÇETE REİSİNE BİRKAÇ SÖZ

PKK'nin mücadelesi sayesinde çeteler, basının ilgi merkezi oldular. Gazeteler sık sık bu canileri afişe ediyorlar. Burjuva basını canileri şirin göstermek peşinde. İhanetin bu denli cüretkar bir şekilde kendini pazarladığı görülmüş müdür? Hainler, halka karşı cinayetlerinden dolayı böbürleniyor, *"Devlet bize daha fazla yetki vermeli ki daha fazla kan dökelim"* diyorlar. Bilinen ve artık kitlelerin de tanıdığı, birçok defalar da değerlendirmelerimize konu olan uşaklardan biri Jirki ağası Tahire Kero ya da Tahir Adıyaman'dır. Bu uşağın, 25 Şubat 1990 tarihli 2000'e Doğru dergisinde yeni bazı açıklamaları çıktı. Açıklamaların, ihaneti belgeleyen yönü ve itirafları içermesinden dolayı, birkaç noktada açıklama yapmayı gerekli gördük.

Uşak, *"Kozakçıoğlu görevini bana devretsin, birkaç ay içinde PKK'yi siler süpürürüm..."* diyor. Acaba, neyle ve nasıl? Kozakçıoğlu birkaç yüzbin kişilik ordu, özel timler, binlerce çete ile, komplolarla PKK'yi durduramadı da bir uşak mı durduracak? Jirki ağası, beş yıldır fiili çete başıdır, kendi deyimiyle 450 silahlı adamı ve helikopter dahil gelişmiş askeri araçları var. Peki Jirki ağası, çetesiyle birlikte 5 yıl içinde gerillalarla kaç çatışmaya girdi, kaç savaşçıyı vurabildi? Jirki ağasının listesi kabarıktır, ama bunlar masum köylülerdir. Buna karşılık ARGK birliklerinin vurduğu Jirki çetelerinin sayısı çok fazladır. İnanıyoruz ki, bu uşak ağanın böbürlenmesini okuyanlar hem ihanete diş bilemiş, hem de gülmekten geçememişlerdir.

Ağaya (!) göre, *"450 silahlı adamıyla dağ taş PKK'lileri arıyormuş da, saklandıkları için bulamıyormuş"!* Bir defa tüm Jirkilerin 450 silahlı adamı yok. Her uşak gibi Tahire Kero da kendini aşireti ile bütün görüyor. Güney Kürdistan'ın çetebaşları, kadınları, çocukları ve ölüleri de çete göstererek Irak devletinden para sızdırırlardı. Anlaşılan Jirki ağası da öyle yapıyor. Jirkiler, Ertuşilerin en küçük aşireti. Kanlı bıçaklı üç kabileden oluşuyorlar. Tüm kabile reisleri silah almakla birlikte, aşiret tabanı silah almadı. En az 300 aile silah almamak ve ordu-ağa baskısından kurtulmak için Van, Batman ve Mersin'e göç etti. 1985-90 arasında en az 10 Jirki çetesi ölümle cezalandırıldı, iki katı kadar da silahsızlandırıldı. Silah aldıkları için Jirkiler, komşu aşiretler tarafından sosyal ve ekonomik ablukaya alındılar. Ağanın kendisi ininde roketli saldırıya uğradığını söylüyor. Peki nerede kaldı 450 kişi? Hayır, Jirki ağasının etrafında çoğu eşkıya ancak 50 kişi vardır. Uşağın hareket alanı ise dar çevresiyle sınırlı kalmıştır. Ancak büyük ordu birlikleriyle hareket edebiliyor, o da komşu aşiretlerin köylerine saldırmak amacıyla. Yoncalı örneği, yoksul köylülerin katliamına iştirak etmek amacıyla.

Tahire Kero, *"PKK'nin kendilerini kazanabileceğini, ama eylem biçimleri ve halk üzerinde kurdukları baskı nedeniyle karşı karşıya geldiklerini..."* ileri sürüyor. 1983 ve 1984'te PKK kadro ve savaşçılarının girmediği Jirki evi kalmamıştı. Ağalar, rahatsız oluyor ama önleyemiyorlardı. Jirki köylüleri, savaşçıları Jirki ağalarına dikkat etmeleri, özellikle de son derece korkak olan Tahir'in kalleşliklerine karşı uyanık olmaları için uyarıyorlardı. Daha o zaman bile Tahire Kero karakol komutanlarıyla ilişki içindeydi. O dönem Jirkilerin etkin üç ağası vardı: Tahir'in amcası Şexmuse Kero, Hacı Dırbas ve Kokel. Bunlar aralarında çatışmalıydılar. PKK, çatışmayı önledi. Çatışmaların son derece vahşi yönleri vardı. Taraflar sadece birbirlerini öldürmekle kalmıyor, aynı zamanda birbirlerinin evlerini yakıyor, ağaçlarını kökünden söküyor, arılar dahil hayvanları öldürüyorlardı. PKK, bunun önüne geçti, talanları da büyük ölçüde önledi. 1984 sonbaharında Jirki mıntıkasında bir düşman aracı, HRK birliğince pusuya düşürüldü. Bir yüzbaşı ve yanındaki askerler öldürüldü, araçları tahrip edildi. Jirki ağaları, bu olayı bahane ederek silah aldılar. Düşmanı öldürmek, Jirki ağalarına göre, yanlış eylemmiş! Sömürgeci otorite ve ağa otoritesinin yerine PKK'nin ulusal kurtuluş otoritesinin geçmesi, Jirki ağalarına göre halk üzerinde baskı kurmakmış! Ya Jirki ağalarının pusuda öldürdükleri insanlarımız, ya Yoncalı köylülerinin katliamı, ya talanlar ve ev yakmalar; tüm bunlar Jirki ağalarına göre iyi eylemler. Haine başka ne denebilir ki...

Tahire Kero, adamlarını PKK'lilerle görüşmeye yolladığını, adamlarının Dr. Baran tarafından kurşunlandığını söylüyor. Tahire Kero, 1985'ten beri gerillaların hedefidir. Haine o zamandan hüküm biçilmiştir. 1983 ve 1984 boyunca kendisiyle konuşulmuştur. O zaman ağa, amcasıydı. Kendisi ve amcasından silah almamaları istenmiştir. 1985'te Şexmus ölünce yerine Tahir geçer. Bu tam sömürgecilerin istediği adamdır. En son 1985 baharında silah almaması için kendisiyle konuşulmak istenmiş, bir grup gerilla konuşmaya gitmiştir. Tahire Kero, durumdan sömürgecileri haberdar eder, görüşme gerçekleşmez, gerillalar, düşmanın helikopterli saldırısına uğrarlar. Haliyle Tahire Kero'nun suçları kat ve kat artar. ARGK, her şeye rağmen, zorla silah alanlara esnek yaklaşıyor ve çetebaşlarını yalnız bırakmak istiyor. Tahire Kero, bunların içinde değildir. Onun akıbeti çoktan belli olmuştur. Eğer adamları cezalandırılmışsa, görüşmeye gittikleri için değil, tam aksine hakkettikleri için cezalandırılmışlardır.

Tahir Ağa (!), *"Herkes benim devletle danışıklı dövüştüğümü, özgürlüğüme karşı PKK'yi hedef aldığımı sanıyor... Devletle aramızda yapılmış gizli kapaklı bir anlaşma yok"* diyor. Anlaşmanın gizli kapaklı yanının olmadığı doğrudur. Anlaşma açıktır. Tahire Kero, 1975'ten beridir 7 askerin öldürülmesinden aranıyor, askerlik yapmamış, üzerinde talan vb. o kadar ispatlı suç var ki. Etrafındakilerin tümü birer cani. 1984 Eylül'ünde Türkiye radyolarından okunan askeri bildirilerde, Tahir Adıyaman'ın ölüm emriyle arandığı duyuruluyordu. Nasıl olduysa, birdenbire Tahire Kero affedildi, rütbe verildi, silah verildi, helikopter verildi, istediği eşkıyayı himayesine alma izni verildi... Tüm verilenlere karşı sömürgecilerin kendisinden tek isteği oldu: PKK'ye karşı savaşmak.

Uşak, *"Evlerimizi korumak ve zaman zaman rehberlik dışında, devlete hiçbir katkımız yok"* diyor. Habur vadilerini tutmak, silah almayan Jirkileri sürmek, yakalatmak, silah almadıkları için Guyan köylerine saldırmak, PKK'ye yardım ediyorlar diye Pirozan köylerinde katliam yapmak, Uludere Tanin'inde, Çukurca Meydan'ında, Şırnak Bestler'inde operasyonlara katılmak mıdır "evlerini korumak"?

Uşağın beyanları, çaresizlik ve tükenişin itirafıdır: *"Korucu olarak hedef alınınca hareket alanımız daralıyor"* -çünkü ARGK'nin kuşatması sürekli daralıyor-, *"insanlarımızın doğup büyüdükleri yerleri terketmelerini önleyecek önlemler, vakit geçirilmeden alınmalıdır"* -çünkü Jirki köylüleri, Tahir ağayı uşaklığı ve bir avuç çetesiyle başbaşa bıraktılar-.

Sömürgeciler Tahire Kero'yu bir model olarak seçtiler ve öyle sundular. İhanetin, uşaklığın, düşkünleşmenin, halk düşmanlığının simgesi olan uşak, sanki bir meşru müdafa içindeymiş gibi sunuluyor. Halka ve ülkeye ihanetin meşruluğu olabilir mi? Kesinlikle hayır. Uşaklar, oynadılar ama beceremediler. Tahire Kero, PKK'yi ve ARGK'yi çok iyi biliyor. Ne o, ne de diğer hiçbir ağa masum değildir. Ne birey olarak Tahire Kero, ne de diğerleri o köhne varlıklarını koruyamayacaklar. Halkımızın hükmü bellidir ve inanıyoruz ki çok yakında bu hükmün Tahire Kero üzerinde de icra edildiğinin haberini alacağız.

Filistin halkı direnme kararlılığını sürdürüyor

Filistin halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin intifada ile yeni bir boyut kazanmasının üzerinden iki yılı aşkın bir süre geçti. İntifada şiddetlenerek devam ediyor.

İntifadanın başlangıcından itibaren olan en şiddetli çatışmalardan biri Şubat ayı sonlarında yaşandı. İsrail işgali altındaki Gaza bölgesinde, işgalci ordu birlikleri tarafından 20 yaşındaki Filistinli bir gencin katledilmesini protesto eden halk, büyük bir gösteri yürüyüşü düzenledi. Kendi evlatlarının katlini protesto eden Filistin halkının üzerine işgalci güç birliklerini süren ve bununla da yetinmeyerek helikopterlerle göz yaşartıcı bombalar atan siyonist-işgalciler, 92 dolayında Filistinliyi yaraladılar.

İşgalci-siyonist İsrail yönetiminin Filistin halkının bağımsızlık ve özgürlük taleplerine ve bu doğrultudaki ayaklanmasına verdiği "yanıtlar"dan biri bu. Yani, intifadayı kanla, katliamla bastırmak, ezmek ve yoketmek. Bir diğeri ise, Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan politika değişiklikleri sonucu İsrail'e göçeden Yahudilerin işgal altındaki Filistin topraklarına yerleştirilmesi ve işgal bölgelerinde Yahudilerden oluşacak tampon bölgeler yaratılması.

Son dönemlerde Sovyetler Birliği'nden gelen binlerce Yahudi, işgal altındaki Doğu Kudüs ve diğer alanlara yerleştirildiler. Filistin halkı açısından ulusal, toplumsal, ekonomik-politik vd. alanlarda mevcut sorunları daha da derinleştiren ve dolayısıyla kabul edilmesi mümkün olmayan bu plana tepkilerin gelmesi gecikmedi. Ve dolayısıyla Filistin halkının protestoları ve karşı koyuşları daha da yoğunlaştı. İsrail yönetiminin izlediği bu işgalci-siyonist politikalar, Filistin halkının intifadayı sürdürme kararlılığını daha da arttırdı. Bu kararlılık şimdiye kadar hem Yaser Arafat önderliğindeki FKÖ'nün uzlaşmacı-reformist politikasını sınırladı ve hem de işgalci-siyonist İsrail yönetimini oldukça zorladı ve sorunun çözümünü dayattı. Bu durum karşısında kendi varlığını koruyabilmek için bile olsa Filistin halkının talep ve ayaklanmasını daha çok dikkate almak zorunda kalan FKÖ yönetimi, son günlerde bölgedeki radikal Arap yönetimleriyle ilişki arayışı içine girdi.

İsrail yönetimi ise, kendi içinde soruna çözüm yöntemleri noktasında ortaya çıkan görüş ayrılıkları nedeniyle yeni bir krize girdi. İktidarda bulunan koalisyon ortağı sağcı Likud Partisi içindeki anlaşmazlık sonucu 5 milletvekili istifa etti. Likud Partisi, Sovyetler Birliği'nden gelen Yahudilerin işgal altındaki Filistin topraklarına yerleştirilmesi, FKÖ'nün muhatap alınmaması ve en ufak bir protesto eyleminin bile anında ezilmesi politikasını temsil ediyor ve bunda ısrar ediyor.

Koalisyonun diğer ortağı İşçi Partisi de, Likud'un temsil ettiği bu politikaların biraz daha yumuşatılmasını, ABD Dışişleri Bakanı James Baker'ın hazırlamış olduğu "Barış Planı"nın uygulanmasını ve buna göre FKÖ'nün de yeraldığı bir platformda sorunun tartışılmasını istiyor. Bu durumda sayısal olarak koalisyondaki konumu da güçlenen İşçi Partisi ile Likud arasındaki sorunlar daha da derinleşmiş ve bir hükümet bunalımına dönüşmüş durumda.

Elbette Filistin halkının ayaklanması sadece işgalci İsrail yönetiminin siyonist politikalarını iflas ettirmekle kalmadı. Aynı zamanda onun dayandığı temel güç olan ABD emperyalizmini de zorladı. Şimdi ardarda "barış planları" yazılıp çiziliyor ve böylece Filistin sorunu, emperyalizmin politikaları, egemenlik alanı ve çıkar hesapları içinde "çözülmek" isteniyor. En son hazırlanan ve ABD Dışişleri Bakanı'nın adını taşıyan "Baker-Planı" da bunlardan birisidir. Sovyetler Birliği'nin bölge halklarının sorunlarına köktenci, onların çıkarlarını ve istemlerini temel alarak yaklaşmak yerine, daha çok bölgedeki mevcut güçler dengesini esas alan ve korumaya çalışan uzlaşmacı bir politika izlemesinden de yararlanmakta ve Arap gericiliği üzerinde uyguladığı baskıyla FKÖ'yü kendi planını kabul etmeye zorlamak için çalışmaktadır.

Fakat Filistin halkının intifadayı sonuç alıncaya kadar sürdürmedeki kararlılığı, emperyalizmin tüm dayatmalarını ve sahte çözüm planlarını boşa çıkaracak güçtedir.

AFGANİSTAN'DA SON DARBE GİRİŞİMİ BOŞA ÇIKARILDI

6 Mart 1990'da eski Savunma Bakanı Şahnavaz Tanai tarafından Afganistan yönetimine karşı bir darbe girişiminde bulunuldu. Tanai'ye bağlı bazı birlikler ve hükümet kuvvetleri arasında silahlı çatışmalar, yaklaşık iki gün sürdü. Kabil'de bulunan pek çok bina, darbecilerin uçak saldırıları sonucu büyük hasar gördü.

Doğrudan hükümette yer alan eski Savunma Bakanı tarafından darbe girişiminde bulunulmasını fırsat bilen ve başta ABD emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalist güçler ile Pakistan ve Suudi Arabistan gericiliği tarafından da desteklenen karşı-devrimci güçler de, Celalabat ve sınır kentlerine yönelik saldırılarını arttırdılar.

Karşı-devrimci güçlerden Hizb-i İslami lideri Gülbettin Hikmetyar, yaptığı bir açıklamayla Tanai'nin darbe girişimini desteklediğini belirtti.

Demokratik Halk Partisi yönetimindeki Afganistan hükümetinin bu karşı-devrimci darbe girişimine zamanında müdahale etmesi sonucu darbe girişimi boşa çıkarıldı... Üst düzeyde 8 darbeci subay ve darbeci birlikler hükümet güçlerine teslim oldu. Girişiminin boşa çıkarılması üzerine darbeci eski Savunma Bakanı Şahnavaz Tanai, 200 kadar arkadaşıyla birlikte Pakistan'a kaçtı.

Karşı-devrimci darbe girişiminin perde arkası

Hatırlanacağı üzere, 1988'de Sovyetler Birliği, ABD ve Pakistan arasında Cenevre'de imzalanan anlaşmaya göre, Sovyet birlikleri Afganistan'dan çekilecek, bunun karşılığında ise, ABD ve Pakistan, karşı-devrimci güçleri desteklemekten vazgeçecekti.

Bu anlaşma gereğince Sovyet birlikleri 1989 Şubat ayı ortalarına kadar Afganistan'dan tamamen çekildi. Fakat ABD emperyalizmi ve Pakistan, karşı-devrimci güçleri desteklemekten vazgeçmedikleri gibi, tam tersine askeri ve ekonomik yardımlarını daha da arttırdılar. Arkalarındaki bu güçlü askeri-ekonomik yardıma dayanan karşı-devrimci güçler, 1989 Şubat ayından itibaren başta Celalabat olmak üzere sınır boylarındaki Afgan kentlerine karşı saldırıya geçtiler.

Ne var ki, emperyalist güçlerin ve yerli gericiliğin sadece bir ay ömür biçtikleri Demokratik Halk Partisi yönetimindeki Afganistan hükümeti, kitle desteğine de dayanarak emperyalizm destekli yerli gericiliğin bu saldırılarına karşı dayanmasını bildi. Ve iktidarını korudu. Karşı-devrimci güçlerin bu başarısızlığı, iplerini ellerinde tutan emperyalist ve gericileri hayal kırıklığına uğrattı.

Askeri plandaki bu başarısızlığı örtbas edebilmek amacıyla karşı-devrimciler Ortadoğu'daki gerici güçlerin de desteğiyle sözde bir sürgün hükümeti kurdular. Fakat baştan bu yana en büyük destekçileri olan ABD emperyalizmi bile, bu sözde sürgün hükümetini resmen tanımaktan kaçındı. Zaten karşı-devrimci grupların üzerinde birleştikleri tek nokta; Afganistan'daki Sovyet varlığına karşı savaşmaktı. Bu da kendiliğinden ortadan kalkınca kendi aralarındaki çelişkiler, çatışmalar tamamen su yüzüne çıktı ve birlik olayı da ortadan kalktı.

Elbette emperyalizmin ve Pakistan başta olmak üzere bölgedeki gerici güçlerin bu durum karşısında sessiz kalması, ya da bir başka deyimle Demokratik Halk Partisi iktidarını resmen tanıması beklenemezdi. Zaten yapılan da bu oldu. Ve ardından bu son darbe girişimi devreye sokuldu.

Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmesinin üzerinden hemen hemen bir yıl geçtikten sonra, zaten Pakistan ajanı olmasından kuşkulanılan Savunma Bakanı Şahnavaz Tanai, son bir darbe girişiminde bulundu. Emperyalist basın-yayın organları, her ne kadar bu durumu Demokratik Halk Partisi içindeki hizip çatışmalarının bir sonucu olarak göstermeye çalışsa da; olay gerçekte bir hizip çatışmasından çok, emperyalizm, Pakistan ve yerli gericiliğin karşı-devrimci bir darbe deneyidir.

Yine, emperyalist güçlerin ve yerli karşı-devrimcilerin göstermeye çalıştığının tam tersine Afgan halkı, mevcut Afganistan yönetimini desteklemekte ve onunla ortak hareket etmektedir.

"Düştü", "düşecek" denilen Afganistan Demokratik Halk Partisi iktidarı, hiçbir güce değil, Afganistan halkına dayanarak ayakta durmakta ve emperyalizm ve yerli işbirlikçilik kaynaklı darbe girişimlerini boşa çıkarmaktadır.

SSCB BAŞKANLIK SİSTEMİNİ KABUL ETTİ

❐ M. Gorbaçov'un yeniden devlet başkanı olma olasılığı güçlü

Sovyetler Birliği'nde 4 sosyalist cumhuriyette seçimler yapıldı. Bu cumhuriyetler Litvanya, Rusya, Ukranya ve Beyaz Rusya idi. Ayrıca, Sovyet devlet başkanının yetkilerini arttıran ve 5 yılda bir halk tarafından seçilmesini öneren bir karar tasarısı kabul edildi.

Sovyet seçim sisteminin özelliğinden dolayı Mart ayının ilk haftası sonunda yapılan seçimlerden henüz kesin sonuçlar alınmamıştır. Seçim sistemi; dar bölge ve çoğunluk oyu alma esasına dayanmaktadır. Her seçim bölgesi, bir milletvekili çıkarıyor. Herkes milletvekilliği için adaylığını koyma hakkına sahip. İlk seçimde adaylardan biri kullanılan oyların %50'sinin üzerinde oy alamazsa, o seçim bölgesinde iki ay içinde seçim yenilenir. Yine bir bölgede kayıtlı seçmen sayısının en az yarısı sandık başına gidip oyunu kullanmazsa seçim yenilenir. Seçim sistemindeki bu özellikler, genelde sonuçların alınmasını geciktirmektedir.

Bu dört cumhuriyette yapılan seçimlerde; sosyalist cumhuriyetlerin yerel yönetim organları seçiliyor. Bu organlar; sosyalist cumhuriyetin Yüksek Sovyet (parlamento), şehir ve köy konseyleri (sovyetler)'dir. Seçimler yerel olmasına rağmen, bütün dünyanın ilgisini üzerine topladılar. Bu nedenlerin başında; Sovyetler Birliği'nin tarihinde ilk kez seçime Komünist Partisi dışındaki parti ve örgütlerin de katılmasıdır. Bunda rol oynayan, son yıllarda SSCB'de yaşanan reformist gelişmelerdir. Emperyalist ve kapitalist ülkeler, bu gelişmeleri lehlerine değerlendirdiklerinden destekliyorlar. Ve muhalefet parti ve gruplarının kazanması için güç veriyorlar. Diğer bir neden ise, Rusya, Ukranya ve Beyaz Rusya'nın 15 cumhuriyet içinde en büyükleri olmasıdır. Dolayısıyla SSCB'nin geneli üzerinde siyasal ağırlıkları vardır. Bu cumhuriyetlerdeki siyasal gelişme ve değişiklikler, diğer cumhuriyetleri de etkiliyor. Açık ki bu durum, reformları lehine gören emperyalist-kapitalist sistemin ilgisini arttırmakta ve üzerinde yoğun durulmaktadır.

Litvanya'daki seçimi SAJUDI (Halk Cephesi) önde götürmektedir. 141 üyeli Yüksek Sovyet'de 88 milletvekilliğini garantilemiş durumdadır. Rusya, Ukranya ve Beyaz Rusya'daki seçimlere ise Komünist Partisi, çeşitli parti, grup ve çevre örgütleri katılmaktadır. Reform yanlısı bu örgütlerin aldıkları oylar bu cumhuriyetlerdeki komünist partilerden ileridedir.

Öte yandan 7 Mart'ta SSCB Yüksek Sovyet'i, başkanlık sistemini kabul etti. Yüksek Sovyet'in başkanlık sistemine ilişkin kararının yürürlüğe girmesi için Halk Temsilciler Konseyi'nin onayından geçmesi gereklidir. Bu yüzden Halk Temsilciler Konseyi, 12-13 Mart 1990 tarihinde olağanüstü toplantıya çağrıldı. Bu toplantı Yüksek Sovyet'in kararını onayladı. Ayrıca karara eklenen geçici bir maddeyle devlet başkanı, bu sefer Halk Temsilciler Konseyi tarafından 5 yıllığına seçilecektir. Bu seçimde Gorbaçov'un seçilmesine kesin gözüyle bakılıyor.

Yeni devlet başkanının yetkileri içinde, savaş, seferberlik, olağanüstü hal ilan etme ve SSCB'nin yasa gücünde kararnamelerle yönetmede yer almaktadır. Yine devlet başkanı 5 yılda bir doğrudan halk seçecektir.

Sovyetler Birliği'ndeki bu yeni gelişmeler, ülkeyi yeni bir dönemece getirmiş durumdadır. Bu, ülkeyi yeni bir dönüşümün eşiğine getirirken, çelişki ve çatışmaların da boyutlanacağını göstermektedir.

ZALİMLERİN ZULMÜ, MAZLUMLARIN İSYANI

(Perde açılmadan önce ortaçağ kıyafetli, sakalı uzamış, kambur, elinde bastonu ile yaşlı tarihçi Firdevsi kısa bir konuşma yapar.)

FİRDEVSİ: Hoşgeldiniz hepiniz. Hepiniz hoşgeldiniz. Sizin için ta ortaçağdan kalktım geldim. İran şairi Firdevsi'yim.

Ben Gazneli Mahmut'un sarayında Mezopotamya halklarının tarihini yazarken; söylence, masal ve efsaneleri kendime temel alıyordum.

Eğer o günlerde, Asur kitabelerinin içeriğini öğrenseydim; Gordon Child, Andre Ribart ve Heredot'u okusaydım.

Eğer 1980-84 yılları arasında Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde tutsak olsaydım.

Ve yine eğer 22 Ekim 1988 tarihli Türkiye gazetelerini okusaydım;

Asur Kralı Dehak ile Yüzbaşı Esat'ın zulmünü, Kawa ile Mazlum DOĞAN'ın isyanını şimdi izleyeceğiniz gibi yazardım.

I. PERDE

I. SAHNE

(Perde açılır. Dehak yüksekçe bir oturakta "evrenin hükümdarı" edasıyla oturmaktadır. Arkasındaki duvarda büyük boy bir aslan kabartması asılıdır. Yerdeki yün halının üzerinde altın kabzalı kılıcı durmakta. Çevresinde dört adet meşale yanmaktadır.

Kapıda siyah yüzlü, kolları açık beyaz fistanlı, çıplak ayaklı, alaburus traşlı bir köle put gibi durmaktadır. Ellerini göğsünde bağlı tutmaktadır.

Zalim Dehak'ın üzerinde önü işlemeli beyaz bir kaftan, ayağında tiftikten uzun bir çorap, üzerinde deriden mest, dört köşe sakal, alaburus saç.)

ZALİM DEHAK: *(Öfkeli bir şekilde oturduğu yerden kalkar. Bir-iki volta atar. Sonra kapıdaki köleye dönerek)* Bana babamın elçisini çağır. Çabuk!

DİLSİZ KÖLE: *(Secdeye kapanır gibi yere kapanıp, geri geri sürünerek dışarı çıkar. Zalim Dehak sinirli bir vaziyette dolaşırken asker kıyafetli, belinde uzun kılıcıyla baş elçi içeri girer, koltuğunun yanında ayakta duran zalim Dehak'ı diz çökerek selamlar. Dehak koltuğa oturunca kendisi ayağa kalkar. Ellerini göğsünde bağlar. Köle sürünerek içeri girer ve kapının eşiğinde dikilir. Ellerini göğsünde bağlar.)*

ZALİM DEHAK: *(Sinirli bir ses tonuyla)* Söyle bana Babil'de ne oluyor? Ne oluyor Babil'de söyle!

ELÇİ: *(Ürkek bir ses tonuyla)* Evrenin kralı, Babil yeryüzü için fesat yuvasıdır. Aleyhinizdeki bütün fitne fesatlar oradan çıkıyor.

ZALİM DEHAK: *(Sinirlenerek)* Sebep nedir? Söyle bana nedir sebebi?

ELÇİ: Ey evrenin kralı; Babil senin büyüklüğünü hazmetmiyor.

ZALİM DEHAK: *(Ayağa kalkar yumruğunu göğsüne vurur)* Ben ki evrenin kralı Dehak'ım. Tanrı beni evreni yönetmek için görevlendirdi. Dicle ile Fırat arasındaki tüm yurtları ben yönetirim. Elim Mısır'a, Libya'ya, Hitit'e, İskit'e uzanır. Urartu, Pers, Med yurdunu ben dize getirdim. Bu kadar büyüklüğüm karşısında, nasıl öyle düşünür Babil? Söyle nasıl öyle düşünür?

ELÇİ: Ey evrenin kralı, Babil eski gücünü elde etmek istiyor. Tanrı Mardok'u Mezopotamya'nın tek tanrısı yapmak istiyor.

ZALİM DEHAK: *(Hiddetlenerek)* Olmaz! Olmaz! En büyük tanrı Asur'dur. Mardok Babil'in tanrısıdır. Hiçbir zaman evrenin tanrısı olamayacaktır.

ELÇİ: Ey evrenin kralı, hükmün altındaki yurtlar, Asur yurdunu bölmek için ittifak yapıyorlar.

ZALİM DEHAK: *(Köpürerek)* Hangi yurtlar? Kimlerdir bu nankörler? Bu lanetlenmiş kara yürekli insanlar?

ELÇİ: Ey evrenin kralı, başta Babil, Elam, Urartu, Mısır, Medler, Persler ve İskitler.

ZALİM DEHAK: *(Öfkeyle ellerini havaya kaldırır)* Medler, Persler daha dün geldiklerinde Köpek'le Öküz'e tapıyor, Ateş'i kutsal biliyorlardı. Atalarım onlara yer-yurt verdi. Kölelerimiz oldular. Şimdi de ihanet ha! Ya İskitler... O çapulcu İskitler...

ELÇİ: *(Dehak'ın sözünü keser gibi)* Ey evrenin kralı; İskitler bir şey değil, her şey Babil'de düğümleniyor. Diplomasi, fesatlık, bölücülük Babil'de. Askeri güç Medlerdedir. Bir de Med komutanı Keyakser, kızını Babil valisinin oğluna verecekmiş.

ZALİM DEHAK: *(Biraz düşünür, sonra birden köpürerek)* Böyle fitne fesatlardan neden haberim olmuyor? Çabuk evrenin dört yanına köpeklerimi sal! Hemen bütün olanları bitenleri öğrensinler! Bölücülerin, hainlerin başlarını omuzlarının arasından koparsınlar! Dudaklarını kessinler! Derilerinden güzel çadırlar, kemiklerinden yüksek piramitler yapsınlar bana!

ELÇİ: *(Biraz çekingen)* Ey evrenin kralı, biraz hesaplı davranalım. Aklımızla hareket edelim. Engin ufkunuz, zengin tecrübeniz, korkutucu gücünüz vardı. Bazılarını ezerken, bazılarını yanımıza alalım.

ZALİM DEHAK: *(Elçiye kızarak)* Olmaz. Olmaz. Hainlerin, bölücülerin derilerinden çadır, kemiklerinden piramit isterim.

ELÇİ: *(Endişeli)* Ama ey evrenin...

ZALİM DEHAK: Kes! *(Parmağıyla kapıyı işaret ederek)* Çık dışarı. Ben şimdi Babil valisine buyruk yazarım.

(Elçi diz çöker ve kalkıp dışarı çıkar.)

PERDE KAPANIR

2. SAHNE

(Dehak odasında volta atmakta, köle kapı eşiğinde put gibi dikilmektedir.')

ZALİM DEHAK: Babil valisi! Ona buyruk yazacağım... Ama kim oluyor o? Bana, evrenin kralı Dehak'a başkaldıran birine mektup yazmak! Olmaz! Hayır! Yazmayacağım! *(Bir müddet susar. Bir-iki volta atar. Yeni bir şey keşfetmiş gibi parmağını şakağına götürür.)*

Hah. Buyruğu Babil yurduna yazarım. Yurdu kazanmam, valiyi ezmem lazım. Akıllı adamdır elçim. *(Köle secdeye döner)* Çabuk katibimi, çivimi, çamur tabletlerimi getir. *(Köle secdeye kapanıp dışarı çıkar. Dehak odasında gezinirken elinde çamur tabletler, çiviyle yaşlı bir katip içeri girer. Diz çökerek selam verir.*

Dehak hemen oturağına oturur. Katip de karşısına çökerek çiviyi eline alır. Dehak biraz düşündükten sonra.)

ZALİM DEHAK: *(Yüksek sesle)* Dediklerimi kaz oraya. Tüm evren hükümdarlarından Babil genç ve ihtiyarlarına buyruktur. Dipdiriyim ve sağlığım yerindedir. Valiniz olan o yalancıya inanmayın. Onun sözleri yel gibidir. Size hürriyetlerinizi tanıdım. Adınızı kirletmeye kalkmayın. Buyruğumdan çıkarsanız, kargılarım yüreklerinizi delecek, oklarım gözlerinizi yumurta sarısı gibi önünüze dökecek, demir kılıçlarım başlarınızı yere düşürecektir.

Bu buyruğu harman ayının 23'ünde yazıyorum. *(Katip denilenleri çivinin arka kısmıyla çamur tablete kazar.)*

ZALİM DEHAK: *(Katip'e)* Tamam sen bırak git. Büyük babam Asur Banipal'ın elçisi Şamak Balat Kuikbes gelsin. *(Katip diz çökerek dışarı çıkar. Bir müddet sonra sakallı yaşlı elçi içeri girer. Diz çökerek Dehak'ı selamlar. Ellerini göğsünde bağlar.)*

ELÇİ ŞAMAK: Ey evrenin hükümdarı beni istemişsiniz.

ZALİM DEHAK: *(Elçinin yüzüne gözlerini dikerek)* Evet... Seni istedim. Babil yurduna buyruk kazdım. Buyruğumu ateşte pişir, sonra al Babil'e götür! Halkı topla. Buyruğumu yüksek sesle oku!

ELÇİ ŞAMAK: *(Hayret edici bir yüz ifadesiyle)* Ey evrenin hükümdarı, vali dururken Babil yurduna buyruk kazmanız doğru olur mu?

ZALİM DEHAK: *(Kızar, oturduğu yerden ayağa kalkar)* Bana bir haine buyruk yazmamı mı istiyorsun? Kalk dediklerimi yap. Büyük babamın sadık elçisi ve benden yaşlı olmasaydın, kelleni koparırdım.

(Elçi diz çökerek selam verdikten sonra dışarı çıkar)

PERDE KAPANIR

3. SAHNE

(Dehak volta atmakta, kölesi put gibi ayakta durmaktadır. Dehak köleye dönerek)

ZALİM DEHAK: Bana büyük babam Asur Banipal'ın buyruklarının kazılı olduğu tabletleri getir. *(Köle secdeye kapanarak dışarı çıkar. Elinde üçdört pişmiş kil tabletle geri döner. Usul gereği tabletleri Dehak'a verir. Köle geri sürünerek yerine giderken)*

ZALİM DEHAK: Başım ağrıyor, git karımı çağır. *(Köle dışarı çıkarken Dehak oturağına oturur. Elindeki tabletlere dikkatle bakar.)*

ZALİM DEHAK: Okuyayım. Büyük babam Asur Banipal döneminde neler olmuş! Nasıl ezmiş hainlerin, bölücülerin başını büyükbabam? Ders alayım ondan... Onun zamanında da fesatlar varmış. Büyük babam zamanında Babil, Elam'dı. Şimdi Medler... Ah bu Medler... Medler... *(Bir ayağını hızla yere vurur)* Zerdüşt denilen bir fesatın zırvalarını uluyorlar. Tanrımız Asur'a karşı, Ahura Mazda'yı çıkarıyorlar.

Medler... Medler... Onlardan olanları yakalayacağım, dudaklarını keseceğim, derilerini yüzeceğim, cesetlerini kulelerde akbabalara parça, parça, parça, parça, parça, parça, parça gagalatacağım. *(Dehak oturduğu yerden kalkar. biraz sessizleşir. Biriki volta atar ve tekrar oturur. Elindeki tabletlerden birini okumaya başlar.)*

ZALİM DEHAK: "Nipur Valisi'ne! Bilesiniz, bütün ülke Asur'un demir kılıcı ve tanrıların tarafından perişan edilmiş, ateşle kavrulmuş, hayvanlarının ayakları altında çiğnenmiş ve önümde diz çökmüş bulunmaktadır. Şimdi kurtuluşu kaçmakta bulan tüm hainleri yakalamalısınız. Kapısının önünde buğday ayıklayan adam gibi ayıklamalısınız." *(Tableti okuyunca biraz düşünür.)*

ZALİM DEHAK: Büyük babam valiye çok nazik davranıyormuş. *(Elindeki tablete yan gözle bakar.)* Bu işime yaramaz. *(Elindeki tableti yere fırlatır. Başka bir tableti okumaya başlar.)*

"Elam Valisi'ne...

Bu adamları bana teslim etmeyecek olursan gelip seninle savaşa gireceğim. Kentlerini yakıp halkını tutsak olarak ülkeme götüreceğim. Ve seni tahtından indirip bir başkasını oturtacağım."

(Biraz düşünür) Güzel, seni tahtından indirip kafanı koparacağım. Sonra içini oyup, onunla şarap içeceğim deseydi daha iyi olurdu. *(Şarap içeceğim dediğinde elindeki tasla şarap içiyormuş gibi hareket yapar.)*

PERDE KAPANIR

4. SAHNE

(Dehak başını ellerinin arasına almış bağırmaktadır.)

ZALİM DEHAK: Tanrılar bana öfke mi duydu! Neden tarifsiz ağrılar beni buldu? Off... Başım ağrıyor! Cümle tanrılar biraz sabır akıtın yüreğime. Ne oluyor bana? Ölecek miyim acaba? Bana sevgili karımı getirin... *(Dehak'ın bağırtıları sürerken karısı içeri girer. Üzerinde dönemin kıyafeti vardır. Yüzü endişeli.)*

KARISI: Ey evrenin kralı, ne oluyor sana?

ZALİM DEHAK: Tanrılar bilir. Ben böyle acı görmedim daha. Başımın her iki yanında sanki kurtçuklar dolanıyor. Tanrılarım bana güç verin.

KARISI: Yüce kralımız, birazcık oturunuz. Ben de bir kez bakayım. *(Dehak bağırtılar içinde yerine oturur. Karısı başının her iki yanına bakar.)*

KARISI: *(Endişeyle)* Bu nasıl yaradır ki giderek büyümektedir? Ah! Ah! İşte şu ellerim büyüklüğünde yaralar oluşmuş. *(Ellerini Dehak'a gösterir.)*

ZALİM DEHAK: *(Korkuyla karısına sarılır)* Söyle sevgili karıcığım. Tanrılar bana öfke mi duydu? Ben bütün yurtlara mutluluk ve neşe getirmedim mi?

KARISI: Yüce kralımız dosdoğru söyler.

ZALİM DEHAK: Bana şarap doldur. Ah şarap! Şarap istiyorum. Söyle, sadık ozanımız gelsin, neşelendirsin bizi. Umut serpsin şu talihsiz yüreğime. Tanrılar... Nasıl bir ızdırap verdiniz bana?

(Ozan gelir. Antik çağa özgü anlaşılmayan dille uzun havaya yakın bir türkü söyler. Elindeki değneği çalgı aleti olarak kullanır.)

ZALİM DEHAK: Nasıl oluyor da bitmiyor bu ağrılar? Her an daha da artar oldu. Sadık ozanımız gitsin. *(Ozan dışarı çıkar. Dehak karısına yanaşır. Boynuna sarılır.)*

ZALİM DEHAK: *(Ağlamaklı bir sesle)* Ölecek miyim acaba?

KARISI: Yüce kralımız meraklanmasın. Tanrılar yanına gelecek, ağrıların bitecek.

ZALİM DEHAK: Ben ki evrenin hükümdarıyım. Yurtlar yönettim. Tapınaklar yaptım. Yollar açtım. Buyruğum altındaki yeşil diyarların halklarına iyilik yaptım. Onlar ise fitne-fesat peşinde koştular.

KARISI: Yüce kralımız kendisini üzmesin. Ağrılara sebep o yurtlarsa, ocaklarını söndürelim.

ZALİM DEHAK: Medler... Med yurdu kaynıyor. Medler hep fitne-fesat peşinde. Kara gecelerim Medlerle gelip çöktü başıma. Tanrıların güzel sesi bana güç ver. *(Karısına dönerek)* Yoksa bana büyü mü yaptılar?

KARISI: Ey evrenin kralı, evren buyruğunun altında. Sana karşı kim fitne-fesat yapar da tanrı onu cezalandırmaz?

ZALİM DEHAK: Başım ağrıyor.

KARISI: Hekim çağırayım.

ZALİM DEHAK: Tanrılar adına... Çok doğru dedin. Hekimler gelsin, onlar da bu acılarımı dindiremezse eğer, tümünü öldüreceğim.

PERDE KAPANIR

5. SAHNE

(Dehak yatağında yatmakta-

dır. Hekimler odasına girip çıkmaktadır. Hepsi dehşet içindedir. Bazıları üzgün ve çaresiz odayı terkederken içerde kalan bir hekim Dehak'ın yatağına yanaşır.)

ZALİM DEHAK: Sen de acılarımı dindirmezsen tanrıların bütün gazabını üstüne yağdıracağım. Bu yaralar! Bu başımdaki ağrılar! *(Hekim hastanın başını inceler.)*

HEKİM: *(Soğukkanlı ve kendinden emin)* Ey evrenin kralı! Başınızdaki yaralar beyninizden geliyor. Her geçen gün daha da büyür bunlar. Beyin merhem kabul etmez. İlaç kabul etmez.

ZALİM DEHAK: Çaresi yok mu bu karabahtımın? Söyle de sana saraylar yaptırayım, bahçeler vereyim... Tanrılar adına seni en güzel yurtlarıma vali yapayım.

HEKİM: Evrenin kralı ne derse o olur. Demem o ki; beynin ilacı yalnız beyindir. Genç ve taze beyin...

ZALİM DEHAK: *(Hayretle)* Ne dedin, tanrılar adına? Anlamadım dediklerini.

HEKİM: Derdinizin çaresi vardır ve ben biliyorum. Yüce kralımızın bir kulu, bir köpeği olarak bunu söyleyeceğim.

ZALİM DEHAK: *(Öfkeyle)* Ne durursun be adam! Çabuk beni iyileştir. Yoksa leşini köpeklere yem ederim.

HEKİM: *(Soğukkanlı)* Ey evrenin kralı! Bu derdin çaresi çok meşakkatlidir. Başınızdaki bu yaraların iyileşmesi için günde iki genç insan beyni gereklidir.

ZALİM DEHAK: *(Sevinçle yatağında oturur)* Yurtlarımın insanları çoktur. Haber salın. Her gün iki genç beyni getirilsin. Beyinleri beynime süreceğim, beynimi iyileştireceğim. Ha ha ha ha ha. Beynin ilacı beyindir. He he he he he. Bir beynin rahatlaması için başka beyinlerin parçalanması lazım.

HEKİM: Taze ve genç beyinler.

ZALİM DEHAK: Med yurduna haber salın. Önce oradaki gençlerin beynini istiyorum.

PERDE KAPANIR

6. SAHNE

(Halktan bir grup sahnenin orta yerinde bekleşmektedir. Bir duyuru dinleyecekler.)

KRALIN ELÇİSİ: *(Elinde kil tabletle gelir)* Ey Med yurdu! Evrenin kralı, yüce efendimizin size bir buyruğu var. Beni iyi dinleyin:

Yüce kralımız Dehak'ın başında iki büyük yara peydahlanmıştır. Kralımızın iyileşmesi için taze ve genç beyinlere ihtiyacı olacaktır. Her gün iki gencin beynini bize vereceksiniz. Her kim ki evrenin kralının bu buyruğuna uymaz, karşı koyarsa tanrıların bütün laneti üzerine yağacak, evi ocağı başına çökecektir. Dudakları kesilecek, etleri kemiklerinden ayrılacaktır. *(Elçi çamur tabletten bu yazıyı okuduktan sonra gider. Kalabalıkta bir uğultu başlar.)*

BİRİNCİ KÖYLÜ: Nasıl bir yara ki ilacı yalnızca beyin olsun! Ey tanrılar acıyın bize. Böyle bir felakete Med yurdu dayanamaz.

İKİNCİ KÖYLÜ: Med yurdunun talihsiz insanları, gelin tanrılara yalvaralım. Biz ne suç işledik de Asur kralı bize bu cezayı reva görüyor?

ÜÇÜNCÜ KÖYLÜ: Köylüm doğru söyler. Suçumuz ne ki? Evlatlarımıza nasıl kıyarız.

BİR KADIN: *(Dövünerek dizlerine vurarak)* Benim bir tek oğlum var. O benim yüreğim, ona nasıl kıyarım. Asur kralı bizi nasıl bir acıya soktu bilmez mi? *(Göğsüne vurarak)* Yüreğime taş mı koyacağım? Evlatlarımızı vermeyelim.

BİRİNCİ KÖYLÜ: *(Korku içinde)* Sus be kadın. Asur kralı bunu duyarsa şimdi hemen bizi yerle bir eder. Bütün tanrılar adına sözünü geri al.

İKİNCİ KÖYLÜ: Köylüm dosdoğru şeyler söyler. Kim karşı koyabilir ki Asur kralına! Neşemizi, sevincimizi bozmayalım.

ÜÇÜNCÜ KÖYLÜ: Bu yeryüzünde Asur kralı istediğini yapar. Keskin kılıçlı kum gibi askerleri bizi şuracıkta bir karınca gibi ezer. Tanrılarımıza yalvaralım. Bize bir çare bulsunlar.

KADIN: *(İleri atılır)* Köylüm doğru söyler. Bir çare bulalım. *(Sahneye bir köylü girer, çok telaşlıdır.)*

KÖYLÜ: Asur askeri köyü bastı. Gençleri toplamaya geldiler. Beyin parçalayacaklar. *(Herkes bir ağızdan: "**Çocuklarımız, çocuklarımızın beyinlerini almaya geldiler.**" Telaş...)*

PERDE KAPANIR

7. SAHNE

(Kawa demirci dükkanında, elinde balyozu ile örsün üstündeki demiri dövmektedir. Üzerinde demirci elbisesi bulunmaktadır. Kapı açılır. Dehak'ın iki askeri içeri girer.)

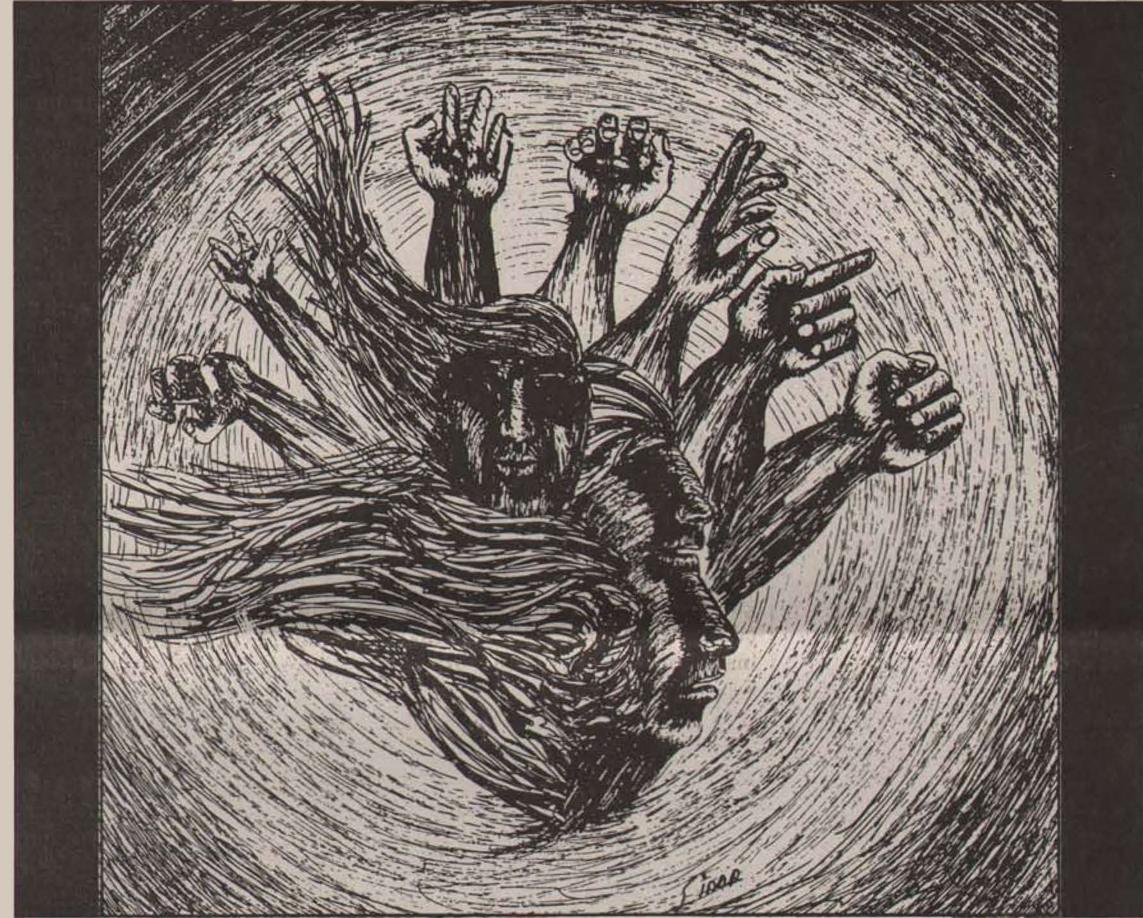
ASKER: Demirci, beni dinle! Evrenin kralının başı için oğlunun başını istemeye geldik. Yarın tan vaktinde oğlunu bize teslim edeceksin. *(Askerler dışarı çıkar. Kawa elindeki balyozu ile ayakta beklemektedir, yüzünde şaşkınlık ve endişe vardır. Çaresiz, ne yapacağını bilmez bir haldedir. Bir ara, balyozunu bırakıp oturur, kendi kendisiyle söyleşir.)*

DEMİRCİ KAWA: Ne yapabilirim? Bir demirci parçasıyım ben! Dehak'ın orduları, Dehak'ın gücü karşısında, bir hiçim ben! Oğlumu, oğlumuzu koyunlar gibi keser Dehak. Boynu bükük, kaç boynu bükük baba, kaç kolu bağlı ana var benim gibi bu Medya yurdunda!

Biz hepimiz, beyni çalınmış çocukların anaları babaları, amcaları, teyzeleriyiz. Med yurdu hep bundan yaslıdır. Türkülerimizin yanık olması bundandır. Bundandır korkularımızın büyük olması. *(Kawa ayağa kalkar. Balyozunu eline alır. Düşünerek biraz gezinir.)*

DEMİRCİ KAWA: Oğlumu isterler. Başını kesmek, beynini Dehak'ın başına sürmek için.

Kimbilir Dehak'ın başı için daha kaç baş gerekiyor? Veya daha ne kadar gencin başını yiyecek Dehak'ın başı? Dehak daha kaç anayı ağlatacak? Kaç babayı kahredecek? *(Biraz düşünür.)*

Ama Dehak'ın başı oldukça gençlerimizin başı gidecek. Bunu biliyorum. Neden sessiz kalıyoruz, biz kafaları parçalanan gençlerin anaları, babaları? Nedendir üstümüze serili bu ölü toprağı? Neden birbirimizi bekleriz hep? Neden kendimizin yapmamız gerekeni başkalarına bırakırız? Beklememiz neye yarıyor; başka gençlerin kafalarının parçalanmasını duymaktan başka? Daha dün komşumuzun oğlunu götürdüler, babasının karşı koymasını bekledim. Daha önce onun da, komşusunun kızını, oğlunu götürdüklerinde babalarından beklediğí gibi.

Herkes birbirinden bir şey bekliyor... Ama kimse bir şey yapmıyor. Sonuçta gençlerin başı kesiliyor, kafaları yarılıyor.

Birinin buna dur demesi gerekiyor. Ama hiçbirimiz bu biri olamıyor. *(Elindeki balyozla biraz dolaştıktan sonra balyozunu havaya kaldırır.)*

DEMİRCİ KAWA: Size yemin ederim ki, bu biri ben olacağım! Giden gençlerimizin başı için, bu balyozumu Dehak'ın başına indireceğim! Gençlerimizin başını yiyen o başı balyozumla ezeceğim! Onun pis vücudunu atalarının kızgın ateşiyle yakacağım! *(Bunları konuşan Kawa elindeki balyozla demire vurur. Demire vururken balyoz sesi yerine insan çığlıkları teypten yayılır.)*

PERDE KAPANIR

8. SAHNE

(Bir yoksul köy evi. Duvara asılı bir ekmek tahtası, bir-iki çanak çömlek. İlkel bir ocak, sisli duvar. Çıra yerine kullanılan dövülmüş bir meşe ağacı. Elleri koynunda ayakta bekleyen Demirci Kawa.

Oğluna sarılıp hüngür hüngür ağlayan Kawa'nın karısı.)

DEMİRCİ KAWA: *(Karısına)* Yeter ağlama!

KARISI: *(Ağlamasını bir türküye dönüştürür. Kürtçedeki "**De lori kuremin lori**"yi mitolojik bir içerikle söyler.)*

DEMİRCİ KAWA: Ağlamakla, bağırmakla kurtaramazsın oğlunun o güzel başını.

KARISI: Tanrılar oğlumuzu bize bağışlasın. Ağlıyorum, belki sesimi duyar tanrılar.

DEMİRCİ KAWA: Tanrılar da zalimlerden yanadır.

KARISI: Sus! Hep böyle konuştun. Bizi cezalandırıyor tanrılar.

DEMİRCİ KAWA: *(Sevinçli)* Bak sana bir müjde vereyim. Dehak'ın kasapları değişmiş. Her gün götürülen gençlerden birini gizliden salıyorlar. Onun beyni yerine bir koyun beynini götürüyorlar. Şansımız olursa oğlumuz salınanlardan olur.

KARISI: Nereye gider salınanlar?

DEMİRCİ KAWA: Dağlarda toplanıyorlar. Ülkemizin ulu dağlarında!

KARISI: Dağlarda?

DEMİRCİ KAWA: Dağlarda. Birkaç gündür cesaretli konuştuğumu farketmedin mi?

KARISI: Bilmem.

DEMİRCİ KAWA: Dağdakilerdendir cesaretim. İnsanlığımı onlara borçluyum, onlardan önce bir sülükten farksızdım.

KARISI: Biz de onlara gidelim.

DEMİRCİ KAWA: *(Kendinden emin)* Hayır, onlar bize gelecek.

KARISI: Ne zaman?

DEMİRCİ KAWA: *(Balyozunu eline alır)* 21 Mart günü Dehak'ın sarayının bulunduğu Ninova'nın üzerine yürüyeceklerini biliyorum.

KARISI: *(Oğluna sarılır)* Oğlumu şimdiden istiyor Dehak.

OĞLU: *(Ayağa kalkar)* Baba verme beni o ite. Karşı koyalım birlikte.

KARISI: *(Oğluna sarılır)* Sus! Nasıl öyle dersin? Karşı koymak ha! İkinizi de, beni de öldürürler. Evimizi de yıkarlar.

DEMİRCİ KAWA: *(Karısına)* Bırak, gençlere ayak bağı olma! Sessizce beynimizi Dehak'ın yaralarına merhem olarak sunacağımıza, haykıralım zalime karşı!

(Kawa'nın karısı sessizleşir, tereddütlüdür. Ama ikna olmuş gibidir. Karı, koca, oğul kolkola girer, uzun bir zılgıt çekerler)

PERDE KAPANIR

9. SAHNE

(Dehak yatağında oturmaktadır. Tepsinin üzerindeki beyinlerden birini avuçlayıp kafasına sürmeye başlar.)

ZALİM DEHAK: Binlerce beyindir sürüyorum beynime. Yaralarım iyileşmiyor, ağrılarım dinmiyor, iyileşmiyor beynim. *(Beyni avuçlayarak birkaç kez peşpeşe kafasına sürer.)* Beyinleri beynime sürüyorum. Beyinleri beynime sürüyorum. Beyinleri beynime sürüyorum.

(Önce bir gürültü kopar. Kapı hızla açılır. Demirci Kawa bir elinde balyozu, bir elinde üç başlı meşalesi ile içeri girer. Dehak telaştan ne yapacağını şaşırır. Kawa koşarak Dehak'ın yanına varır.)

DEMİRCİ KAWA: Seni bütün Mezopotamya gençleri, beyni çalınmış, çalınmamış bütün gençler adına cezalandırıyorum.

(Balyozu vargücüyle Dehak'ın başına indirir. Dehak korkuyla bağırır.)

DEMİRCİ KAWA: Bir daha. Bir daha... Üç tane yeter sana!

(Bu ara kapıda put gibi dikilen Dehak'ın kölesi Dehak'ın öldürüldüğünü hayretle izler. İki kolunu yana açar, dili kesik olduğu için, (Kralın odasında görevli olan kölelerin dili kesilir) korkudan bir çığlık atar. Dehak'ın yıkıldığı yere uzanır. Tanrısı yok olunca kendisinin de yok olacağı endişesini hareketleriyle belli eder. Dehak'a dokunur. Kıpırdandığını görünce hemen put gibi dikilir. Kanı görünce elini kana sürer. Öldüğüne, kralın normal bir insan olduğuna inanır. İliklerinden gelen bir sevinç çığlığı atar. Bu özgürlüğe kavuşmasının çığlığıdır. Köle sevinç çığlıkları atmaya devam ederken, Kawa elindeki meşaleyle sarayı ateşe verir. Ateş sarayı sarınca, sahnede Med, Urartu, Pers, Babil kıyafetleri giymiş kişiler kolkola girerek ateşlerin önünde dans ederler. Kawa, bir elinde balyozu, bir elinde meşalesi halayın başına geçer. Köle halay çekildiğini görünce bütün sevinciyle bacaklarını, kollarını sallar, acayip bir sevgi gösterisiyle halaya tutuşur.

Kawa, meşalesini izleyicilere doğru zafer işareti yapar gibi uzatır.)

Devamı gelecek sayıda

Hilvan'ın asi kızı, mücadelenin...

Baştarafı 2. sayfada

bir volkan gibi kaynıyordu artık. Nice yıllar zaptettiği intikam duygularını zaptedemez olmuştu artık. Yüreğindeki alevi düşmanla göğüs göğüse çarpışmadan bastıramayacağı, öfkesini dindiremeyeceği bakışlarında, yüz ifadesinde bile belli oluyordu. Sessiz ve kararlı bir şekilde son eylemin hazırlıklarına başlamıştı. Sanki en kısa sürede gideceğini biliyormuş gibi, yarım bıraktığı yazıları, not defterini bize devrediyor, "Artık şehit düşersem anıma bir-iki kelime yazı yazarsınız" diye şakalaşıyordu.

Baharın tüm canlılığıyla hüküm sürdüğü pırıl pırıl bir 18 Mayıs sabahında ondokuz yoldaşıyla birlikte içtima sahasına dikildikleri an, O'nun hareketli birliğe katılmak üzere Şemdinli alanına gideceğine hala inanamamıştık. O kadar arzuladığı bir şansa kavuşmuş olması bana bir rüya gibi geliyor, O'nun adına büyük bir sevinç ve mutluluk duyuyordum. Yüzündeki heyecanı ve gözlerindeki sevinç pırıltısını gördükçe mutluluğum bin kat daha artıyordu. Çünkü, O yıllarca arzuladığı ana sonunda kavuşmuş, hareketli birliklerin içinde savaşma şansını elde etmişti. Artık kabaran kin ve öfkesini istediği biçimde düşmanın üzerine boşaltabilir; halkın, şehitlerin, zindan direnişçilerinin intikamını bir de kendi eliyle alabilirdi. Ellerimizi tek tek sıkıp, son ayrıldığı anda her zamanki şakacı haliyle, "Üzülmeyin, bir de sizin adınıza sıkacağım ilk düşman askerinin alnına" demişti.

Mayıs'ın tam 25'inci gününde; yani yanımızdan ayrıldıktan tam sekiz gün sonra, Şemdinli'nin bereketli topraklarında umut çiçeklenmişti bir kez daha; yeni bir hayat yeşermişti coşkun baharın bağrında; kara sevdaya dönüşmüştü tutkular, kabarmıştı yürek, yatağına sığmayan deli ırmaklar misali. Toy bir kırsağın deliliğiyle şaha kalkmıştı duygular, umut fışkırmıştı gözlerinden, hasretin saklı olduğu dağlara dikilmişti. Ve artık söz mavzerindi, heybetiyle dünyaya meydan okuyan zirvelerde. Bir gün boyu, top, roketatar, mermi yağmuru altında göğüs göğüse yiğitçe, kahramanca sürdürülen muharebe sonucunda dokuz can yoldaş daha ölümsüzleşmişti Şemdinli topraklarında. Sultan yoldaş, tepeye hücuma geçerken almıştı darbeyi. Kör bir top parçası isabet etmişti kafasının tam sol tarafına. Ama kusmuştu kinini, boşaltmıştı şarjöründeki intikam mermilerini leş kargalarının, insanlığın yüzkarası zebanilerin üzerine. Hilvan'ın asi kızı, Partinin sadık çocuğu, şehitlerin takipçisi olduğunu kanıtlamıştı. Gülümseyen yüzünü toprak anaya dayayıp sükünet içinde uyuyabilirdi artık. Düşmanla göğüs göğüse çarpışıp toprağına ulaşan bir şehitti. Ve artık, Mayıs şehitleri kervanına bir yenisi daha ekleniyordu: Doğum yeri: Hilvan. Adı: Sultan. Soyadı: YAVUZ. Kod Adı: Leyla.

Yoldaş sen sonsuza dek kalbimizde yaşayacaksın!

Silah arkadaşlarından
Cahide
16.2.1990

YENİ BİR 8 MART'I KUTLARKEN...

Baştarafı 14. sayfada

direnişler, ölüm olayları vb. gelişmeler Türkiye'de de kadınları önemli oranda etkiledi, harekete geçirdi. Ve bu akımlar genelde halklarımızı, özelde de kadınlarımızı ortak eylemlerde buluşturdu, sıcak mücadele birliktelikleri oluşturdu. Denilebilir ki, Türkiye'de kadın kütlesi içinde en radikal çıkışlar bu alanların dayatmasıyla olanlardır. Bu tür eylemler kadınları önemli oranda politikleştirdi. Bu gücü doğru kullanmak ve devrim yolunda seferber etmek Türkiye devrimcilerinin görevidir. Bu görevi sıkça hatırlatmaktan öte bir şey diyemiyoruz.

Dediğimiz gibi Türkiye'de kadın sorununun çözümünde de en önemli handikap ideolojik-politik belirsizlikler ve örgütsüzlüktür. Birçok dernek var, birçok ad altında kadın örgütleri var, ama savaşan bir hareket, bir örgüt kimliğinde değildir hiçbiri. Bu yönlü eksiklikler giderilirse önemli bir gelişme kaydedilebilir.

Bütün bunlar yanında, bizzat iktidarın açık ve el altından kurduğu kadın dernekleri veya örgütleri vardır. Bunlara her türlü imkan sağlanarak hızla geliştirilmektedir. Faşizm kendine yeni dayanaklar yaratıyor. Bir yanda yoksulluk ve sefalet, yarattığı diz boyu fuhuş, öte yanda kadını cinselliğin girdabına çeken bir avuç burjuva kadınının her türlü zenginlik üzerinde geliştirdiği özel çabayla yedeğine aldığı kadınlar...

Bu durumda yapılacak tek şey; devrimci kadın hareketini yaratmak ve geliştirmektir. Kadının dayak sorunu, ya da Anayasa Mahkemesi'nin fahişelerle ilgili kararları gibi sorunları öne çıkarıp, esas görevleri unutmak tehlikelidir. Kadınları, içine itildikleri alçaltıcı ortamdan kurtarmak isteniyorsa, yapılacak tek şey, aktif olarak devrimci mücadeleye katılmak ve kadın yığınlarını da bu mücadeleye çekmektir.

Türkiye emekçi kadınları!

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi çok önemli bir dönemden geçmektedir. Savaşımız, her yılı bir zafer yılı yaparak hızla yol alıyor. Türk faşist sömürgeciliğiyle giriştiğimiz bu tarihsel hesaplaşmada halkımızın zaferle çıkacağı kesindir. Bu zafer Türkiye halkının da zafer yolunu açacaktır. Bunu bugünden görmek mümkündür.

Kürdistan kadınları da bu tarihi hesaplaşmada onurlu yerlerini almış ve kadınların tarihsel köleliğine son verecek, özgür Kürdistan'da layık oldukları yerlerini alacaklardır. Bu, Türkiyeli kadınların da kurtuluş yolunu açacak ve ilham verecektir.

Savaşımız çok çetin geçmektedir. Türk devleti arkasına tüm dünya gericiliğini almış, bütün gücüyle saldırmaktadır. Bu vahşi saldırılar sürdükçe ve Türk sömürgeciliği Kürdistan'da varlığını sürdürdükçe Türkiye halkı ve siz emekçi kadınları da açlık, sefalet, baskı, işkence ve zulmü yaşamaya devam edeceksiniz. Kürdistan'a bu kadar pervasızca saldırmasında, Türkiye devrimci hareketinin henüz ciddi bir alternatif olamaması ve halk muhalefetinin kendi geri konumunu aşamamasının önemli payı vardır. Türkiye halkı kendini bu geri konumdan kurtarıp Kürdistan'daki mücadeleye sahip çıkmadıkça ve bu sessizlik sürdükçe halkımızın daha çok acı çekeceği açıktır.

Siz kadınlar, analar! Başka bir şey yapamıyorsanız bile çocuklarınızı, kardeşlerinizi, eşlerinizi Kürdistan'daki katliama, Türk devletinin orada işlediği suça ortak etmeyiniz! Onların asker olarak Kürdistan'da kalması suçtur! Çünkü "vatani görev" adı altında vatanımızı kana buluyorlar. Halkımıza işkence yapıyorlar, kadınlarımızın, kızlarımızın ırzlarına geçiyorlar, halkımıza kurşun sıkıyorlar, özgürlük savaşçılarının üzerine ölüm makineleri sürüyorlar. Kısaca davamıza kurşun sıkıyorlar. Kürdistan'a gönderilen her askere yaptırılan budur.

Bu yürüttüğümüz, bir halkın savaşıdır. Birleşmiş, örgütlenmiş ve savaşan bir halk var. Bu halkın haklı savaşı yanında yer almak; ona destek olmak yerine ona sırt çevirmek bir halkın yapacağı en büyük tarihi suçtur. Türkiye halkı bu suçu işlememelidir!

Halklarımızın ortak düşmanına karşı ortak mücadele şüpheleri oluşturmalı ve zaferimizi yakın etmeliyiz.

Siz kadınları, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar gününde selamlıyor ve birlikte mücadeleye çağırıyoruz.

-8 Mart yeni mücadele yıllarına dönüşsün!
-8 Mart'ınız kutlu olsun!

Sakine Cansız
Çanakkale Cezaevi

"Çamur, güneş gibi yakıcı..."

Baştarafı 9. sayfada

zin. Anlaşılan yanlış bir zamanda dünyaya gelmişsin. Ve sınıflı toplumun her zaman ortaya çıkarabileceği türden büyük oynadığını sanan zavallı bir yaratıksın. Halkların belleği böylesi zavallıların (tip olarak seçtiklerinin dışında) yaşamasına müsaade etmez.

Bir hiçtin, özgürlük yürüyüşü sayesinde birazcık adam oldun. Ama insanlaşmak senin gibilerine sırta yüklenmiş bir yük gibi sayılır. Ve kısa zamanda bu yükten kurtulmak isterler. Sana da insan olmak biraz ağır geldi ve hiçliğe, kendi cinslerinin yanına döndün.

Biliyor musun; Franz Kafka'nın bir romanında kapitalizme özgü insana ait bir tipleme var. Hani adam akşam yatağına yattığında sabahleyin hamamböceği olarak kalkıyor. Sana bu satırları yazarken, aklıma hep bu örnek geldi. Yazık hamamböcekliğinde de önderlik sana düşmedi.

Bence bu kadar yeter. Tarih acımasız dişleriyle çarkını çevirirken, nice çakılları, kaya gibi görünenleri un ufak ediyor. Bunların yanında kum tanelerinin ya da senin gibi tozlaşmış zerreciklerin esamesi bile okunmaz.

Unutma ki; "**Özgürlük savaşında adımlar sağlam, yürüyüş kahramanca**"dır ve hamamböceklerini bir silindir gibi ezer geçer.

İşte böyle, benim güzel hemşerim! Yazdın, ben de cevap veremezlik edemezdim. Yazdım ki kiminle dans ettiğini bir güzel anlayasın diye. Yıllarca beraber yaşadığım çok değerli bir dostum, itirafçılara hitaben şunları söylemişti: *"Yaşamda en kötü şeylerden biri de, kişinin anasına tecavüz etmesidir. Sizin durumunuza düşmektense anama tecavüz etmeyi tercih ederim!"* Ama sen ve senin gibiler, böylesi soylu davranışlardan ne anlar ki... Bir kez orospuluğu meslek edinmişsiniz. Öyle ki, onlarca kez orospu olan tiplerdensiniz. Avrupa'nın tüm fahişelerine parmak ısırtacak kadar hoppasınız.

22 Şubat 1990

Kürdistan halkı Newroz'u...

Baştarafı 3. sayfada

lar sonucu şimdiye kadar onlarca Kürt yaşamını yitirdi. TC Kürdistan'ın elinden çıktığını gördükçe çılgınlaşmakta, çılgınlaştıkça da en aşağılık yöntemlerle halkımıza saldırmaktadır. Ama şunu iyi bilmelidir ki; diğer suçlarının olduğu gibi, bu suçlarının da hesabını ordumuz ARGK mutlaka soracaktır.

TC ordusunda panik ölümlere yol açıyor

90 baharı yaklaşırken Türk ordusundaki moral bozukluğu, ölüm korkusunun yarattığı ruh hali oldukça gergin bir ortam yaratmış durumdadır. Devrimci savaşımızın bahar atılımının güçlü çıkış yapacağı daha şimdiden ortaya çıkmış bulunmaktadır. Baharı karşılama niteliğindeki bazı eylemler bile, Türk özel savaş birliklerini derinden sarsmaya yetti. Bu sarsılma askerler ve subaylarda ölüm korkusuna neden olduğundan, can telaşı başladı. Bunun sonucu, başta Botan olmak üzere Kürdistan'da Türk askerinde ruhsal bozukluklar, cinnet getirmeler, firarlar, intiharlar ve birbirini vurma olaylarında büyük bir artışın olduğu bildirilmektedir. Orduda yaşanan bu durum TC tarafından her ne kadar gizlenmeye çalışılsa da, bazı olayların kamuoyuna yansıması da engelleniyor. Örneğin, Mart ayı başlarında Uludere'de 1, Şırnak'ta 2 özel tim bu olaylar sonucu öldü.

İlk olay, Şırnak yakınlarındaki Gabar dağında meydana geldi. Bu dağda bulunan TV vericisinde gece nöbet tutan özel tim Yusuf Aslan intihar etti.

İkinci olay, Şırnak'ın Balveren köyüne bağlı Uşaklı mezrası yakınında oldu. Ve düşman askerlerinin nöbetçi değiştirmesi esnasında gerçekleşti. Nöbet yerine giden jandarma özel tim çavuşu Mehmet Alp, nöbetteki asker tarafında ARGK gerillası sanılarak açılan ateş sonucu öldü.

Yine diğer bir olay da Uludere-Sulaktepe mevkiinde meydana geldi. Gerillalara karşı pusu kuran düşman askerleri, çıkan panikten kendi işlerinde çatışmaya başladılar. TC, çatışmada 1 özel tim elemanının öldürüldüğünü açıkladı. Fakat çatışmanın uzun sürdüğü ve ölü ve yaralı sayısının çok daha fazla olduğu bildirilmektedir.

Her üç olayda da dikkat çeken bir yön; özel savaş birliklerinin büyük bir korku, telaş ve paniği yaşadığıdır. Psikolojik olarak, gerillanın kurşunlarıyla her an vurulup öldürülme korkusu yaşanıyor. Bu korku sonucu, özellikle geceleri farkedilen her kaya, ağaç, gölge bir gerilla olabilmektedir! Bu da paniğe neden olup, düşman askerlerini birbirleriyle çatışmaya veya intihara götürmektedir. Diğer taraftan, TC, çatışmalarda büyük kayıplar vermekte ve ölülerini gizlemektedir. Bu yüzden zaman zaman, "şimşek çarptı öldü," veya "yanlışlıkla, kaza kurşunuyla öldü" tarzında basına açıklama yapmaktadır. Bu biçimdeki açıklamalar, TC'nin sahtekarlık, çarpıtma ve yalancılığını çok iyi ortaya koymaktadır.

Impressum:	Yazışma adresi:	Ödeme adresi:				
Metin Özkan	BERXWEDAN	BfG. - Bonn	Avusturalya	3.00 $	Hollanda	3.00hlf.
Adlerstr. 7	c/o Feyka-Kurdistan	Konto Nr.: 12 05 24 21 00	Avusturya	18.00 s	İngiltere	0.80 f
2085 Quickbron	Postfach 15 31	BLZ: 380 101 11	Belçika	60.00 bfr.	İsveç	6.00 skr.
	5300 Bonn 1		Danimarka	8.00 dkr.	İsviçre	2.50 sfr.
			Fransa	6.00 ff.	Norveç	10.00 nkr.

SERÎHILDAN DESTPÊKIR

Destpêk di rûpela dawî de

mên welatê me yên din jî di ninivisên xwe de rêzdikin û û bi nav dikin. Dîsa, di rojên bihurî de, wezîrê karên hundurî Abdûlkadir Aksu, fermannameyekê şiyand ji bo mîduriyetên parastinê yên polisî. Di vê nameyê de dihê gotin, ku di serî de li zaningehên bi navên "Diyarbakir Dicle", "Malatya Înonû", "Elazig Firat" û "Van 100. Yil", li hemû zaningehên li Kurdistan û Tirkiyê, li hemû dibistanên bilind, bi destpêka Newrozê, wê PKK ji domaneke livbaziyan bide destpêkirin. Van gotinan bi eşkereti aniye zimên û dixwaze, ku hêzên parastinê tevdîrên pêdivî ji niha ve deynin pêşiya xwe.

Weke dihê dîtin, çiqasî cejna Newrozê û Hilpişkîna Biharê nêziktir dibin, dewleta Tirk a faşist jî seranser dikeve nava tirsê. Hemû hêzên xwe yên artêşî, polisî, cendermeyî û yên din rakiriye alarim û hewarê. Hemû hêzên xwe di rewşa cengê de amade digire. Tirsa, ku wê her kêliyê êrîşeke mezin çêbibe, dagirkeran dilerizîne û ev tirs di dilê wan de xweş bi cih bûye. Psîkolojiya tirsê gihaye xaleki wusa, ku roj nîne hinde leşker ji nava rêzên artêşê nerevin, hinek xwe xwetar nekin (nekujin), di dema guhartina nobedê de li hevûdu nexin, yekeniyên operasyonan pozberî û şerê hevûdu nekin. Ev tev, bûne bûyerên rojgerani yên herdemî û gelekî normal.

Çiye tiştê, ku dibe sedem, da dewleta Tirk serî bide van hemû amadekariyan? Çavkaniya sedema vê pirsê jî du xalan dihê: Berî her tiştî, dijmin pir baş dibîne, ku hêzên me yên rizgariyê bi Hilgavtina Biharê, wê destpêka nuh û xurt bikin karê xwe. Lewma hemû hêzên xwe amade digire, da bi zirarên kêm jî vê rewşê derkeve. Dijmin rind dizane, ku armanca Hilgavtina Biharê, danîna livbaziyên mezin û bi poside ne. Pir eşkere ye, ku di nava hedefên livbaziyên bi vê nolê de, cihên bi pêwîstiya stratejîkî yên xwe saziyên leşkerî û ramyarî, her weha qadên daringî jî hene, ku li jorê hatine rêzkirin. Lewma dewleta Tirk a dagirker, pêşemîn parastina van saziyan ji xwe re bingeh digire û dikeve nava rewşeke bi vê nolê. Bireki hima xwe yê pêwist, ji bo parastina van saziyan dilivine. Ev jî, heya bê gotin, rewşa dagirkeran dijwar û zor dike. Dibe sedem, ku hundabûnên daringî mezintir bibin; hêzên wan, di nava tirsa psîkolojîkî de bêhtir tengezar û jar bikevin.

Ji aliyê din, livbaziyên xurt ên pêşmergeyan, wê bibin sedema serîhildanên girseyî yên xurt. Girsên gel, wê bikevin nava jiyanekê, ku bi lez jî otoriteya dagirkeriyê dûr dikevin; wê serî bidin livbaziyên radikaltir û bêhtir wê xwe nêzîkî têkoşîna me ya rizgariya netewî bikin. Ev jî sedemeki pêwîst e, da dewleta Tirk a dagirker, li pêşberê livbaziyên me yên mehên biharê, bikeve nava tirseke mezin.

Hemû tevdîrên dewleta faşist, wê nekaribin bibin çareyek ji bo xilasbûna dagirkeran ji destê gelê me û pêşmergeyan. Weke heya niha bûye, tevdîrên nuh jî wê di avê de herin.

Gelê Kurdistan niha, dikeve domaneke gelekî xurt. Weke heya niha bûye, serkeftina ji niha pêve jî, bi seranserî di destê me de ye. Lê, ji bo serkeftina di domana nuh de, li gora domanên berê, bêhtir fidekarî, xebat û biryarî li pêşiya me heye. Gelek eşkere ye, ku delametên mezin di vê barê de dikevin ser milê her Kurdekî welatparêz û dilsoz. Ji ber ku bedela û buhatiya gihana rindiyê, bedewiyê, rastiyê û pêşveçûnê herî mezin e. Lê, ji jiyana azad mezintir tiştek tune ye. Nexwe, em bêhtir bersivan bidin banga PKK, ERNK û ARGK. Heke ev bang bibêje bi keviran, bi keviran; bibêje bi daran, bi daran; bibêje bi çekan, bi çekan, em êrîşî dijminan bikin. Û bê gotin, divê em biserkevin...

Botan, bi berîkên gelê me yên tolehildanê, dest bi pîroziyên cejna Newrozê dike

Li derdorên gundê "Daxyelî" navçeya Dihê, şerekî dijwar di navber yekîtiyeka pêşmergeyên ARGK û hêzên dijmin de derket. Hêzên dijmin, operasyonên leşkerî li dora vî gundê, birêvedibiran. Ev şer, roja 3. Adarê 1990'an çêbû û demeke dirêj doma. Di vî şerî de dijmin, rastî hundabûnên giran bû. Pêşmergeyekî me jî, di şerê bi lehengî de, şehîd ket. Dijmin, mîna her demê, dîsa rastiyan veşartî hêla. Di daxweyaniyên xwe de, got, ku "Du leşker mirine û heşt jî birîndar bûne." Dijmin, hejmara hundabûnên xwe, bi vî rengî dîsa kêm şanikir. Lê, di rastiyê de, hejmara hundabûnên jî nava rêzên dijmin, gelekî bilindtir e. Bi destpêkirina vî şerî dijmin, hêzên xwe yên nuh şiyand derdorên şerî. Weke nûçeyên digihin me, dihê gotin, ku şer cih bi cih hîna jî didome.

Her di vê rojê de, pêşmergeyên ARGK operasyoneke birin ser cehşên bi navê parêzkarên gundên ên zivinga "Baxlica" gundê "Anadax" navçeya Şemzînan êrdima Çolamergê. Di vê operasyona şoreşgerî de şerek derket û sê hevalbendên dijmin bi mirinê hatin cezakirin. Heft cehş jî ketin destê pêşmergeyan û pêşmerge wan tevlî xwe birin, da hisabê jî wan bipirsin. Piştî livbaziyê, hêzên dijmin dest bi operasyoneke mezin kirin. Lê nekarin xwe bigihînin armanca xwe.

Roja 10. Adarê 1990'an, li ser tixûbê di navbera navçeya Çelê û başûrê Kurdistanê de, şerekî dijwar pêkhat. Şer, di navbera yekeniyeke pêşmergeyên ARGK û yekeniyên şerê taybetî yên dagirkeran de derket û bi saetan doma. Di vî şerî de bi dehan leşkerên dijmin hatin kuştin an jî birîndar kirin. Pêşmergeyekî me jî şehîd ket û pêşmergeyek jî birîndar kete destê dijmin.

Ji aliyê din, şeva 7. Adarê, yekeniyeke pêşmergeyên me, li gundê Civanîkan (Gokçebax) êrdima Sêrtê, operasyoneke şoreşgerî bire ser cehşên bi navê parêzkarên gundan. Di vê operasyonê de 10 parêzkarên gundan û du natirvan hatin girtin. Pêşmergeyên ARGK bi navê gelê Kurdistanê dest danîn ser çekên parêzkaran û natirvanan. Bi vî rengî 11 çekên dijmin ketin destê pêşmergeyan. Pêşmerge paşê, axiftineke ramyarî ji pêşkêş kirin.

Di axiftinê de armanc û erkên şerê şoreşgerî hatin danîn û paşê, li ser wateya parêzkariya gundan û natirvaniyê bi firehî rawestan çêbû. Pêşmerge anîn ziman, ku xebata tevlî û bi dewleta Tirk re, dihê wateya welatfiroşiyê û îxaneta li dijî niştiman. Vê carê tev hatin berdan, lê heke dîsa jî bo dijmin karbikin, jî wan re hat gotin, ku wê bi mirinê werin cezakirin. Di dawiyê de parêzkar û natirvan sund xwarin, ku nema ji bo dewleta dagirkeran bixebitin.

Piştî vê livbaziyê pêşmerge, li nêzîkî gund êrîşek birin ser istasyona pêdiviyên balafirên dewletê. Pêşî hêzên dijmin û kesên xebatkar bê tevger û poside kirin, ku karê wan parastina istasyonê bû. Paşê jî pêşmerge agir berdan istasyonê. Îstasyon, bi piranî şewitî û zirarên daringî yên gelekî mezin gihan dijmin. Weke dihê zanîn, istasyonên vê nolê yên li Kurdistanê, di xizmeta şerê taybetî de ne. Di şerê dagirkeriyê de, hemû navgînên tevlî operasyonên lêşkerî dibin, pêdiviyên xwe ji van istasyonan debar dikin. Balafir, firok û hwd, hemû pêdiviyên xwe ji van istasyonan distînin. Lewma ji, ev livbazi, heya bê gotin bûye hedefeki baş. Ev livbazî, bû ledanek, ku li êrîşên asmanî yên dijmin ketiye; bû lêdanek, ku li êrîşên bombebarandinê ketiye. Ji aliyekê jî, zirarên daringî yên gelekî mezin, gihan dijminê dagirker.

Di domana vê livbaziyê de ji parêzkarên gundan, bi çi rengî li ber xwe nedan. Bi dirêjahiya şevê, li gundê Civanîkan, civîn hatin çêkirin. Ji ber ku ev gund rayên xwe dabû SHP û vê partiyê hilbijartibû, sixleta dagirkerî û şovenîst a SHP ji di civînan de hat pişange kirin. Ev livbazî li gund û teviya Sêrtê, posideyên mezin ji xwe belav kir. Gund, mîna taxeki bajarê Sêrtê ye û hema li keviya bajêr avabûya. Dagirker, bawer nedikiran, ku li gundên vê nolê jî wê livbazî birêvebikevin. Dijmin ji binî agahdarî vê livbaziyê nebû, ji ber ku yek gundî jî agahi negihandiye dijminan.

Dîsa, li Şirnexê û derdorên Şirnexê dijmin operasyonan birêvedibe. Cih bi cih, di domana van operasyonan de pozberiyên çekdarî çêdibin. Di van operasyonan de û di dawiya dafên pêşmergeyan de gelek endamên yekeniyên şerê taybetî hatin kuştin. Hêzên dijmin hundabûnên mezin didin. Di şerên dibin de, gelek caran bi zelalî dihê dîtin, ku pêşmergeyên ARGK bi cenga xwe serdest in û xwediyê tevgereke jêhatî ne. Her weha, operasyonên şoreşgerî yên rêzerêz, diçin ser yekeniyên şerê dagirkeriyê, ser sazî û sazûmanên abori. Di vir de ji dewleta Tirk rastî hundabûnên mezin û giran dibe. Di livbaziyeka vê dawiyê de, heft endamên komên taybetî hatine kuştin û du helîkopter ji li erdê hatine xistin. Agahiyên vê nolê, kêlî bi kêlî digihin me.

Mêrdîn, xwe amadeyê serîhildanê dike

Li navenda bajarê Mêrdînê û navçeyên Cizîra Botan, Kerboran û Hezexê hêzên dagirkeran operasyonên berfireh pêkanîn. Operasyon serê beyanê çûn ser hinde malan, ku dagirkeran berê ji xwe re hedef zanibûn. Gava hêzên dagirkeran avêtin ser malan û xaniyan sehkirin, her tiştên di xêniyan de tevlihev kirin û rûxandin. Mirovên me dan ber bikaranîn û azineyên derveyî mirovahiyê. Lêdanên sexttir û bikaranînên hovtir bi serê mirovan anîn. Di domana operasyonan de heşt welatparêz, bi hiceta "piştgiriya ARGK, û çek û navgînên peqînê dane ARGK" hatin girtin

Weke dihê zanîn, roja 27. Sibatê, yekîtiyeke ARGK, li navçeya Girgê Amo operasyoneke şoreşgerî pêkanîbû. Di vê operasyonê de keyê gundê "Derebaşi" yê kevin sixur Haci Aydinlik û çar mirovên wî yên sixur bi mirinê hatibûn cezakirin. Piştî vê livbaziyê şerek bi leşkerên dijmin re derketibû. Di vî şerî de dagirker rastî hundabûnên mezin bûbûn û bi dehan leşker hatibûn kuştin. Dijmin paşê du kurên keyê hatibû kuştin tevlî xwe derêxist operasyonan. Li navenda navçeya Girgê Amo, gundê "Derebaşî" û gundê "Yazi" hinde operasyonên berfireh pêkhatibûn. Di hemû xaniyan de, ku kurên sixur Haci Aydinlik şanî kiribûn, sehkirinên berfireh çêbûn. Derî, şibaka û hemû tiştên xaniyan hatin şikandin, dexl û zad hat rijandin. Li herdu gundan, hemû zaro, kal, ciwan û jin, di qadên gund de hatin civandin û ji lêdanên giran hatin derbaskirin. Di encama operasyonê de 60 kes hatin girtin. Wan birin bajarê Cizira Botan û wan xistin bin lêdanan. Dijmin, bi van operasyonan, dixwaze serîhildana biharê li êrdima Mêrdînê birawestine.

Ruha, bi livbaziyên mezin dikeve biharê

Li nêzîkî navçeya Xelfetî êrdima Ruhayê, di navbera pêşmergeyên ARGK û yekeniyên şerê taybetî de şerekî mezin çêbû. Şer, demeka gelekî dirêj doma. Lêdanên pir mezin li yekeniyên şerê taybetî hatin xistin. Hundabûnên dijmin digihe hejmarên bilind. Di vî şerî de weke nûçeyên gihane me, şeş endamên şerê taybetî hatine kuştin.

Li Dêrsimê, hêzên dagirkeran têkçûn

Di rojên pêşemîn ên meha Adarê de, êrdima Dêrsimê rastî şerekî pêwîst û giran bû. Dewleta Tirk herdemê dixwest şerê me yê şoreşgerî bi êrdima Botanê bi tixûp bike. Herweha digot, ku gihaye vê armanca xwe. Lê ev rewş di rastiniyê de xwe ne weke hêviyên dijmin û gotinên dijmin şanikir. Bi şere vê dawiyê yê li Dêrsimê, bi delîl derkete holê, ka derewên dijmin çendî bê bingeh in. Şerê me yê rizgariyê xwe gihandiye çar aliyên bakurê Kurdistanê. Encamên şerê li Dêrsimê hîna negihane rojnameya me. Lê weke dihê gotin, çar leşkerên dijmin hatine kuştin û gelek jî birîndar ketine.

Çi sucekî dewleta Tirk bê ceza namîne

Yekeniyên şerê taybetî yên dagirkeran gelek bombe avêtin derdorên gundê "Bilgili" navçeya Dihê û bûn sedema qirkirineke nuh. Zarokekî bi navê Ebubekir Şen, bombeyek ji wan bi xwe re anî malê û pê leyist. Di encama peqîna bombeyê de zaro û diya wî hatin kuştin.

Ev bûyer jî şanî dike, ku dewleta Tirk, jî bo tunekirina gelê me, serî dide hemû azineyan. Dewleta Tirk bi zanabûn serî dide van azineyan. Di encama bûyerên wusa de, heya niha bi dehan mirovên Kurd jiyana xwe hunda kirine. Dewleta Tirk, çiqasî dibîne ku Kurdistan ji dest derdikeve, evqasî jî din dibe û weke dînan, bi azineyên nizm, êrîşî gelê me dike. Lê di vê baş bizanibe: Weke heya niha bûye, Artêşa me ARGK wê hisaba van sucan jî bipirse.

Tirs dibe sedema mirina leşkerên dijmin

Gava niha bihara sala 1990'an nêzîktir dibe, tirsa dijmin û bê moraliya di nava rêzên artêşa dijmin de jî bilindtir dibin. Tirsa mirinê xwe gihandiye hemû serbazên dijmin. Rewşa giyana serbazan xwe gihandiye pîveka tirsê ya bilindtir. Gelek serbaz ji tirsa mirina xwe nema dizanin çi bikin. Bi destpêka Hilgavtina Biharê, şerê me yê şoreşgerî jî wê destpêkeke nuh bike karê xwe. Ev rastî jî niha ve ronahî bûye. Livbaziyên berî biharê tenê, têrê kirin, ku yekeniyên şerê taybetî yên Tirkan bilerizînin. Ev lerzin jî, li ba serbazan û serleşkeran dibe sedema tirsa mirinê. Tev ketine nava keftûlafta rizgarikirina canê xwe. Di encama van pêşveçûnan de, di serî de li Botanê, li hemû aliyên Kurdistanê, eskerên Tirkan ketine nava nexweşiyên giyanî û psîkolojîkî. Gelek ji wan ji tirsan din dibin. Gelek direvin, hinek xwe dikujin û hinek ji li hevûdu dixin; berikan berdidin ser hevûdu. Di bûyerên vê nolê de, hejmar her diçe mezintir dibe. Dewleta Tirk dixwaze vê rewşa artêşa xwe veşêre, lê dîsa jî hinde bûyer xwe digihînin awira gelemperî. Dijmin çi bike bila bike, mirov agahdarî rewşa artêşê dibin. Nimûne; di serê meha Adarê de, li navçeya Qilaban yek, li navçeya Şirnexe jî du endamên komên taybetî, di encama bûyerên wusa de mirine. Çend agahiyên di vê barê de gihane me ev in:

Bûyera pêşemîn, li nêzîkî navçeya Şirnexê li Çiyayê Gebbarê bûye. Endamê komên taybetî Yusuf Aslan, ku li Çiyaye Gebbarê di istasyona televizyonê de bi şev natirvanî dikir, xwe kuşt.

Bûyera duwemîn jî, li nêzîkî zivinga "Uşakli" gundê "Balvêren" navçeya Şirnexê bûye. Gava eskerên dijmin nobedariya xwe diguhartin hinek serbaz mirinê û birîndar ketine. Çawîşê komên taybetî cendirmeyê bi navê Mehmet Alp çûye cihê nobedê. Serbazê di nobedê de wî weke pêşmergeyekî ARGK zaniye û berikên xwe berdaye ser wî. Di encamê de çawîş Mehmet Alp di cih de miriye.

Dîsa, bûyerek jî li derdorên "Sulaktepe" navçeya Qilaban bûye. Leşkerên dijmin daf vedane pêşiya pêşmergeyên ARGK. Ji ber şaşiya xwe, leşkerên dijmin şerê hevûdu dikin. Dewleta dagirkeran da xweya kirin, ku di vî şerî de endameki komên taybetî miriye. Lê weke agahiyên gihane me, diyar dibe, ku ev şer gelekî dirêj domaye û hejmara mirî û birîndaran jî gelek bêhtir e.

Tiştê ku di hersê bûyeran de jî baldariyê dikişîne ser xwe ev e: Yekeniyên şerê taybetî tirs û bizdaneke gelekî mezin dijîn. Ji aliyê psîkolojîkî ve, di nava wê tirsê de ne, ku her kêliyê hema wê bi berikên pêşmergeyên ARGK bimirin. Di encama vê tirsa xwe de, pêşemîn di şevan de, her kevirekê yan darekê weke pêşmergeyeki dibînin. Ev jî dibe sedema kûrbûna tirsa wan. Serbazên dijmin di dawiyê de yan xwe dikujin an jî şerê hevûdu dikin.

Ji aliyekê jî, dewleta Tirk her demê hejmara kuştiyên xwe vedişêre, ku di şer de dihên kuştin. Lewma car caran daxweyaniyên weke, "Brûskê lêda" yan "Bi şaşî hat kuştin" belav dike. Bi vî rengî rojname û weşanan jî dixapîne. Daxweyaniyên vê nolê, sextekarî û derewkariya dewleta dagirkeran xweş zelal û ronahî dikin.

HEWAR HELEPÇE...

Helepçe-1988

- I -

Dîlan dike kundê-kor
Xopan e Helepçe
Gazên jehrê,
xerdel, siyanîd
Reşî û mirin
Foscin û asîd
Roj, roja wan e.
De hayê,
hayê Helepçe hayê
Siwar e mirin
Direve jiyan.
Şîrmijên bê guneh
Wê bi ku derê ve herin?
Çavên dayê ziloq mane
Pêsîr rizgariyê nadê
Gaz nizane zarok,
jin, kal çine
Candar,
sewal, pez çine
Gazê faşîzmê
Ji xwe ew hînbûye
Dizane bimirîne û bes.
* * *

Eywax Helepçe!
Dîrok wê çawa
te bîne ziman?
Ji awirên çavên miriyan
Laşên bi hezaran
li erdê man.
Bêhn bi ser wan ket
Mirovahî
êdî ji xwe şerm dike
Serî di ber de dimeşe.
Dîsa nikare dîwarê
bêdengiyê bihilweşe
Kîne dimirin?
Ji bo çi dimirin?
Gunehê wan çiye?
Kes napirse!
Peymana Genf
di sala 1925'an de
Kî ew îmze kiriye?
Rûmet li ku ma?
* * *

Helepçe!
Di kûriya dîrokê de
Tu bûyî xaleka reş-tarî
Birineke qemûş negir
Êş û janeke kûr-giran
Deriyên
miriyên kom bi kom
Qeredax, Xormal, Şirwan
li dûv hev rêz dibin
Dikevin hembêza mirinê.
Erê Helepçe...
Berbanga 17'ê Adarê
Li te zor-giran hat.
Firokên wan
Renge-reng gazên kîmyayî
Wekhev
Taştiya mirinê parvekirin.
Fatima
şorbenîsk amade dikir
Nekarî bixwe
Xeca
nimêj dikir
Serî danî ranekir.
Reşo
di gurêra pezî de
Ket ranebû.
Memo û Zerê,
Rewşen û Nûbar
Di bin germiya mitêlê de,
Çavên wan venebûn.
Li her malekê
siwarê mirinê
Konê xwe danî
Hemû şeqem û kolan
Bûn xargehên mirinê.
Mirin, mirin, mirin...
Hema her mirin
Heya «melkemot» neçar ma
Bayê sibê lezand
û jêder belav bû
Bi hezaran ji xew ranebûn
Bi hezaran xusî
di gewriya wan de,
Zuwa bû, fetisîn
Bi hezaran hêlim girtin
û bernedan
Bi hezaran
çermê laşê wan peqî
Dojeh li ser rûyê erdê dîtin.
* * *

Hîtler-paşayê Bexdayê
Li panorama vê mirinê
Temaşe dikir.
Tiq-tiqa kenê wî
bilind dibû
Diran qîç dikirin digot:
«Neron nagihe kaba min.
Ez bavê qirkirin, talanê me.
Milyonan didim ber xwe.»
Li baniya avahiyan
kiloxên me
Mêrik paldaye dibêje:
«Helepçe 1...
Qeredax 2...
Xormal 3...
4, 5, 6...»
Lê belê çawa be
Gel bi cengê namirin
qirnabin
Fêr vaye...
Derfet nîne
Ji holê em rabin.
Hezar Helepçe pêkbên
Dîsa ji nav kavilan
Hestiyên me wê şîn bidin
Bêne der.
* * *

Berxê qurbanê delalê
Ho, Helepça min...
Tirsonek zû direvin,
serî şor dibin
Ziman-dirêjên girgir,
li der ve,
li dûr
Fincanên sedef li hev dixin
dibêjin:
«De hilde lo,
kasa Helepçe»
Hemû gemara li der ve
Bihuşt dibînin.
Di bazarên cihanê de
eşkere

Te avêtin mezadê
Li ser masên împeryalîzmê
Xwîna sor dibe
Şampanya,
wîsky
Nabe...
Em têne
Ava serê wan germ bûye,
dikele
Bila êdî
di erdê de herin xwar.
Qedera te bi wan namîne
Wilo hesanî derbas nabe
Leşkerê serxwebûnê
Bivirên tûj
Germiya
beziya di dilê gel de,
kom bûye
Serê Seddam
dixwazin.
* * *

Helepçe...
Mêranî zor e
Zor bi zorê radibe!
Şerê gel derman e, Narê...
Vaye Bakur şer dike
ARGK, eve têne em.
Jiyan in.
Di bin kevirên reş de
namînin
Em pêtin
Rojhilat, Bakur û
Başûr in em
Agirê Mazlum in em
Dibin gulle, dihêne em
Dor û dewrana me ye
Sed hezar faşîst hilînin
Bi hesanî em dizanin
Mizgîna tola te nakin
Eve bihare,
havîna me
Gurme-gurme
Dîlan e, roj roja me ye
Ava Botanê pêl bi pêl!
Eve gemarî paqij dibe
Gel bi nifrîn radibe
Rê bi ronî xweya ye
APO rê ronahî dike.

Helepçe-1988

-II-

Nabe... Helepçe di gewriya me de namîne. Guhartina vê rewşê, vejandina rewanê mirovatiyê, xwe avêtine holê. Kesên tirsonek, dilşikestî bi tevayî xwe dihavêjin hembêza împeryalîzmê. Çiye? Çi dibe? Çawa ew dikarin xwîna zarok û jinên Helepçe bihavêjin mezadê. Eywax... hina qîre-qîra dayikan, di guhên me de, çingînî dide. Pirsa li hev hatinê, çawa dikarin bînin ziman? Çawa faşîzm dibe dostê gelan? Çawa mirov li ser axa xwe penahber bibe?

Helepçe...

Bihara jiyanê namire. Pêşmergeyên serxwebûnê li hewara Başûr dihên. Kesên bi sedan caran sozên derewîn dane, bila ji nava welatê me bar bikin û herin. Vê çendê bê fihêtî ji nabe. Her rojê berê xwe didin peytext û metropolên kolonyalîstan. Di rîya Tehran û Bexda yê de, xwe riswa kirine. Kalbûne û westiyane. Niha ketine otobana (oto stret) Ankarê. Li ber deriyên Kenan Evren "dostanî"ya gelê Kurd û "Komara" Tirkiyê dihênin ziman.

Wax Helepçe...

Mirov gêj dibe. Çawa koledariyê birayetî dibînin? Çawa bi rizgarkirina Qibrisê xwe serbilind dibînin? Çawa xulamtiya çinên serdest ên Tirkan, di şerê Qore û Ruman de, nimûneyên dostaniya gelan dibînin?

Hewar...

Çawa bi çend bar nanê jehirkirî, Atatûrk dibe bavê Kurdan? Çawa wêneyên Kemalê faşîst, bi destên pêşmergeyan bilind dibe? Helepçe, pêşmerge weha dibêjin:

Na, derfet nîn e, em penahiyê li ser axa bakurê welatê xwe bixwazin. Em hemû tixûbên Sayks-Pîco û peymanên parçekirina welatê xwe ne mafdar dibînin. Bi tenê em dizanin, hêzên reş, nikarin serê xwe ji nava herî û çirava împeryalîzmê derxînin.

Veristin: Pejirandina û bikaranîna vê gotinê ye,

«Zor, dayika dîrokê ye!»

Helepçe-1989

- III -

Helepçe!

Rabûneke gewre ji xewa giran peyda bûye. Ewrên bê hêvîtiyê tarûmar bûne. Binêr, vaye Çiyayê Cudî mohra xwe li vê koçberê dixe. Rûpeleka nuh a jiyana bi rûmet, serbixwe û azad vedibe. Hemû rengên koledariyê dihên perçiqandin.

Helepçe...

Xwişkên te, amadekariyên raperînan bilind kirine. Êdî rewş gihaye ber keviya peqîneka mezin. Mêtinger weha bûne, weke roj li wan dibe şev. Doliwgerî, bandûrî û kontrola xwe hunda kirine.

Li ber hêrsa dilê Bêrîvanan û lehengiya Cizîra Botan, faşîzm bê çare, destê xwe dirêjî hemû bikaranînên dij-mirovahiyê dike. Belê, çawa bike? Bi hemû azîneyên mîna yên li Girgê Amo (Silopî) û gundê Cinibrê, nikare berxwedana jinên Şirnexê vemirîne. Ji axa wan, ji dayikên delal, gundên wan, wan dûr bixe.

Helepçe...

Her diçe em hînî jiyanê dibin. Xweşiya jiyanê bi çekên pêşmergeyan dihê parastin. Niha, hemû gund, bajar û çiyayên me ketine hawîrkana bilindkirina pêtên berxwedanê.

Gulên kesk, zer û sor, bi xwîna şehîdên serxwebûnê vedibin. Ji lûleyên tivingên têkoşeran, gulleyên tolehildanê li singa dagirkeran dikevin.

Ferman e, ferman e...

Doz, dûr û dirêj e...

Hisabê hezaran salan e.

Helepçe-1990

- IV -

Helepçe...

Şûrên di kalan de mabûn, niha bi destê pêşmergeyên ARGK, li gerdana dijmin dikevin.

Bihara me, vê carê, bi havîna şer destpêdikê. Di nava raperîna tolehildanê de, afirandinên nuh pêk dihên. Çolamêrg çav dike Amedê û dibêje:

De haydê em rabin...

Birînên xwuşka xwe Helepçe derman bikin...

Ji hemû baniyên Kurdistanê dûrişmeyên serxwebûnê bilind dibin. Hewlêr, Dihok, Xaneqîn û Rewandûz, weke beyaniyên vejîna hebûna gel jiyan dibin.

Cizîra Botan, Sêrt, Girgê Amo, Êlih û vê dawiyê ji, Serîhildana Mistbînê kevirên enîşkê di raperîna gel de lêkirine. Urmiye, Mehabad, Sanendej û Banê Pejnan xwe bi ramanê serxwebûnê bilind kirine. Başûrê-Rojava bi tevayî bi eniya şer ve hatiye girêdan.

Helepçe...

Ji herçar hêlên welêt, banga partîzanan bilind dibe. Dijmin, kêliyên jiyana xwe yên dawî dijîn.

Helepçe em têne...

Tolehildan, tolehildan, tolehildan!..

Ji bo Kurdistan,
Ji bo gelê Kurdistan,
Ji bo Helepçe!

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku bi cewherên xwe yên binerdî navdar e

MAZRA

-I-

NAVÊ ÊRDIMA MAZRA JI ÇI HATIYE?

Navenda dîrokî ya pêwîsttirîn li êrdimê, Xarpit e. Guman heye, ku Xarpit di dema Aşurî û Hîtîtan de avabûye. Lê niha, piştî ku bajarvanî li êrdima Mazra pêşveçûye, pêwîstiya Xarpitê ya kevin jî nemaye. Di nivîseke Aşuriyan de, ku bi nivîsa bizmarî hatiye nivîsandin, navê Xarpitê derbas dibe. Di hinde bermayên berhemên Urartu de, navê Xarpitê, weke "Karberd" hatiye danîn. Li gora dîroknasan, "kar" bi wateya "kevir" e û "berd" jî bi wateya "kelehê" ye. Di çavkaniyên Bîzansî de jî bajarê Xarpit, weke "Kharpeta" derbas dibe. Dîrokzanê bi navê Bossert, dibêje, ku Harputaş, Xarpit bi xwe ye. Ev nav, di bawirnameyekê de nivîsî ye, ku bi nivîsa bizmarî ya Hîtîtan hatiye nivîsandin.

Navê êrdimê yê rast Mazra ye. Ev nav, ji aliyê gelê Kurd hatiye danîn, ku li vê êrdimê xwecihe û dijî. Lê di dema Osmaniyan de, nav hatiye guhartin. Padîşahê Osmaniyan Sultan Abdûleziz, li navenda êrdimê hinde avakirinên nuh dabû destpêkirin û di wê demê de navê "Mamuret ül-Eziz" (Bajarê ku Eziz avakiriye) dabû navendê. Ev nav di demê de, ji ber hesaniya gotinê, ziviriye "El-Eziz" û paşê weke "Elazîz" hatiye guhurandin. Di dawiyê de, di sala 1937'an de, bi pêşniyara Kemal Atatûrk nave Elazîz bû "Elaziğ."

Dagirkerên Tirk gelek penahên xwe li navenda Mazra bicihkirine û xwestine ji hemû aliyan ve, vî bajarî û êrdimê, bikin bajar û êrdimeka Tirkan. Kar û xebateke tund ji bo vê daxwazê birêvebirine û pêkanîne. Niha, ne tiştekî ji ber xwe ye, ku navê rast hatiye ji bîr kirin û gotina "Mazra" tenê ji aliyê kêm mirovan dihê zanîn. Ev encameke, ku dagîrkeran derêxistiye holê û birêvexistine.

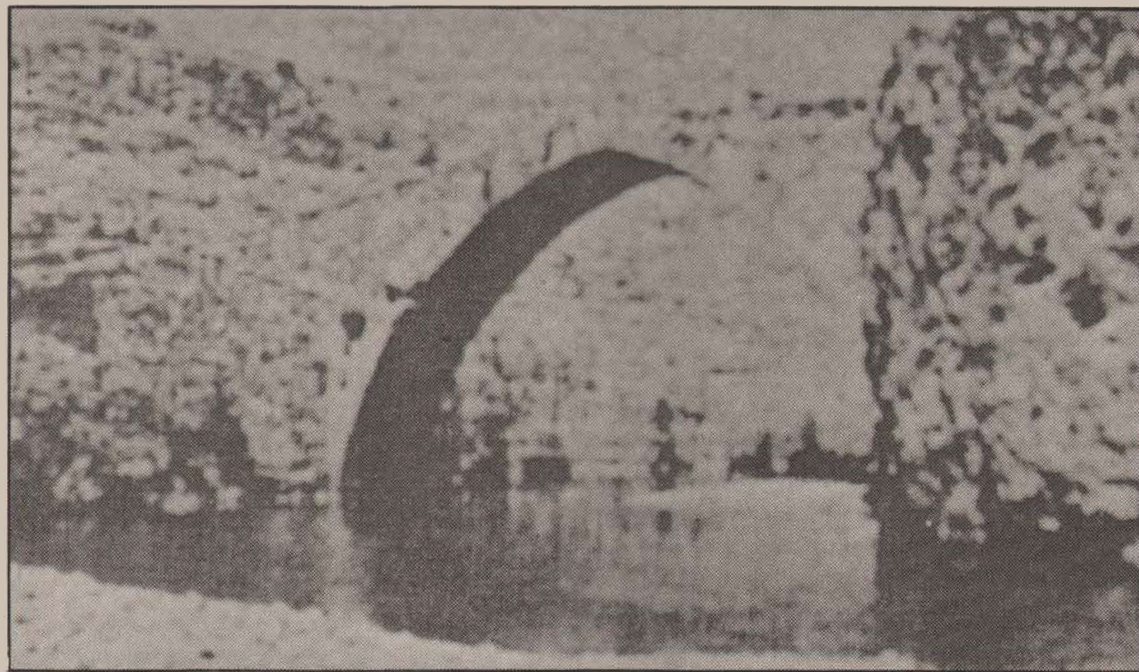
DÎROKA KIN A ÊRDIMA MAZRA

Êrdima Mazra, ji ber ku rewşa siruştî ji bo ciwarbûnê destda û rêdayî bû, ji dema Paleotîkî (dema keviri ya kevin) pêve, ji bo gelek civakan bûye cihekî xwecihkirinê. Di dema, ku mirov hîna weke komên koçeran dijiyan de, mirovan hinde berma li şûn xwe hiştine. Ev rastî, ji hinde şopên dîrokî û pejnên bawirnameyî derdikeve holê û eşkere dibe, ku hîna di wê demê de mirov, li êrdima Mazra jiyane.

Di navbera salên 2.350 û 2.000'an Berî Zayînê (Bz.) de, di bin fermandariya Naramsin de Akadî êrişê êrdimê kirine. Ev dagirkerî, ji çiyayên Amanos destpêkiriye û xwe dirêjî çavkaniyên cewherê baqirê (sifirê) kiriye. Li gundê "Pîr Hûseyin", ku dikeve nav tixûbên êrdima Amedê, hinde nivîsên dîrokî hatine peyda kirin û bi van nivîsan eşkere dibe, ku ev bûyer rast e.

Di sala 2.000'ê Bz. de, welatê Îşuvan xwe berfireh dike û axa Mazra jî tevlî tixûbên xwe dike. Di wê demê de, li aliyê rojava, Hîtît jî hîma xwe diparastin û bi hêzên xwe ve hebûn. Her çendê ev herdu hêz li kêleka hevûdu dijiyan jî, di nava wan de çi pêwendî nebûn. Ev jî, ji bawirnameyên nivîsî dihê têgihiştin û zanîn. Her di wê demê de, li rojhilat jî Hurî-Mîtanî xwecih bûn û hebûna xwe didomandin. Ji ber pêwîstiya stratejîkî ya êrdima Mazra, di navbera Hîtîtan û Hurî-Mîtaniyan de, rewşekî şer û pêvçûnan derdikeve holê. Ji ber ku, hêza wê bibûya xwediyê êrdima Mazra, wê bikariba dolîwgeriya xwe berfirehtir bikira û sûdên mezin ji xwe re peyda bikira. Li kêleka vî hêzî, her di wê demê de, Aşurî jî armanca xurtkirina xwe li êrdimê danîbûn pêşiya xwe. Demekê Hurî-Mîtanî li êrdimê derbasî rewşeke serdest dibin, lê paşê Hîtîtî, bi leyistokên ramyarî êrdimê dixin bin fermandariya xwe.

Di salên 1.200'ê Bz. de, piştî belavbûna imparatoriya Hîtîtî, Muşkî dibin hêza serdest li êrdima Mazra. Wê çendê, pêşveçûna dîrokê xwe dilezand, hinde ji, hêzên li êrdimê serdest bûn, leztirîn dest diguhurandin. Piştî Muşkiyan, bi rêze Urartu û Pers li êrdimê zivirîn hêzên rewşa serdest. Li dûv belavbûna împaratoriya Persan di sala 334'ê Bz. de, dema Helenîstîkî destpêdike. Ev dem, bi serfermandariya Îskendere Mezin destpêdike û heya sala 95'ê Bz. de didome. Di domana vê demê û dirêjahiya vê demê de, li êrdimê, formasyoneke çandî ya tevlîhev û ji gelek bajarvaniyan derdikeve holê. Gava dolîwgeriya împaratoriya Helenî dirûxe û belav dibe, serdestiya Tîgraniyan û şerên Roma destpêdikin. Paşê artêşên Roma di sala 53'ê Bz. de li hemberê Partan binkeftî dibin û Part weke împaratoriyekê pêşvediçin.

Bîzansî jî dolîwgeriya Partan dihilweşînin. Bîzansî, heya dema islamî, weke hîmekî tenha yê serdestê êrdimê mane û hebûna xwe domandine. Êrîşên artêşên misilmanan, heya piveyeka pêwîst, Bîzansiyan dixin nava tengezariyan. Xarpit, gelek caran di nava van hêzan de dest diguhurine. Di destpêkê de bi piranî, êrdim mabû di destê Bîzansiyan de. Lê di sala 644'ê Piştî Zayînê (Pz.) de, êrdima Mazra dikeve destê Ereban. Dolîwgeriya Ereban heya sala 650'an didome. Êrdima Mazra, herweha di navbera hêzên êrişbaz de, êrdimeke tixûbî bû. Lewma şerên xwîndar ên hêzên cîran jî dijî. Li kêleka van imparatoriyan, artêşên şaxên girêdayê van împaratoriyan jî, li êrdima Mazra şerên giran û xwînrij pêkdihênin.

Di dawiya de, gava Bîzansî bi serfermandariya imparator Romanos Diogenes, serdestê êrdimê bûn, êrîşên êlên Tirkan dihên ser êrdima Mazra. Elên Tirkan ên bi navê Oxuz, deriyên Mazgerdê vedikin û berê xwe didin Anatoliya. Lê Bîzansî weke bersivekê êriş dibin ser wan û wan berûpaş ve dibin. Êlên Tirkan baş têdigihijin, ku ji bo çûyina Anatoliya, pêwîstî ji bo alîkariya gelê herêmê heye. Ji bo peyda kirina vê alikariyê, neçare diminin, da bibin misilman, ji ber ku gelê êrdimê hingê misilman bû. Bi vî rengî êlen Tirkan misilmaniyê hilbijartine. Herweha bi vî rengî êlên Tirkan ji xwe re him û hêz peyda dikin û dikarin artêşên Bizansiyan binkeftî bikin û xwe belavî Anatoliya bikin. Paşê Tirkên Oxuzî, bi rengê hinde beglikan, êrdimên Kurdistanê dihênin bin karbidestî û serdestiya xwe. Dema Selçukiyan bi vî rengî destpêkir. Di dema Tirkên Selçukî de, beglikên bi navên Çubukoxullari, Artukoxullari, Dulkadiroxullari û Akkoyunlar li êrdima Mazra dolîwgeriya xwe domandin. Ev rewş, heya dema Osmaniyan doma.

Di navbera salên 1877-1878'an de di navbera Uris û Osmaniyan de hinde şer çêbûn. Osmanî binkeftî bûn. Di ve demê Uris, Ermeniyên li Anatoliya dijiyan, anîn Kurdistanê û li şeş êrdiman bicihkirin. Ev şeş êrdim, di bin fermana Osmaniyan de bûn. Hejmara Ermeniyan bi nêzîkahî 670 hezar kes bû. Ji van 70 hezar li êrdima Mazra hatibûn ciwar kirin.

Di sala 1915'an de Ermeniyên li Wanê seriyê xwe li hemberê Osmaniyan rakirin. Ermeniyên li Mazra û Erzinganê ji piştgiriya wan kirin. Osmanî jî, Ermeniyên li van herdu êrdiman koçber kirin. Herweha, li Mazra û Erzinganê bi rengekî dorfireh, Ermenî ji aliyê Osmaniyan hatin girtin.

Di dema şerê rizgariya netewî ya Tirkan de, bajarê Mazra ji aliyê hêzên imperyalist nehatibû dagirkirin. Lewma di şerê rizgariya Tirkan de Mazra, li eniya rojhilat weke baregehekê hat bikaranîn.

Dîsa, piştî danezana avakirina Komara Tirkiyê û bi du salan, roja 15'ê Sibatê 1925'an de serîhildana Şêx Seîd destpêdike, lê Mazra di dawiyê de dikeve. Serdarekî serîhildanê Şêx Şerîf, heya dawiya serîhildana Şêx Seîdê Pîranî, dolîwgeriya li ser Mazra didomîne. Dagirkeriya Tirkan piştî şikandina serîhildanê, pêwîstiyeke mezin dide Mazra. Vê derê, ji bo Tirkkirina li Kurdistanê, mîna beregeh û navendekê bikaranî. Hingê Dêrsim hîna xweser û serbixwe dijiya û weke serê birînekê bû ji bo dewleta Tirkan. Ev rewş jî, Mazra, ji bo dagirkeran pêwîsttir dikir. Ji ber ku Mazra, ciranê Dêrsimê bû. Dagirkerên Tirk dixwestin xwe li Mazra bicihbikin, da bikaribin Dêrsimê jî teslîm bigirin. Êrîşên ji Mazra, wê hesanî bikiran, da Dêrsim bibe êrdimeke bin destê dagirkeran. Nemaze, qirkirina di dema serîhildana Dêrsimê de, li Mazra hatibû amadekirin û ji wir hat pêkanîn. Herweha, cihê Mazra bi xwe jî, xwediyê pêwîstiyeke stratejîkî ye. Ev rewş jî Mazra, ji bo dagirkeran dikir êrdimeke pêwîst. Dagirkerên Tirk xwestin û dixwazin Kurdan li Dêrsimê bikin Tirk, lê li Mazra vî tiştî û serdestiya xwe bi Tirkan pêkdihênin û avadikin. Ango dagirker Tirkan li Mazra bicihdikin.

BERHEM Û AVAHIYÊN DÎROKÎ LI ÊRDIMA MAZRA

Êrdima Mazra, ji dema keviri ya kevin û heya niha, cihekî rûniştinê bûye. Lewma nasî gelek bajarvaniyan jî bûye û ji aliyê berhem û avahiyên dîrokî ve dewlemend e.

Keleha Xarpitê: Avahiya dîrokî ya pêwîsttirîn e li êrdima Mazra. Li ser teht û latên bilind ên dikevin başûrê-rojhilatê navenda bajêr avabûye. Li gora berma û şopên dîrokê diyar dibe, ku ji aliyê Urartuyan avabûye. Keleh, mîna çarçiveyê avabûye. Derî, dimîne aliyê rojhilat. Di kelehê de hinde eywanên ku di keviran de hatine qulkirin, hinde pêling û riyên dizî hene. Keleh, bi rengê birê hundurî û derveyî, weke du biran avabûye. Ev keleh di dîrokê de, ji aliyê gelek bajarvaniyan ve jî nuh ve hatiye avakirin. Niha tenê bircên kelehê yên bilind û hinde dîwar mane.

Dêra Yadê Miryem: Dêreka Sûriyaniyan a kevin e. Li çepê keleha Xarpitê, li kendala jêr, li ser latan avabûye. Dîwarek bi tevayî lat e. Ev jî mîna çarçiveyê çêbûye. Ji dêrê, bi riyên dizî, mirov dikare here Keleha Xarpitê.

Mizgefta Bilind: Avahiyeke kevintirîn e, ji avahiyên Xarpitê û li derdorên Xarpitê. Mirov, ji der ve nikare mizgeftê (hundurê mizgeftê) bibîne. Mîna çarçiveyê avabûye û dîwar jî geleki stur in. Li aliyên rojhilat û rojava, du deriyên mizgeftê hene. Guman heye, ku minareyên mizgeftê, di demên ji hev cuda de hatine lêkirin. Mizgeft, bi hinde minareyan hatiye xemilandin.

Mescid û Ziyareta Bavê Ereb: Li ser latên li bakurê Xarpitê avabûye. Derî dimîne aliyê bakur. Ev jî weke çarçiveyê çêkirine û li ser ban jî hinde qubbe hene. Guman heye, ku di sedsala dehan de hatiye avakirin. Gel vê ziyaretê bi navê Bavê Ereb dinase û pîroz dizane. Mihrab jî hatiye xemilandin.

Li kêleka van avahiyan, ev avahiyên dîrokî jî hene: Mizgefta Alacali, Mizgefta Esidiye, Mizgefta Sara Xanim, Mizgefta Kurşunlu, Mizgefta Axê, Mizgefta Ehmed Begê, Mescîda Eli Musa, Ziyareta Bavê Mensur, Ziyareta Bavê Fatîh Ehmed, Hemama Cimşît, Hemama Kelehê, Hemama Xoce Hesen, Hemama Çemî, Kehniya Sê Luleyan, Pira Şikefta Reş, Dêra Ermeniyan, Dêra Surp Kevork, Avahiya Yusuf Ziya Paşa, Qesra Kervanan a bi navê Denizlî, Qesra Kervanan a bi navê Hacî Brahîm Şah û Keleha Palî.

SERÎHILDAN DESTPÊKIR

- Mistbîn (Nisêbîn) rabû ser piyan
- Êrdima Mêrdînê serî hildide
- Mêrdîn, Ruha, Mereş, Botan, Çolamerg, Dêrsim, Sêrt, Amed bi livbaziyan dilerizin
- Cejna Newrozê ji niha ve bû mizgîniya serfiraziyê

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Li Mêrdînê ceng û raperîna gelî

Şeva 12. Adarê, li nêzîkî gundê "Serenlî" navçeya Stawrê êrdima Mêrdînê, di navbera hêzên dagirkerên Tirk û pêşmergeyên ARGK de şerekî mezin derket û hina didome. Weke nûçeyên heya niha gihane me, diyar dibe, ku di vî şerî de 13 pêşmergeyên ARGK ji şehîd ketine. Lê dijmin ji lêdanên gelekî mezin girtiye. Herçiqasî hêzên dijmin, ji aliyên hejmarî û têkûzî ve gelekî xurttirin jî, heya niha di navbera 40 û 50'an de eskerên dewleta Tirk ji aliyê pêşmergeyan hatine kuştin. Nûçeyên gihane me heya niha ne bi tevayî ne. Me xwest em nûçeyên nuh ji derdorên navçeya Stewr û Mistbînê hilînin, lê dijmin hemû riyên pêwendiyê yên mîna telefonê birriye. Lewma agahiyên berfirehtir ber destê me nebûne.

Agahiyên, ku gihane me ev in: Piraniya pêşmergeyên ARGK ên şehîd ketine ji gundên navçeya Mistbînê êrdima Mêrdînê ne. Pêşmerge ji gundên Bamidî, Derê, Bawernê, Kertvanê û Herbê ne. Hinde cendekên pêşmergeyên dijmin aniye navenda navçeya Mistbînê ji. Gava evbû, hemû xwendekar neçûne dibistanê, hemû destkar dikkanên xwe girtine; bi kêmasî 5.000 kes tevlî zaro, kal û jinan, gel xwedî li şehîdên xwe derketiye û xwestine cendekên şehîdan bi rêveçûnê rakin. Pêşî cendeka şervanê ARGK Kamuran DÛNDAR, ku kurê endamê meclisa belediya Mistbînê bû, hat rakirinê. Gava dagirker dîtin, ku gel radibe ser piyan, cendekên şehîdên din nehanîn nava bajêr û li derveyî bajêr rawestandine. Paşê hêzên dagirkeran ên ji hezaran leşker, polîs û komên taybetî erîşî gel kirine û xwestine bi kotekê gelê me belav bikin. Gel bi kevir û daran bersiva dijmin daye û tevlî dûrişmeyên, "Bimire dagirkerî" û "Bijî PKK" rêveçûn û xwepêşdanekê pêkaniye.

Dagirker, bi korî ber û fişekan barandine ser gel. Di nav wan de hinde zarok, bi kêmasî 12 kes ji gel bi fişekan birîndar ketine û ciwanekî 16 salî jî hatiye kuştin. Dagirker heya niha 500 kes girtine. Hemû riyên diçin û dihên bajêr ji aliyê leşkeran hatine girtin; derketina ji Mistbînê û çûyina Mistbînê hatiye qedexe kirin. Dagirker destur nadin endamên weşan û rojnameyan û nûçegihandkaran jî.

Weke nûçegihandkarên rojnemaya me "Berxwedan" ji Mistbînê bi me dan nasin, gelê Mistbînê li ber xwe dide û serî hildaye. Kêlî bi kêlî ev serihildan berfirehtir dibe. Di nava bajarê Mistbînê de, di kolanan de û ji malan, gel bi çekan li ber xwe dide. Şerekî çekdarî di kolanan de didome.

Şerên û pozberiyên çekdarî di nava bajêr de roja 14. Sibatê destpêkirine û hîna berdewam dikin.

Dagirker hêzên nuh dibin êrdimê. Dijmin balafir, firok û helikopterên xwe rakiriye. Ji ser bajêr nizm difirin, diçin û dihên.

Herweha, weke agahî digihin me, li gundê Civanikan (Gokçebax) êrdima Sêrtê û li gundên navçeya Pazarcik êrdima Mereşê jî operasyon bi firehî didomin û rewşeke şerî û cengê xwe serdest kiriye. Li van herdu derdoran, hinde şerên dijwar bûbûn û hîna berdewam dikin.

Li ser rewşa li Mistbînê, em hinde bir, ku nûçegihandkarê kovara "2000 Dogru" Mehmet Bedrî ji bajarê Amedê (Diyarbekrê) belav kiriye, pêşkêşî xwendevanan dikin:

"Serokê belediyê Mistbînê Müslim Yildirim yê xweser (bê partî) roja pêncşembê saet 12.30'an de wusa got:

'Hêzên dewletê bê destura me û bi kotekê dest danin ser otobûsên belediyê... Rewşa li Mistbînê gelekî ne baş e. Bûyer berdewam dikin. Ez nema tişteki fahmdikim: Ji aliki esker anonsan dikin û dibêjin gel herin malên xwe, ji aliyê din direşinin ser mirovan, êrîşî malan dikin, dikevin xaniyan û mirovan digirin. Niha bi şêweyeke ne resmî ji be, derketina kolanan hatiye qedexekirin... Hinde nûçevanên rojnameyên 'Milliyet', 'Cumhuriyet' û 'Hürriyet' jî bajarê Amedê hatibûn, lê leşkeran dest danin ser fîlmên wan ên mekineyên fotografan jî."

"Paşê saet 13.30'an de wusa got:

'Mebusê Amedê Fuat Atalay, ji partiya SHP telefonê min kir. Min gotê SHP cesaret da hikmetê.., da van êrişan bikarbine. Gel tev dibêje, ji rûyê SHP ev tişt dibin. Di sala 1983'an de jî me bikarnainên vê nolê neditin. Ez niha ji pencera xaniyê xwe dibînim, mirovan direjkirine erdê û ji porên wan girtine dikişkişinin. Endamên komên taybetî û cendirme mirovan ji malan komdikin û dibin. Van tiştan Îsraîl jî nekiriye. Ez li walî û kaymakam digerim, ne li cihên xwe ne yan ji bersiva min nadin.'

Nûçegihandkar van gotinan bi ser ve, zêde dike:

'Gel xwe gihandiye hev û perçinbûye, ji diho saet 15.00'an û heya niha. Li sukê hemû dikkan deriyên xwe girtine. Ciwan nema diçin dibistanên navîn. Dê û bav nema zarokên xwe dişinin dibistanan. Roja pêncşembê dora nivro, hejmara kesên hatibûn girtin, bêhtirî 200 kesî bû. Ji van nêzîkî 50 kesan bi lêdanê birîndar ketine.

Niha, bi berdewamî helîkopter ji ser bajêr difirin. Diho jî bi pêşmergeyan hatine kuştin, rêveçûnek çêbû...

Hinde nûçevan jî hatine girtin... dest datinin ser navginên nûçevanan...

Mirov di kolanan de dihên girtin. Zarokên piçûk bi keviran leşkeran protesto dikin û kûçan dibarinin ser wan...

...hinde telefon ji Mistbînê ji me re hatin. Diho wusa ji me re hate gotin, 'Gelê Mistbînê bi tevayî derketiye kolanan. Bi hezaran mirov kombûne û li benda pêşmergeyên hatine kuştin mane. Her kêliyê heye ku bûyerên mezin pêkbên.'

'Întifada (serihildan) li Rojhilat (li Kurdistan) destpêkir."

Raman ji Berxwedan

"Dad"gehên Tirkiyê careke din bê şermiya xwe şanîkirin

Li bajarê Amedê, di "Dad"geha Parastina Dewletê (DGM) de, sawciyê dewletê gunehên du welatparêzên bi navên Mehmet Beyte (64 salî) û Hacî Beyte (57 salî), weha anî ziman: "Alikariya mezin dane teroristan. Di bihara sala 1989'an de, gava terorist hatine gund, ev jî di komiteya kargêriyê de cih girtine û milyonek Lire alikarî dane teroristan..."

Welatparêz jî, li pêşiya "dad"gehê, bikaraninên dewleta Tirk ên li ser gel bi nav kirin. Hemû hingavtinan, koçberkirinan û gelşên aborî yên gel hejmartin. Welatparêz, bê tirs azineyên dij-mirovahî anîn zimên û gotin: "Hêzên dewletê çavên me girêdidan û li me dixistin. Îfadeyên bi zimanê Tirkî bi kotekê bi me didan imzekirin. Di dawiyê de, piştî lêdanên giran, me derêxistin pêşiya vê mehkemê." Jî ber van gotinan sawciyê dewletê Metin Yücel, nema karî serê xwe hilde jor û hema her digot, "Ev alikariya teroristan kirine..."

Bûyereke din, li ser nizmiya "dad"gehên dewleta Tirk, roja 4. Adarê di rojnameya "Hûrriyet" de belav bû. Di nûçeyekê de weha hatibû nivîsandin: "Ji bo yekî 15 salî, biryara bidarvekirinê..." Ev nûçe weha berdewam dikir; "Sawciyê DGM gunehnameyek li hemberê kesê bi navê A. B. amade kiriye. Gunehên wî weha rêzbûne: 'Ev mirov tevlî gelek karên toriristî bûye. Di encama van karan de 27 kes hatine revandin, serbazek hatiye kuştin û pênc serbaz jî birîndar ketine, gelek mayin, li ser riyan hatine vedan û jî gel pere (dirav) hatine komkirin. Herweha ev kes, tevlî gelek livbaziyên çekdarî yên din jî bûye..."

Niha, du nimûne li pêşiya çavên me ronahî dibin. Li aliyekê mirovên, ku temenê wan li dora 60 salan e, tevlî "Komên Gel" bûne û di wir de cihên xwe girtine; li aliyê din, miroveki 15 salî, ku dest avêtiye çekan û tevlî ARGK bûye.

Bi van nimûneyan, em dibinin, ku kulmên giran dikevin ser rûyê wan kesan, ku digotin û dibêjin, "Ev şer nikare tiştekî bike û bibe malê gelî. Hoyên objektîfî yên şerê çekdarî hîna peyda nebûne..."

Lê em dibinin, hemû çin û birên welatparêz cihên xwe di nava yekitiyên gelî de girtine. Şer, xwe gihandiye koçberekî êrişên berfireh û serîhildanên gelî. Her miroveki diramine, vê encamê bi hesanî derdixine holê.

Li pêşberê "dad"geha dagirkeran, dadparêz (abukat) Fevzî Veznedaroglu, vê pirsê weha anî zimên: "Heke PKK xwe gihandibe rewşeke wilo, ku ideolojiya xwe bi mirovên vê nolê jî dide pejirandin, hingê mirov dikare tenê wateyekê jî ve rewşê derêxine. Ev jî, şerê gelî bi xwe ye. Lewma, divê hêzên dewletê ji vê herêmê derkevin."

Rewşeke weha ji me re jî mêj xweya ye. Em taybetiyên dewleta Tirkan a dagirker rind dinasin. Heya niha hemû azineyên dij-mirovahî li dijî me pêkaniye. Biryarên bidarvekirinê li ser me derxistiye û ev, bê bingehên dadweriyê bi cih hatine. Bi dehan hevalên me di zindanan de bi hovîtî hatine kuştin.

Lê girtiyên me herdemê, banga, "Berxwedan jiyan e" li hemberê "dad"gehên dagirkeran bilind kirine û serî neçemandine.

Ew kesên, ku hîna jî dixwazin bidin şanî kirin, ku "Tirkiye ketiye ser riya demokratbûnê", bila baş bizanibin bersiva van pirsan jî bidin: Demokrasiya li Tirkiyê çawa ye? Rewşa 12'ê Êlûnê, bi hamû reşî û hovitiyên xwe çawa didome? Bersiva van bûyeran çawa wê bên dayin? Pêwîstiya şerê çekdarî çiqasî xwe dihavêje holê?

Tengezariyên mezin, ku niha dewleta Tirk ketiye nava wan, vê carê, wê seriyê dagirkeran gêr bikin. Ne "dad"geh û ne jî kargêriya şerê taybetî, êdî dikarin çareyekê peyda bikin. Di germiya serîhildana gel de, em niha vê encamê xweş dijîn. Ji xwe kela gel û hêrsa mirovên me jî, roj bi roj xurttir dibe. Kela û rabûna vê dawiyê li Mistînê, vê salê, weha bi nav dike: **Serîhildana li Kurdistanê destpêkir...**

Gelê Kurdistanê bi amadekarî û hêviyên mezin dest bi cejna xwe Newroz dike

Kêlî bi kêlî em nêzîkî Newroza sala 1990'an dibin. Livbaziyên pêşmin ên dibin mizgîna hatina biharê, bi hilpişkînên mezin dengê xwe dan. Berikên tolehildanê yên pêşmergeyan dibin berikên di Newrozê de vebûna kulîlkên biharê, geşbûna gul û çîçekan; dibin rayên di axa niştiman de digerin û serî hildidin. Ji bo me wate û naveroka her Newrozekê gelekî kûr û diroki ye. Li ser bingeha serpêhatinên bihurîne Newroz, dihê wateya afirîbûneke nuh a xurttir. Serpêhatinên berê li paş diminin û em rûberê destpêkeke nûjen, hemû buhatiyên çê û bedew, jiyaneka mirovî dibin û xwe digihînin koçbereke vê nolê. Naveroka Newrozê ji bo me, kin bê gotin, bi vî rengî xemiliye. Naveroka Newroza sala 1990'an, gelektir bir wate û dagirtiye ji bo gelê Kurdistanê. Li gora salên bihurîne, di Newroza vê salê de mirovên me, gelek pêşvetir çûne û li ser bingeha amadekariyên berfireh, li benda hêviyên bilind û mezin diminin. Van hêviyan, dikin sixleta jiyana xwe û bi wan dijîn. Ji ber ku, şerê me yê rizgariyê, bi pêşveçûnên xwe yên heya niha, Kurdistan bi seranserî û ji çar aliyan ve ber bi domana raperîn û serîhildanê ve ajotiye; him û hêzeka vê nolê kiriye rastiya xwe ya resen. Gelê me biryara ber bi serxwebûn û azadiyê ve çûyinê, zivirandiye dêmeneki karvaniyê û di vê barê de, heya bê gotin, gavên pêş ve avêtiye. Taybetiya berçavî û ronak a Newroza vê salê ev e, ku gelê me koteka xwe ya leşkerî bi koteka xwe ya ramyarî ve xweş girêdaye. Di Newroza vê salê de gelê me, bi vî rengî xwe gihandiye xurtbûn û perçinbûnê. Bi livbaziyên leşkerî yên heya niha pêkhatine, hima artêşa me ya gelî, bi şêweyeke berçavî gihaye bersivekê. Ev jî, ji niha ve mizgînî dide, ku bihara vê salê, wê bibe bandevê hemû pêşveçûnan.

Nemaza dewleta Tirk, tirsa xwe ya ji bihara 1990'an, bi zelalî berçav kir. Ji ber ku, ji niha ve agahdar dibe, ku Hilgavtina Biharê, wê lêdanên mirinê lê bixin. Gava mirov çavên xwe li weşanên dagirkeran digerîne, vê yekê bi hesanî dibîne. Sernivîsên weke, "Alarima PKK di Newrozê de", "Êrdimên PKK di wan de ye eşkere bûn" di van rojên dawiyê de, di hemû rojnameyan de cih digirin, ku tirsa dagirkeran dihênin ziman. Bi sernivîsên vê nolê, nûçeyên weke, ku PKK amadekariyên Newrozê dike û pêşmergeyên hatine perwerdekirin vegeriyane Kurdistanê û xwe belavî çar aliyan kirine, bi firehî belav dibin. Her weha, berpirsiyarên şerê taybetî û rêkxistina saloxdariyê, hinde daxweyaniyan dikin û rojname cih didin gotinên wan jî. Berpirsiyarek ji van wusa dibêje, "Li ser xebatên PKK ên di meha Adarê de gelek agahî di destê me de hene." Piştî van gotinan, hemû yekeniyên şerê taybetî hatin livandin. Berî ku Newroz were, hêzên dagirker bi firehî amade dihên girtin. Li kêleka hemû qereqolên leşkerî û polisan, li kêleka avahiyên dewletê û saziyên cihêreng, hemû birên petrolê, pir, avbend, riyên hesinî (trênan) û hinde dezgehên curbecur jî niha ve bûna xalen parastinê. Berpirsiyarên dagirkeran danezane kirin, ku hemû navend û saziyên xwediyê pêwîstiyeke stratejîkî ne, ji aliyê hêzên leşkerî ji niha ve dihên parastin û derdorên wan ji aliyê leşkeran hatine zivirandin.

Rojname û weşanên dagirkeran, bi şêweyeke sazendî, li ser cih û baregehên pêşmergeyên li Kurdistanê nûçe û agahiyan belav dikin. Di serî de êrdimên Çolamerg, Sêrt, Mêrdîn, Amed, Dêrsim û Serhedan, hinde êrdi-

Dûmahik di rûpela 21'an de